

HRISTOS I NJEGOV ZAKON

april, maj, jun 2014.

Sadržaj:

1. Zakoni u Hristovo vreme	5
2. Hristos i Mojsijev zakon	13
3. Hristos i verski običaji	21
4. Hristos i Zakon u Propovedi na Gori	29
5. Hristos i Subota	37
6. Hristova smrt i Zakon	45
7. Hristos, svršetak Zakona	53
8. Božji i Hristov zakon	61
9. Hristos, Zakon i Jevanđelje	69
10. Hristos, Zakon i Zaveti	77
11. Apostoli i Zakon	85
12. Hristova crkva i Zakon	93
13. Hristovo carstvo i Zakon	101

Hristos i Njegov zakon

Autor: Kit August Barton

Broj: 2/2014.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

Odgovara:

Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

www.subotnaskola.org

Prevod: Dragana Todoran

Lektura: Tomislav Stefanović

Izdaje:

TIP Preporod, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema: mr Radomir Grujić

Štampa: Euro Dream, Nova Pazova, 2014.

Tiraž: 1200

© [2013] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagodava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD

ZAKON I LJUBAV

»Od samog početka velikog sukoba na Nebu, sotona je želeo da sruši Božji zakon.« (Elen Vajt, Velika borba, str. 582. original)

Zašto? Zato što Zakon, kao temelj Božje vladavine, izražava moralnu celovitost svemira. Srušiti Božji zakon značilo bi srušiti moralni poredak svega stvorenog.

Razmislite o tome. Da Bog ne postoji, niti ikakav oblik života, svemir bi bio amoralan. Ne nemoralan, kao onaj koji gazi moral, već amoralan, kao onaj koji ne zna za moral, jer ništa u svemiru – kao što su beživotni meteori koji prolaze kosmosom – ne bi moglo da iskaže moralne osobine.

Međutim, Bog postoji, i ljudi postoje, a mi smo stvoreni kao moralna bića obdarena sposobnošću da dajemo i primamo ljubav. Da bi ta ljubav postojala, sloboda, moralna sloboda, takođe, mora da postoji, zato što je ljubav moralni pojam koji ne može da postoji u amoralnom univerzumu (sastavljenom samo od stena i hladnog prostora).

Moralnost označava sposobnost izbora između ispravnog i pogrešnog, dobrog i zlog – i jedini način na koji je svemir mogao da postane moralan, da ima mogućnost da bira dobro ili zlo, ispravno ili pogrešno, jeste da ima Zakon koji određuje šta je dobro, a šta zlo.

Naravno, takav Zakon postoji.

»Šta ćemo, dakle, reći? Je li Zakon grijeh? Bože sačuvaj! Nego ja grijeha ne poznah osim kroz Zakon; jer ne znadoh za želju da Zakon ne kaza: Ne zaželi.« (Rimljanima 7,7)

Da li je greh imati neobično uređenu kosu? Zašto nije? Zato što Božji zakon ne zabranjuje takvu kosu? Da zabranjuje, kao što Zakon zabranjuje grešne želje, onda bi bilo greh imati neobično uređenu kosu. Međutim, to nije greh ako ga Božji zakon ne odredi kao takvog.

Moralnost bez Zakona je nemoguća, kao i misao bez uma. Naš univerzum je moralan zato što je Bog stvorio bića sa slobodnom voljom koja mogu da prihvate ili ne prihvate Njegov zakon. Da ne postoji Zakon koji kaže: Ne poželi, ne bi postojao ni greh požude; ako ne postoji Zakon koji zabranjuje neobično uređenu kosu, onda nije greh imati takvu kosu.

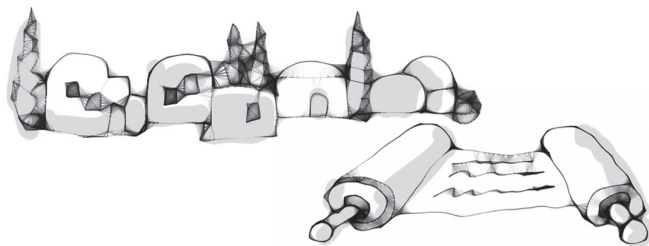
Bog je stvorio ljude kao bića koja mogu da vole. Ljubav, međutim, ne može da postoji bez slobode, moralne slobode. Moralna sloboda ne može da postoji bez Zakona, moralnog Zakona. Ljubav počiva na slobodi, a sloboda počiva na Zakonu. Zato, srž Božje vladavine, temelj te vladavine – vladavine ljubavi – mora da bude Njegov zakon. Elen Vajt je zabeležila da je sotonina želja »da sruši Božji zakon«. Napad na Zakon nije samo napad na Hristov karakter, već i na moralni poredak svega stvorenog.

Zato je tema pouke u ovom tromesečju: Hristos i Njegov zakon. Proučavaćemo Zakon, naročito pitanje zašto postoji tako mnogo hrišćana, koji ne shvataju odnos između Zakona i blagodati, upalo u zamku odbacivanja trajne važnosti i nepromenljivosti Deset zapovesti, i tako nesvesno doprinelo pokušaju da se »sruši« Božji Zakon.

Biblija je jasna: »Jer je ovo ljubav Božija da zapovijesti Njegove držimo.« (1. Jovanova 5,3) Povezanost naše ljubavi prema Bogu i držanja Njegovih zapovesti snažnija je nego što mislimo. Mi možemo da volimo Boga zato što živimo u svemiru u kome postoji ljubav, a ljubav postoji zato što u svemiru vlada moral. Ta moralnost je utemeljena, za nas stvorena bića, na Božjem moralnom Zakonu – koji ćemo proučavati u narednim sedmicama.

Kit August Barton je profesor teologije na Univerzitetu Oukvud, gde takođe radi i kao koordinator Centra za adventističko – muslimanske odnose. Njegova doktorska disertacija bavi se ulogom Božjeg zakona u Pavlovoj poslanici upućenoj Rimljanima.

ZAKONI U HRISTOVO VREME

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 2,1-5; Jevrejima 10,28; 5. Mojsijeva 17,2-6; 3. Mojsijeva 1,1-9; Luka 14,1-6; Jakov 2,8-12.

Tekst za pamćenje: »Jer kad neznabošci nemajući Zakona sami od sebe čine što je po Zakonu, oni Zakona ne imajući sami su sebi Zakon.« (Rimljanima 2,14)

U većini društava različiti zakoni su istovremeno na snazi. Postoje opšti zakoni kojima svi podležu, i lokalni zakoni koji u jednoj zajednici važe, a u drugoj ne.

U novozavetno vreme uobičajena reč »zakon« (nomos u grčkom jeziku, leks u latinskom, torah u jevrejskom) mogla je da se odnosi na bilo koji od mnogobrojnih zakona. Često je sadržina razgovora bila jedini pokazatelj o kome je zakonu zapravo reč. Zato, dok budemo ovog tromesečja proučavali pouku, moramo uvek imati na umu trenutnu sadržinu da bismo najbolje razumeli o kome zakonu se radi.

Onedeljna pouka bavi se različitim zakonima koji su delovali u zajednici Hristovog vremena i u razdoblju Rane crkve. Proučaćemo različite zakone, one koji čine temelj proučavanja Zakona koji će biti u središtu pouke za ovo tromesečje – Božjeg moralnog Zakona, Deset zapovesti.

RIMSKI ZAKON

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luku 2,1-5. Koje pouke možemo izvući iz odnosa koji su ova dva verna Božja sledbenika imala prema društvenim prilikama u svom vremenu?

Rimljani su, još od vremena rane republike, bili svesni koliko su pisani zakoni važni za upravljanje jednim društvom. U stvari, sistem ustavnog zakona koji su Rimljani uspostavili postao je temelj zakonskog sistema koji vlada u mnogim savremenim demokratskim društvima.

U većini slučajeva, Rim je dozvoljavao vazalnim kraljevima da zadrže svoje običaje, ali se od potčinjenih očekivalo da poštuju zakone koje su donosili država i Senat. Očigledno je da se to odnosilo na Josifa i Mariju.

Rimski zakon bavio se društvenim uređenjem. Kao takav, nije se bavio samo pitanjem vlasti, već i donošenjem zakona koji su se odnosili na pravila ponašanja građana. Pored određivanja postupaka, koji su određivali izbor ljudi za javne funkcije, rimski zakon se, takođe, bavio preljubom i odnosom gospodar/rob. Mnogi društveni kodeksi slični su onima koje pronalazimo u Starom zavetu i drugim društvima.

Da bismo razumeli kulturu u kojoj su nastale knjige Novog zaveta, moramo uzeti u obzir činjenicu da je Rimsko carstvo stvorilo političku pozadinu u svetu u kome su živeli i delovali Isus i Rana crkva. Mnogi događaji iz Novog zaveta, od Isusove smrti do Pavlovog hapšenja, postaju jasniji, kada razumemo prilike koje su postojale u ondašnjem vremenu. Naravno, nema potrebe da budemo dobri poznavaoци rimske istorije da bismo shvatili ono što je potrebno za spasenje. Međutim, poznavanje istorije zaista može biti od velike pomoći.

Uprkos očiglednom Božjem vođstvu i providenju u njihovom životu, kada je Marijina trudnoća u pitanju, ovo dvoje ljudi poštovali su ovozemaljski zakon, koji je zahtevao od njih da napuste svoj dom, iako je Marija bila u poodmakloj trudnoći. Zar nije bilo bolje da su ostali u kući, uzimajući u obzir te posebne okolnosti? Šta nam njihovi postupci govore o tome kako mi treba da se odnosimo prema građanskim zakonima? (Razmislite koliko je njima bilo lako da u tom trenutku opravdaju nepoštovanje zakona.)

MOJSIJEV ZAKON: GRAĐANSKI ZAKON

Iako su Jevreji u Isusovo vreme bili pod rimskom vlašću, zadržali su vlast nad pitanjima koja su bila karakteristična za njihove običaje i religiju (Dela 18,15). Zakonsko telo odgovorno za primenjivanje jevrejskog zakona zvalo se Sinedrion. Ponekad se nazivalo Sabor ili Skupština (Jovan 11,47; Dela 5,27). Sinedrion se sastojao od 71 osobe izabrane između sveštenika, starešina i rabina, a njime je predsedavao prvosveštenik. Imao je ulogu vrhovnog suda koji se bavio jevrejskim običajima, tradicijom i zakonima.

Jevrejski građanski zakon bio je izgrađen na propisima zapisanim u Mojsijevim knjigama. Budući da je Mojsije bio autor prvih pet biblijskih knjiga, ti zakoni se nazivaju Mojsijevim zakonima. Kada je Bog dao Zakone Mojsiju, na umu je imao stvaranje države čiji će On biti vođa, i čiji će narod staviti na snagu Njegove zakonske odredbe. Jevreji su u Isusovo vreme bili potčinjeni rimskom zakonu. Međutim, rimska vlast im je dozvolila da koriste Mojsijev zakon za rešavanje pitanja koja se odnose na njihove običaje. U tom slučaju rad Sinedriona bio je naročito važan.

Novi zavet pruža nekoliko primera kako je Mojsijev zakon bio primenjivan, ili se na njega upućivalo, u građanskim pitanjima: od Jevreja se i dalje očekivalo da plaćaju porez za Hram u iznosu od pola sikla (Matej 17,24-27; 2. Mojsijeva 30,13); pitanje razvoda rešavano je prema odredbama koje je Mojsije dao (Matej 19,7; 5. Mojsijeva 24,1-4); narod se i dalje držao zakona po kome je udovica trebalo da se uda za muževljevog brata (Matej 22,24; 5. Mojsijeva 25,5); dečaci su i dalje bili obrezivani osmog dana (Jovan 7,23; 3. Mojsijeva 12,3); preljubočinci su bivali kažnjavani kamenovanjem (Jovan 8,5; 5. Mojsijeva 22,23.24).

Pročitajte tekstove iz Jevandelja po Mateju 26,59-61 i Jevrejima 10,28. i 5. Mojsijevoj 17,2-6. Koje važno načelo se javlja u ovim stihovima? Šta ono govori o biblijskom shvatanju pravde i pravednosti?

Pročitajte neke od građanskih zakona iz prvih knjiga Biblije. Neki zakoni nam deluju neobično, zar ne? (Vidi: 5. Mojsijevu 21) Ako uzmemo u obzir ko je Autor ovih zakona, koliko u svemu moramo da imamo poverenja u Boga, naročito u onim pojedinostima koje u potpunosti ne razumemo?

MOJSIJEV ZAKON: CEREMONIJALNI ZAKON

Pročitajte sledeće stihove u 3. Mojsijevoj 1,1-9; 2,14-16; 5,11-13. Na šta se odnose ovi zakoni? Kakva je bila njihova svrha? Kojim su važnim istinama trebalo da pouče narod?

U starom Izrailju je pored građanskih zakona postojao je i takozvani »Ceremonijalni zakon«. Ovaj Zakon bio je usmeren Svetinji i njenoj službi, i imao je za cilj da decu Izrailjevu pouči planu spasenja i da im ukaže na Mesijin dolazak. U tekstovima za današnje proučavanje dva puta je spomenuto da će tim službama biti učinjeno »očišćenje od greha«. Na poseban način, ti Zakoni bili su »umanjena proročanstva« o Hristu i Njegovom delu iskupljenja naroda od greha.

»Hristos je dao i Ceremonijalni zakon. Čak i posle prestanka njegovog važenja, Pavle ga iznosi Jevrejima, objavljujući njegovo pravo mesto i vrednost, pokazujući njegovu ulogu u planu otkupljenja i njegov odnos prema Hristovom delu. Veliki apostol proglašava taj Zakon slavnim, dostojnim njegovog božanskog Začetnika. Svečane službe u Svetilištu simbolično su predstavljale velike istine koje će postepeno otkrivati mnogi naraštaji... I tako se iz stoleća u stoleće tame i otpada živa vera održavala u ljudskim srcima sve dok nije kucnuo čas da se pojavi obećani Mesija.« (Elen Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 367. original)

Iako je Isus uspostavio ceremonijalni sistem, on je trebalo da deluje samo kao slika, simbol buduće stvarnosti – Isusovog dolaska, Njegove smrti i prvosveštenečke službe. Kada je Isus završio svoje delo na Zemlji, taj stari sistem – zajedno sa žrtvama, obredima i praznicima – više nije bio potreban (vidi: Jevrejima 9,9-12). Iako mi danas više ne držimo Ceremonijalni zakon, njegovim proučavanjem možemo da dobijemo bolji uvid u plan spasenja.

Žrtvovanje životinja bilo je u središtu službe u Svetilištu, i ukazivalo je na Isusovu smrt. Razmislite šta znači da spasenje može da se ostvari jedino Njegovom smrću koju je podneo radi nas. Šta nam to govori o ceni greha?

RABINSKI ZAKON

Pored Mojsijevog zakona, Jevreji su u Isusovo vreme bili upoznati i sa rabinskim zakonima. Rabini su bili učena grupa fariseja, koja je preuzela odgovornost na sebe da Mojsijev zakon učini poštovanim u narodu. Rabini su izbrojali 613 zakonskih propisa u pet Mojsijevih knjiga (uključujući i 39 koji se odnose na Subotu), i njih su koristili kao osnovu za svoje zakone. Oni su dopunili te pisane zakone usmenim zakonom koji se sastojao od tumačenja vodećih rabina.

Usmeni zakon poznat je kao halakah, što znači »hodati«. Rabini su smatrali da ako se narod bude držao njihovih brojnih halakot (množina reči halakah), onda će hoditi u skladu sa 613 glavnih zakona. Iako su se prvo javili u usmenom obliku, rabinski halakot su sakupljeni i zabeleženi i tako ostali sačuvani u pisanom obliku. Neka tumačenja iz Isusovog vremena sačuvana su u komentarima poznatim kao Midraš, dok su ostali zabeleženi u zbirci zakona pod nazivom Mišna. Mnogi verni Jevreji u prošlosti, čak i danas, teže da se striktno drže tih zakona.

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Luki 14,1-6. i Jevanđelja po Jovanu u 9. poglavlju. Budući da je Isus bio optužen da svojim čudesnim isceljivanjima krši Subotu, gde u Starom zavetu možete da pronađete da je greh isceliti nekoga u subotni dan? Kako nam odgovor na to pitanje pomaže da razumemo sa kakvim je problemima Isus trebalo da se izbori? Što je još važnije, kakve pouke možemo da izvučemo iz ovih događaja, koje nam mogu pomoći da budemo sigurni da ne pravimo slične greške trudeći se da verno hodamo pravim putem?

Iako je sa naše tačke gledišta, danas lako da budemo podsmešljivi prema mnogim od ovih usmenih zakona, naročito kada su upotrebljeni protiv Hrista, greška se, ipak, nalazi u stavu vođa, a ne u samim Zakonima. Iako su ih se držali na veoma legalistički način, halakat je trebalo da budu duhovnog karaktera, da unesu duhovni činilac u ovozemaljske poslove i daju im versko značenje.

Kako možemo da naučimo da čak i ovozemaljskim zadacima damo versko značenje?

MORALNI ZAKON

Rimski, Mojsijev i rabinski zakon imali su snažan uticaj na život Jevreja, koji su u prvom veku živeli u Palestini. Mnogi koji su bili iste vere, živeli su izvan Palestine i izvan granica Rimske imperije. U tom slučaju mnogi od tih zakona nisu imali veliku ulogu u njihovom životu.

Međutim, svako ko se izjašnjavao kao sledbenik izrailjskog Boga držao se Deset zapovesti.

»Deset zapovesti pružile su Izrailjcima moralni okvir da bi se održali. Metafora koju Biblija koristi da izrazi ovaj odnos je zavet. Budući da ova metafora potiče iz oblasti međunarodnog prava, pogrešno je shvatanje da su Zapovesti bile samo skup obaveza koje su Izrailjci imali prema Bogu... Poslušnost Izrailjaca Zapovestima nije bila toliko stvar potčinavanja božanskoj volji koliko je bila odgovor na ljubav.« (Lesli Houpp, Ten Commandments, Eerdmans Dictionary of the Bible, str. 1285)

Deset zapovesti nadmašuju bilo koji sistem zakona poznatog Jevrejima iz prvog veka. Čak i fariseji, koji su veoma dobro poznavali 613 Mojsijevih zakona, prepoznali su važnost Deset zapovesti. Deo zbirke zakona Mišna, koji se zove Tamid, sadrži rabinsku zapovest da svakoga dana treba izgovoriti Deset zapovesti. Postojalo je verovanje da su se svi ostali zakoni sadržali u Deset zapovesti. Jevrejski filozof Filon, Isusov savremenik, napisao je knjigu o tome da Deset zapovesti zauzimaju najznačajnije mesto među svim biblijskim zakonima.

Pročitajte tekstove u Jevanđelju po Mateju 19,16-19; Poslanici Rimljanima 13,8-10. i Jakovljevoj poslanici 2,8-12. Šta ovi stihovi govore o ulozi koju su Deset zapovesti igrale u životu Isusovih sledbenika?

Poput svojih sunarodnika Jevreja, nadahnuti pisci Novoga zaveta uvideli su koju svrhu Deset zapovesti imaju u životu Božjeg naroda. Iako će neke pouke u ovom tromesečju govoriti o Hristovom odnosu prema drugim zakonskim sistemima koji su postojali u Njegovo vreme, biće naglašen Njegov odnos prema zakonu Deset zapovesti – koji je poznat i kao »Moralni zakon«.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Da Adam nije prekršio Božji zakon, Ceremonijalni zakon nikada ne bi bio uspostavljen. Radosna vest, Jevanđelje, prvo je bila data Adamu, kada mu je rečeno da će ženino potomstvo stati zmiji na glavu, bila je prenošena preko narednih naraštaja do Noja, Avrama i Mojsija. Hristos je Adamu i Evi lično preneo znanje o Božjem zakonu i planu spasenja. Oni su pažljivo čuvali važne pouke, i usmeno ih prenosili svojoj deci, i deci svoje dece. Tako je poznavanje Božjeg zakona sačuvano.« (Elen Vajt, Selected Messages, 1. knjiga, str. 230)

ZA RAZGOVOR:

1. Mnogo pre nego što je Mojsije zapisao zakone koji su trebalo da vode izrailjski narod, Egipćani i Vavilonci imali su sisteme društvenih zakona koji su, u nekim slučajevima, prema sadržaju bili slični nekim Božjim zakonima. Čak i ateistička društva imaju zakone koji štite ljude i njihovu imovinu. Zakon se temelji na moralnim načelima; odnosno, zakon treba da ohrabri ljude da se uzdrže od zla i čine dobra. Odakle društvima mogućnost da razlikuju dobro od zla?

2. Kako ideja o dobru i zlu utiče na pitanje Božjeg postojanja? Drugim rečima, ako ne postoji Bog, odakle potiče ideja o dobru i zlu?

3. Mi često različito koristimo reč »zakon«. Govorimo o zakonu gravitacije, zakonu kretanja. Govorimo o međunarodnom zakonu. Govorimo o zakonu koji je usmeren zemljištu. Govorimo o poreskom zakonu. Šta svi ovi zakoni imaju zajedničko? Po čemu se razlikuju? Kakve su moguće posledice u slučaju kršenja nekih od ovih zakona? Koje prednosti imamo ako poštujemo ove zakone? Kako nam zakonski principi pomažu da razumemo svrhu Deset zapovesti u životu vernika?

4. U subotnoškolskom razredu osvrnite se na deo pouke iz odeljka od srede i razgovarajte o tome kako mi kao Crkva treba da budemo pažljivi da ne bismo učinili istu grešku koju su neke vođe učinile opterećujući Zakon nepotrebnim pravilima. Zašto je mnogo lakše nego što mislimo, načiniti takvu grešku bez obzira što su naše namere dobre?

HRISTOS I MOJSIJEV ZAKON

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 2,21-24; 2. Mojsijeva 13,2.12; Luka 2,41-52; Matej 17,24-27; Jovan 8,1-11; 5. Mojsijeva 22,23.24.

Tekst za pamćenje: »Jer da ste vjerovali Mojsiju tako biste vjerovali i Meni; jer on pisa za Mene.« (Jovan 5,46)

Mnogi hrišćani odrastali su uz priče o Isusovom navodno odbojnom odnosu prema jevrejskoj religiji, što je pogrešno mišljenje koje je samo pomoglo u pothranjivanju antisemitizma koji se razvijao tokom vekova. Isus je govorio protiv zloupotrebe religije, to je istina, ali ne i protiv same religije. On je bio njen Osnivač.

Izveštaji iz Jevanđelja o Njegovom životu i službi pokazuju da je Isus bio verni Jevrejin, u potpunosti posvećen jevrejskoj kulturi od trenutka rođenja do poslednjeg dana ovozemaljskog života.

Isus se kao svaki lojalni Jevrejin u prvom veku, pokoravao Mojsijevom zakonu. Odrastao u domu verne jevrejske porodice, On je u potpunosti cenio Svoje bogato zemaljsko nasleđe, koje je bilo ukorenjeno u božansko providenje. On je znao da je Bog lično nadahnuo Mojsija da zapiše te zakone, sa namerom da stvori zajednicu koja će odsjajivati Njegovom voljom i služiti kao videlo narodima. On se verno držao slova zakona. Od obrezanja, posete Hramu u vreme praznika do Njegovog stava prema plaćanju poreza, Isus je ostao veran sistemu za koji je znao da će u određenom trenutku biti ostvaren Njegovom smrću i službom na Nebu.

Ove sedmice proučaćemo nekoliko zakona koje je Isus poštovao.

OBREZANJE I POSVEĆENJE (LUKA 2,21-24)

Bog je uspostavio zavet sa Avramom, obećanjem da će Avram postati otac mnogim narodima (1. Mojsijeva 17,4). Nešto pre nastanka ovog zaveta, devedesetdevetogodišnji Avram dobio je sina Ismaila, ali još nije doživio rođenje obećanog sina, Isaka. Dobio je nalog da se obreže zajedno sa svim muškim članovima svog domaćinstva, i da se svako muško dete rođeno u tom domaćinstvu, od tada, pa nadalje obreže osmog dana (1. Mojsijeva 17,9-12). Taj znak bio je toliko važan da je obrezanje obavljano i kada je osmi dan bio u Subotu (3. Mojsijeva 12,3; Jovan 7,22).

Ova istina pomaže nam da bolje shvatimo najranije dane Isusovog života. Jevanđelja pokazuju da su Josif i Marija bili izabrani da budu Isusovi zemaljski roditelji zbog svoje pobožnosti. Josif je opisan kao »pobožan« (Matej 1,19), a za Mariju je rečeno da je »našla milost u Boga«. (Luka 1,30) Kada je Isus bio star osam dana, Njegovi roditelji izvršili su obred obrezanja, u kome je tokom prošlih vremena učestvovalo nebrojeno mnoštvo jevrejskih dečaka.

Zamislite bezgrešnog Božjeg Sina, sada u ljudskom obličju, kako se priklanja obredu koji je On lično ustanovio pre mnogo vekova!

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 2,21-24. u svetlosti teksta iz 2. Mojsijeve 13,2.12. i 3. Mojsijeve 12,1-8. Kako još ovi tekstovi govore o Josifu i Mariji? Koje pouke možemo izvući iz njihovog primera, i primeniti u našem području rada i vremenu u kome živimo?

Biblija jasno kaže da je Marija bila devica, kada je izabrana da postane Isusova majka (Luka 1,27). Isus je bio prvo dete koje je ona rodila. Prema tekstu iz 2. Mojsijeve 13. poglavlja, svako prvorođenče u izrailjskom narodu (bilo da je životinja ili dete) trebalo je da bude posvećeno Gospodu. Zakon je takođe određivao, kako je zapisano u 3. Mojsijevoj 12,2-5, da posle rođenja muškog deteta, žena bude ceremonijalno nečista četrdeset dana (osamdeset u slučaju rođenja ženskog deteta). Na kraju ovog razdoblja, od nje je zahtevano da se pokaže svešteniku i prinese žrtvu. Kao pobožni Jevreji, Marija i Josif, pažljivo su ispunili obaveze po Mojsijevom zakonu i postarali se da Božji Sin nosi zavetna obeležja.

JEVREJSKI PRAZNICI

»A potom bješe praznik jevrejski, i iziđe Isus u Jerusolim.« (Jovan 5,1)

Prvi veliki praznik u jevrejskoj kalendarskoj godini jeste sedmodnevni praznik beskvasnih hlebova, koji počinje Pashom. Praznik se slavi kao sećanje na oslobađanje Izrailjaca iz Egipatskog ropstva, kada je anđeo smrti zaobišao domove onih koji su svoje dovratnike namazali krvlju. U Jevanđeljima je tri puta zabeleženo da je Isus slavio Pashu (Luka 2,41-43; Jovan 2,13-23; Matej 26,17-20).

Pedeset dana posle Pashe sledio je praznik Šavout (Shavuot), često nazivan grčkim imenom Pentecost. Iako u Svetom pismu ne nalazimo objašnjenje zašto se slavila Pedesetnica, rabini su verovali da je ona data u znak sećanja na davanje Zakona Mojsiju. U Jevanđeljima nema izveštaja da je Isus slavio Pedesetnicu. Međutim, pre Svog vaznesenja naložio je Svojim učenicima da čekaju u Jerusolimu na krštenje Svetim Duhom (Dela 1,4.5). To se dogodilo upravo na dan Pedesetnice (Dela 2,1-4).

Poslednji praznici u jevrejskom kalendaru bili su Praznik senica i Dan očišćenja (Jom Kipur). Dan očišćenja označavao je dan u kome je greh naroda bio očišćen i kada su postali jedno sa Bogom. Praznik senica podsećao ih je na razdoblje u kome je izrailjski narod morao da živi pod šatorima u pustinji.

Pored praznika koji su bili uspostavljeni preko Mojsijevih zakona, Jevreji slave još dva praznika koji ih podsećaju na Božje delovanje u prošlosti. Prvi je Purim, koji označava oslobađanje jevrejskog naroda od uništenja, kada je carica Jestira posredovala kod persijskog cara. Drugi je Hanuka, poznat i kao praznik posvećenja (Jovan 10,22), koji slavi obnovljenje Hrama u Jerusolimu i pobedu Makabejaca nad Grcima 164. godine pre nove ere.

Obeležavanje biblijskih praznika davno je prestalo, bar od strane hrišćana, jer su se svi ispunili u Hristu. Međutim, proučavanjem praznika i značenja koja imaju možemo mnogo da naučimo, zato što nam svi pružaju pouke o Božjoj spasonosnoj milosti i izbaviteljskoj sili.

Iako više ne slavimo praznike, šta možemo da učinimo da ne zaboravimo šta Bog čini za nas i šta očekuje od nas?

ISUS U HRAMU

U Novom zavetu nema mnogo izveštaja o Isusovom detinjstvu. Jedan izveštaj koji govori o tome zapisan je u Lukinom jevanđelju 2,41-52. To je izveštaj koji govori o Isusu i Njegovim roditeljima, koji su posetili Jerusalim u vreme praznika Pashe. Pročitajte ponovo taj tekst i odgovorite na sledeća pitanja:

Kako ovaj izveštaj oslikava jevrejski karakter Jevanđelja i koliko je religija bila u središtu u svemu što se događalo?

Zašto je značajno što ovaj izveštaj prikazuje događaj koji se odigrao za vreme Pedesetnice?

Koliko dana Isusovi roditelji nisu mogli da Ga pronađu? Na šta vas to podseća?

Iako je Isus bio poslušno dete, odgovor koji je uputio Svojim roditeljima ličio je skoro na prekor. Koji važan detalj sadrži Njegov odgovor? Šta nam to govori o najvećim vrednostima u životu?

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 2,51. Šta znači da je Isus bio »poslušan« roditeljima? Kako nam ovaj stih pomaže da još bolje razumemo koliko se Bog ponizio da bi nama omogućio spasenje? Kako nas ovaj stih uči o potrebi za potčinjavanjem u pravo vreme i na pravom mestu?

POREZI (MATEJ 17,24-27)

Kao što smo zapazili u prošloj pouci, Mojsijev zakon imao je i građanske i ceremonijalne elemente. Ceremonijalni vid označava da se Hram nalazio u središtu verskog života jevrejskog naroda. U stvari, do prvog veka, Hram je verovatno bio jedina preostala građevina koja je Jevrejima pružala osećanje nacionalnog identiteta.

Hram u Jerusalimu bio je renoviran u vreme Isusove službe. Irod Veliki započeo je veličanstveni projekat oko 20. godine pre nove ere, koji nije bio u potpunosti završen sve do 66. godine. Uvidevši koliko su ozbiljno mnogi Jevreji pristupali svojoj veri, Rimljani su im dozvolili da skupljaju sopstveni porez za troškove održavanja Hrama. Svaki muškarac preko dvadeset godina starosti trebalo je da plaća porez u vrednosti pola sikla bez obzira na ekonomski status (2. Mojsijeva 30,13; 38,26).

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Mateju 17,24-27. Šta je Isus mislio kada je rekao: »Ali da ih ne sablaznimo?« Koje je istaknuto ovde, koje treba da primenimo u svom životu?

Izgleda da su skupljači poreza za Hram putovali celom provincijom da se uvere da svaki muškarac ispunjava svoju zakonsku obavezu. Petrov odgovor skupljačima poreza stvara utisak da je Isus redovno plaćao porez (Matej 17,24.25). Međutim, Isus kao da dovodi u pitanje poziv da On kao Sin Božji plaća porez za održavanje doma Svog Oca.

»Da je Isus platio porez bez protivljenja, On bi u stvari podržao opravdanost zahteva i tako se odrekao svoje božanske prirode. Ali dok je smatrao za dobro da ispuni zahtev, porekao je tvrdnju na kojoj je on bio zasnovan. U načinu kako je obezbedio plaćanje poreza pružio je dokaz o svom božanskom karakteru. Jasno je pokazao da je On jedno sa Bogom i zbog toga nije pod porezom kao običan podanik u carstvu.« (Elen Vajt, Čežnja vekova, str. 434. original)

Isus je, ipak, odlučio da se pokori vlasti. Uputio je Petra da pronade novac za porez u ustima prve ribe koju ulovi. Statir pronađen u ustima ribe bio je dovoljan za plaćanje i Isusove i Petrove poreske obaveze.

Isus je platio porez za Hram, iako je znao da će veličanstvena građevina uskoro biti uništena (Matej 24,1.2). Šta nam to govori o obavezama da budemo verni u davanju desetaka i darova, bez obzira na teškoće i probleme koji postoje?

NAMETANJE ZAKONA (MATEJ 5,17-20)

Isus je, kao što smo videli, bio lojalni građanin, koji je ispunjavao svoje obaveze kao Jevrejin, čak i kada Mu je život bio u opasnosti (vidi: Jovan 7,1.25.26; 10,31). U stvari, Isus jasno naglašava da Njegova namera nije da pokvari »Zakon ili Proroke«. (Matej 5,17-20)

Kako, onda, treba da razumemo tekstove iz Jevandelja po Jovanu 8,1-11. i Mateju 19,1-9. u svetlu tekstova iz 5.Mojsijeve 22,23.24. i 24,1-4? Kako ovo možemo razumeti?

Neki fariseji stalno su pokušavali da predstave Isusa kao kršitelja Zakona (vidi: Jovan 8,6). Kada su pred Njega doveli ženu uhvaćenu u preljubi, postavili su sledeće pitanje: »Mojsije nam u Zakonu zapovjedi da takove kamenjem ubijamo; a Ti šta veliš?« (stih 5) Zanimljivo je da Isus ne odgovara neposredno na njihovo pitanje. U stvari, On potvrđuje Mojsijev zakon Svojim odgovorom: »Koji je među vama bez grijeha neka najprije baci kamen na nju.« (Jovan 8,7) On ne kaže da ona ne treba da bude kamenovana; On jednostavno navodi prisutne da uvide lično kršenje Zakona. Čak je i ženino oslobađanje bilo u skladu sa Mojsijevim Zakonom, jer nije bilo nikoga ko bi je optužio. Bilo je potrebno najmanje dva svedoka da bi pravda bila izvršena (5. Mojsijeva 17,6).

U događaju koji se bavi razvodom i ponovnim brakom, izgleda kao da se Isus suprotstavlja Mojsijevom zakonu, jer naglašava da u početku nije postojao plan koji bi dopuštao razvod braka (Matej 19,4-6). Kada su fariseji ukazali na Mojsijevu zapovest zapisanu u 5. Mojsijevoj 24,1-4. Isus im je dao objašnjenje. Mojsije nigde ne nalaže razvod braka. Međutim, zbog ljudske tvrdokornosti, Mojsije je odobrio razvod (Matej 19,8). Ovde vidimo da čak i kada je Isus upućivao kritike na račun Mojsijevog zakona, On ga nije stavljao u stranu. Isus držeći se Mojsijevog zakona bio verni Jevrejin u svakom smislu.

Kako možemo da napravimo ravnotežu između pravde i milosti u odnosu na one koji kao i mi greše?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeća poglavlja u Knjizi Elen Vajt Čežnja vekova: »Na praznik senica«, str. 447-454; »Među zamkama«, str.455-462. original.

»Tri puta godišnje zahtevano je od Jevreja da se iz verskih razloga okupe u Jerusalimu. Sakriven u stubu od oblaka Izrailjev nevidljivi Vođa dao je uputstva o ovim skupovima. Za vreme ropstva Jevreja, ona se nisu mogla poštovati, ali kada se narod vratio u svoju zemlju, svetkovanje ovih običaja – spomena još jednom je počelo. Prema Božjoj zamisli ove godišnjice trebalo je da podsete narod na Njega.« (Elen Vajt, Čežnja vekova, str. 447. original)

»Za Isusove roditelje bilo je prirodno da Isusa smatraju svojim detetom. On je svakodnevno bio sa njima i Njegov život umnogome je bio sličan životu ostale dece pa im je bilo teško da shvate da je On Božji Sin. Bili su u opasnosti da ne cene blagoslov koji im je dat u prisutnosti Iskupitelja sveta. Bol izazvan njihovim odvajanjem od Njega i blagi ukor koji su sadržale Njegove reči, bili su određeni da u njihovu dušu utisnu svetost onoga što im je povereno.« (Elen Vajt, Čežnja vekova, str. 81. original)

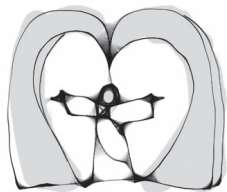
ZA RAZGOVOR:

1. Razmislite o neverovatnoj istini da se Isus, kada je uzeo ljudsku prirodu, postavio ispod Zakona koji je sam uspostavio. Šta to govori o Božjem karakteru?

2. Stavite sebe na Josifovo i Marijino mesto. Da li je neobično što nisu sve što se odnosilo na Isusa u potpunosti razumeli? Zar ne postoje mnoge pojedinosti u vezi sa Njim, koje ni mi ne razumemo? Kako možemo da budemo poslušni i imamo poverenja u Boga uprkos činjenici da mnogo toga ne razumemo?

3. Šta biste rekli hrišćaninu koji tvrdi da treba da svetkujemo praznike? (Možete postaviti sledeće pitanje: »Kako nameravaš da ih svetkuješ, budući da su svi praznici usmereni na Hram, koji je odavno uništen, i na prolivanje krvi, koje se više ne vrši?«)

HRISTOS I VERSKI OBIČAJI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 23,1-7; Matej 15,1-6; Isaija 29,13; Matej 5,17-20; Rimljanima 10,3.

Tekst za pamćenje: »Ovi ljudi približavaju se k Meni ustima svojim, i usnama poštuju Me; a srce njihovo daleko stoji od Mene. No zaludu Me poštuju učeći naukama i zapovijestima ljudskima.« (Matej 15,8.9)

Džon Vesli, osnivač Metodističke crkve, smatrao je da četiri činioca utiču na teologiju: vera, razum, Sveto pismo i tradicija. Međutim, on ih nije smatrao ravnopravnima. Potvrdio je da Biblija predstavlja osnovu, ali je, takođe, ukazao da vera pojedinca, sposobnost rasuđivanja i verska tradicija utiču na tumačenje Biblije. Da je Vesli danas živ, bio bi zaprepašćen saznanjem da mnogi savremeni teolozi Veslijeve tradicije (i drugih tradicija, takođe) sada više vrednuju razum, tradiciju ili lično mišljenje nego jasna biblijska učenja.

Pouka za ovu nedelju bavi se verskim običajima na kojima su kniževnici i fariseji temeljili mnoga svoja učenja. Rabini koji su prvobitno zapisivali ove običaje veoma su poštovali Sveto pismo i nisu nameravali da te običaje uzdignu do Božje reči. Međutim, neki od njihovih revnih učenika pomešali su taj rad sa veću i na taj način usredsređenost sa Božjih pisanih otkrivenja pomerili prema ljudskoj tradiciji.

Iako se činilo da su književnici i fariseji dve različite grupe koje su se međusobno izmešale, književnici su verovatno bili podgrupa fariseja (vidi: Dela 23,9). Fariseji su postali brojniji u vreme Grčkog carstva. Veruje se da su ostatak pobožne jevrejske sekte, poznate pod nazivom Hasidim, koji su učestvovali u Makabejskoj pobuni protiv Grka.

Naziv fariseji izveden je iz jevrejske reči *paras* što znači »razdvojiti«. U vreme kada su mnogi Jevreji bili pod snažnim uticajem neznabožackih kultura, fariseji su smatrali svojom dužnošću da svaki Jevrejin bude poučen Zakonu. Da bi ostvarili taj zadatak, uspostavili su službu rabina, što u doslovnom prevodu znači »veliki« ili »moj učitelj«.

Sledećim rečima: »Na Mojsijevu stolicu sjedoše književnici i fariseji« (Matej 23,2,3), Isus je potvrdio da zauzimaju položaj učitelja u narodu. Bar su na sebe preuzeli odgovornost da narod poučavaju putevima Zakona.

Pročitajte tekst iz Jevandelja po Mateju 23,1-7. Na osnovu ovih stihova, koji je veliki problem Isus imao sa književnicima i farisejima?

U većini tekstova u Jevandeljima postoji negativan stav prema književnicima i farisejima. Uzimajući u obzir umešanost velikog broja između njih (ali ne svih) u Isusovu smrt i progonstvo Njegovih sledbenika, takav odbojan stav prema njima je opravdan. Činilo se kao da su pripadnici ovih grupa stalno vrebali iza uglova i sakrivali se iza drveća, čekajući da neko napravi grešku da bi odmah mogli da upotrebe Zakon protiv njega. Ta slika o farisejima tako je česta u Svetom pismu da se ta reč koristi kao sinonim za legalistu. Kada pažljivije razmotrimo ovaj tekst, uvidećemo da Isus nije imao veliki problem sa farisejima zato što su želeli da drugi drže Mojsijev zakon, već zato što ga oni nisu držali. Bili su licemeri – govorili su jedno, a činili drugo, pa čak i onda kada su se zalagali za ispravnu stvar, činili su to iz pogrešnih pobuda.

Pročitajte ponovo šta je Isus rekao književnicima i farisejima. Kako možemo biti sigurni da i sami nismo zauzeli sličan stav?

LJUDSKE ZAPOVESTI

Iako su književnici i fariseji »sedeli u Mojsijevoj stolici«, autoritet za versko poučavanje tražili su izvan Starog zaveta. Zakon koji su fariseji koristili sastojao se od tumačenja Biblije vodećih rabina. Ova tumačenja nisu trebalo da zamene Sveto pismo, već da ga upotpune. U početku su se prenosila usmenim putem, kasnije su tek književnici počeli da ih sastavljaju u knjige.

Prvo zvanično izdanje rabinskog zakona pojavilo se tek krajem drugog veka, kada je rabin Jehuda Nasi (princ Juda) sastavio zbirku Mišna. Zakoni zabeleženi u Mišni obuhvataju rabinska tumačenja u razdoblju od četiri veka. Mnogi rabini koji su dali svoj doprinos živeli su u Isusovo vreme, među kojima su najistaknutiji Hilel i Šamaj. Spominje se takođe i Gamalailo, Hilelov unuk i Pavlov učitelj.

Pročitajte tekst iz Jevandolja po Mateju 15,1-6. Koja se protivrečnost ovde javlja? Koju grešku Isus želi da ispravi?

U prvoj pouci govorili smo o tome da su se rabinski zakoni zvali halakah, što znači »hodati«. Rabini su smatrali da ako neko hodi u skladu sa nižim zakonima, onda se podrazumeva da će držati glavne zakone. Međutim, vremenom manji zakoni počeli su da preuzimaju glavno mesto, i tako je postalo teško razlikovati tradicionalne od biblijskih zakona.

Isus verovatno nije imao ništa protiv da fariseji imaju sopstvena pravila. Međutim, suprotstavljao im se kada su se ta pravila uzdizala na nivo »doktrine«. Nijedan čovek nema vlast da stvara verska ograničenja i uzdiže ih do božanskih naredaba. To ne znači da je vernicima zabranjeno da određuju pravila koja će im pomoći u vezi sa ponašanjem zajednice. Praktična uputstva u velikoj meri mogu da pomognu u držanju zakona. Međutim, nikada ne treba dozvoliti da uputstva zauzmu mesto samog zakona.

Kao adventistčki hrišćani, koja pravila, tradiciju i običaje imamo za koje verujemo da nam pomažu da živimo verno i poslušno Zakonu? Zapišite ih i iznesite u subotnoškolskom razredu, razgovarajte o njihovoj ulozi u životu svoje verske zajednice?

OBIČAJI STARIH

Kao što smo videli, neki rabini posvećivali su toliko pažnje pravilima i običajima uvedenim da potpomognu držanje Mojsijevog zakona, da su prestali da prave razliku među njima. Posle određenog vremena, reči rabina dobile su kanonski status, i ljudi su ih smatrali obavezujućim kao i Sveto pismo. Kada su rabini prvobitno zapisivali svoja tumačenja, nisu imali nameru da dodaju nove stranice Svetom pismu. Međutim, njihovi posvećeni učenici verovatno su smatrali svojom dužnošću da ova jedinstvena tumačenja podele sa celim narodom.

Pročitajte ponovo tekst u Matejevom Jevanđelju 15,1.2. Na kome stihu u pet knjiga Mojsijevih se temelji ovaj običaj? Vidi i tekst u Jevanđelju po Marku 7,3.4. i Mateju 15,11.

Namučili bismo se tražeći biblijski tekst koji kaže: »Treba prati ruke pre jela.« Međutim, ova ozbiljna opomena ne bi iznenadila književnike i fariseje, koji su se suprotstavili Isusu, jer im je bilo jasno da učenici nisu prekršili Mojsijev zakon, već »običaje starih«. Žestina kojom su postavili to pitanje pokazuje da je za fariseje to bio ozbiljan verski prestup.

Zdravstveni radnici i roditelji verovatno bi naveli da su higijenska načela razlog očigledne opsednutosti fariseja, kada je u pitanju pranje ruku, koje su nametali i drugima. Međutim, poznavaoi Bibije veruju da je u pitanju bila ceremonijalna nečistota. Fariseji su očigledno bili zabrinuti da će narod u svom svakodnevnom poslu dodirnuti nečiste predmete. Samim tim, ako jedu neopranim rukama, mogu u ceremonijanom smislu sebe da uprljaju uzimajući hranu.

S obzirom na činjenicu da su optužili samo Isusove učenike, možemo zaljučiti da Isus nije prekršio dobro poznati običaj (Marko 7,3). Ipak, dobro je znao da fariseji preuveličavaju važnost malih stvari.

Pročitajte tekst u Knjizi proroka Isaije 29,13. Koja važna biblijska načela su ovde otkrivena? Zašto je važno da ih ne zaboravimo?

»Zamenjivanje Božjih zapovesti ljudskim pravilima nije prestalo. Čak i među hrišćanima postoje odredbe i običaji koji nemaju bolju osnovu nego što je predanje otaca. Takve odredbe, koje počivaju samo na ljudskom autoritetu, istisnule su one koje je Bog uspostavio. Ljudi se čvrsto drže svoga predanja, poštuju svoje običaje i gaje mržnju prema onima koji žele da im ukažu na njihovu grešku...Umesto vlasti takozvanih crkvenih otaca, Bog nam nalaže da prihvatimo Reč večnog Oca, Gospodara Neba i Zemlje.« (Elen Vajt, Čeznja vekova, str. 398. original)

Pročitajte stihove u Jevanđelju po Mateju 15,3-6. ali u okviru 2. Mojsijeve 20,12; 5. Mojsijeve 5,16; Jevanđelja po Mateju 19,19. i Efescima poslanice 6,2. Koje dve ozbiljne optužbe Isus iznosi protiv fariseja?

Kada su se fariseji suprotstavili Isusu u vezi sa pranjem ruku, očekivali su da će On neposredno odgovoriti na njihove optužbe. Međutim, u svom jedinstvenom stilu, Isus im je odgovorio pitanjem koje je prodrlo u samu srž problema. Isus je želeo da uvide da problem ne leži u pranju ruku ili davanju desetka, već u uzdizanju ljudskih merila u odnosu na božanska. Fariseji su mogli da daju logičko objašnjenje za svoj stav o pranju ruku. Oni su, takođe, nesumnjivo smatrali da je njihovo ukazivanje na Boga bio izraz njihove neuporedive ljubavi prema Njemu.

Iako su fariseji imali logične razloge za svoja dela, Bog ne očekuje od ljudi da Ga vole u skladu sa sopstvenim uslovima. Bilo je dobro što su brinuli o poslušnosti i svetom življenju, ali ta briga nikada nije mogla da zaseni Božju volju. Fariseji su morali da imaju na umu da je 613 zakona zabeleženih u Mojsijevim knjigama bilo skladno, a ne protivrečno. Nijedan zakon nije potiskivao drugi. Međutim, upornost da se slede »običaji starih« obesnažila je Božju reč (Matej 15,6). Nema sumnje da su, smatrajući sebe zaštitnicima zakona, bili zapanjani, čak užasnuti, tvrdnjom da ga upravo oni krše, i smanjuju njegov uticaj upravo onim običajima za koje su mislili da pomažu ljudima da još bolje drže zakon!

»VEĆA PRAVDA« (MATEJ 5,20)

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Mateju 5,17-20. U okviru ovonedeljne pouke, kako možemo razumeti Isusov ukor u Mateju 5,20?

Ako se čita izvan misaone celine, tekst u Jevanđelju po Mateju 5,20. može se shvatiti kao poziv upućen narodu da nadmaši fariseje, odnosno, da čini što i oni, ali i više toga.

Međutim, da li to Isus želi da kaže? Odgovor je dostupan. Jučerašnja pouka je naglasila da za književnike i fariseje nije bilo neobično da uzdignu običajne zakone u odnosu na Božji zakon. Isus je morao da im kaže da njihova dela zapravo smanjuju uticaj jasne Božje reči. U pouci od ponedeljka, takođe, je spomenuto da su većina književnika i fariseja živeli kao licemeri, iako su njihova učenja bila dobra.

Kada smo upoznati sa ovom pozadinom priče, nije teško uvideti pravi smisao Isusove izjave. I u ovom slučaju mogao je da izgovori reči opomene: »Ako ko pokvari jednu od ovijeh najmanjih zapovijesti i nauči tako ljude, najmanji nazvaće se u Carstvu nebeskome.« (Matej 5,19) Fariseji su bili toliko usredsređeni na ljudske zakone da su očito kršili Božji zakon. Njihova pravednost temeljila se na ličnim naporima, i kao takva, bila je nepotpuna. Prorok Isaija je davno izjavio da je ljudska pravda kao nečista haljina (Isaija 64,6).

Pravda koju Isus zagovara je ona koja se rađa u srcu. U događaju pranja ruku Isus je ukazao na grešku fariseja, navodeći stih iz Knjige proroka Isaije 29,13: »Ovaj narod...usnama svojim poštuje Me, a srce im daleko stoji od Mene.« Pravda kojoj Bog teži je ona koja zadire duboko u srce čoveka, i ne temelji se samo na vidljivim delima.

Isus govori o pravdi koja prevazilazi ono što fariseji smatraju da poseduju. Pravda koja se računa ne postiže se obeležavanjem svake stavke na listi zadataka; ona može biti dobijena samo verom u Isusa Hrista i preuzimanjem Njegove pravde. To je pravda koja proizlazi iz potpunog predanja i shvatanja da nam je potreban Isus kao Zamena i Primer.

Pročitajte tekst u Rimljanima poslanici 10,3. Kako nam tekst pomaže da shvatimo šta je zapravo prava pravda?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeća poglavlja u knjizi Elen Vajt Čežnja vekova: »Predanja«, str. 395-398; »Isus kori fariseje«, str. 610-620. original. Pročitajte takođe 23. poglavlje u Jevanđelju po Mateju.

»Neka svi koji prihvataju ljudski autoritet, crkvene običaje ili predanja otaca, poslušaju Hristovu opomenu: ‚Zaludu me poštuju učeći naukama, zapovestima ljudskim.‘« (Elen Vajt, Čežnja vekova, str. 398. original)

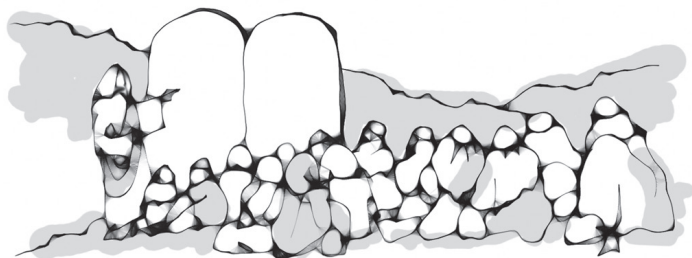
ZA RAZGOVOR:

1. Kojih običaja se kao adventistički hrišćani držimo? Zašto je važno da ih prepoznamo kao takve? Zašto su običaji važni, i koju ulogu imaju u životu zajednice? Koji imaju sveopšte značenje, a koji se temelje na lokalnim i kulturološkim činiocima?

2. »Vernici su često dozvoljavali neprijatelju da radi preko njih baš u trenutku kada je trebalo da se potpuno posvete Bogu i napretku Njegovog dela. Oni su i nesvesno daleko skrenuli s puta pravde. Negujući duh kritikovanja i zameranja, duh farisejske pobožnosti i gordosti, oni su lišavali sebe Duha Božjeg i uporno ometali rad Božjih glasnika.« (Elen Vajt, Testimonies for the Church, 9. tom, str. 125) Kako neko »nesvesno« može da skrene s puta pravde? Koje korake možemo da preduzmemo da bismo izbegli zamku samopravednosti?

3. Razmislite o redosledu aktivnosti u toku bogosluženja? Zašto u vašoj crkvi bogosluženja imaju upravo takav redosled? Kakvo značenje ima svaki deo bogosluženja (na primer uvodna molitva, pevanje himni, pastoralna molitva itd.)? Kakve pouke možemo izvući iz bogosluženja koje nam pomažu da otkrijemo koliko su običaji deo i naše vere? Treba da upitamo sebe: da li je nešto loše ako je samo običaj i ništa više.

HRISTOS I ZAKON U PROPOVEDI NA GORI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 5,17-20; Luka 16,16; Matej 5,21-32; Rimljanima 7,24; Matej 5,33-37; 5,38-48.

Tekst za pamćenje: »Ne mislite da sam Ja došao da pokvarim Zakon ili Proroke, nijesam došao da pokvarim, nego da ispunim. Jer vam zaista kažem: Dokle nebo i Zemlja stoji, neće nestati ni najmanjega slova ili jedne tittle iz Zakona dok se sve ne izvrši.« (Matej 5,17.18)

Kada se spomene Propoved na Gori, većina ljudi odmah pomisli na »blaženstva«. (Matej 5,1-12) Međutim, Propoved na Gori zapravo obuhvata tri poglavlja koja su podeljena u četiri dela. Blaženstva su opisana samo u prvom delu. U drugom Isus upoređuje hrišćane sa svetlošću i solju (Matej 5,13-16). U trećem delu, Matej 5,17-48, Isus iznosi novo i dublje viđenje Zakona. Zatim sledi poslednji i najduži deo, Matej 6,1-7,23, u kome Isus daje jasna učenja o hrišćanskom životu i ponašanju. Govor se završava pričom o mudrim i nerazumnim graditeljima (Matej 7,24-27), koja naglašava važnost poslušnosti onome na šta nas Bog poziva.

Ove sedmice proučavaćemo treći deo, Matej 5,17-48. (koji teolozi nazivaju antitezom, jer je u njemu predstavljen oštar kontrast) i videćemo čemu nas on uči o Zakonu.

»NI NAJMANJEGA SLOVCA ILI JEDNE TITLE...«

Pročitajte ponovo tekst u Jevanđelju po Mateju 5,17-20. Zanimljivo je što Isus ovde ističe važnost Zakona u isto vreme kada govori o književnicima i farisejima, koji, takođe, snažno naglašavaju Zakon. Kakvu važnu pouku daje ovaj tekst o istinskoj poslušnosti Zakonu?

Isus započinje izjavom da On nije došao da ukine »Zakon ili Proroke«. (Matej 5,17) Iako nigde nije jasno rečeno, mnogi smatraju da je to bio izraz koji se obično upotrebljavao za označavanje celog Starog zaveta (vidi: Matej 7,12; 11,13; 22,40; Luka 16,16; Dela 13,15; 24,14; Rimljanima 3,21). Uprkos tvrdnji protivnika, Isus nije napao Knjigu koja otkriva volju Njegovog Oca. Umesto toga, Njegova namera je bila da »ispuni« Zakon i Proroke, a ne da ih ukine.

Reč upotrebljena za »ispuni« (plero) doslovno znači »napuniti« ili »završiti«. Ima i značenje »ispuniti do ruba«. Reč ispuniti možemo razumeti na dva načina. Jedan stavlja naglasak na Isusa kao ispunjenje Svetog pisma (na primer: Luka 24,25-27; Jovan 5,39). Međutim, ključ za razumevanje ovog teksta leži u samoj misionjskoj celini, kontekstu, koja pokazuje da Isus nije došao da uništi Sveto pismo, već da otkrije Njegovu suštinu.

Pokazavši svoju sveobuhvatnu nameru, Isus je pomerio naglasak sa Starog zaveta uopšte, konkretno na Zakon. Budući da je znao da će Ga ljudi jednoga dana optužiti da krši Zakon, On upozorava da dok god nebo i Zemlja stoje, Zakon će postojati, dok se »sve ne izvrši«. (Matej 5,18) Isus ovom izjavom potvrđuje neprekidno trajanje Zakona.

U stvari, Zakon je toliko važan da svi oni koji krše njegove odredbe nazvaće se »najmanjim u Carstvu«. Na taj način je rečeno da oni neće ući u Carstvo. Isus odmah ukazuje da se On ne zalaže praznu pravednost književnika i fariseja, već za pravdu koja proizlazi iz srca koje voli Boga i želi da tvori Njegovu volju.

UBISTVO (MATEJ 5,21-26)

Pošto je jasno izrazio svoj stav da podržava Zakon, Isus je ukazao na pravdu koja prevazilazi pravdu književnika i fariseja. Svoje objašnjenje nastavio je navodeći šestu zapovest (2. Mojsijeva 20,13) i ukratko izlažući iz Mojsijevog zakona koja kazna sledi za njeno kršenje (2. Mojsijeva 21,12; 3. Mojsijeva 24,17).

Šesta zapovest ne uključuje sve slučajeve kada jedna osoba ubije drugu. U slučaju ubistva iz nehata, osoba je mogla da pobegne u grad za utočište i tu se privremeno skloni (2. Mojsijeva 21,13; 4. Mojsijeva 35,12). Međutim, kada bi neko namerno oduzeo nečiji život presuda je bila brzo donesena. Isus se u svom objašnjenju ne usredsređuje na sam čin, već na motiv i namere onoga koji učini takvo delo. Može se dogoditi da neko slučajno oduzme nečiji život, ali osoba koja smeru da oduzme život nekome provodi određeno vreme u pomnom razmišljanju. Greh se događa čak i pre nego što osoba izvede to strašno delo. Mnoge moguće ubice bile su zaustavljene u svojoj nameri samo zato što im je nedostajala prava prilika.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Mateju 5,22. Šta Isus izjednačava sa ubistvom? Kako nam tekst u 1. Jovanovoj 3,15. pomaže da to bolje razumemo? Na šta Isus ovde ukazuje, i šta nam to govori o tome na šta se Božji zakon sve odnosi?

Iako Biblija često govori o sili reči, Isus joj ovde određuje visoku vrednost. Često je jedina svrha grubih reči ili kletvi da probudi negativna osećanja u žrtvi. Jasno je na šta Isus ovde ukazuje. Nisu krivi samo oni koji počine zločin, već i oni koji izgovaraju grube reči ili koji gaje misli o nečijem ubistvu. Isus upućuje savet onima koji gaje takve misli da se pomire sa mogućim žrtvama pre nego što priđu oltaru (Matej 5,23-26).

Razmislite o značenju Isusovih reči u današnjem tekstu. Kakvo je vaše iskustvo po tom pitanju? Šta nam tako visoka merila govore o potrebi da sve vreme budemo zaodenući Hristovom pravdom?

PRELJUBA (MATEJ 5,27-32)

Isusov sledeći primer obuhvata zapovest koja se tiče preljube. On prvo navodi sedmu zapovest: Ne čini preljube. U okviru Mojsijevog zakona, do preljube je dolazilo kada je osoba koja je u braku ulazila u intimne odnose sa osobom koja joj nije bračni drug. Zakon je bio jasan da su obe strane krive za preljubu i da treba da budu osuđene na smrt. Kao i u slučaju šeste zapovesti, Isus je i ovoj zapovesti dao dublje značenje.

Preljuba često počinje mnogo pre samog čina preljube. Isto kao što ubistvo počinje mislima da se nekom nanese zlo, preljuba počinje u trenutku kada osoba oseti požudu prema nekome sa kim nije u braku, bilo da je ta osoba u braku ili ne.

Pročitajte tekst u Matejevom jevanđelju 5,29.30. Može li Isus snažnije da opiše koliko je greh opasan? Zatim pročitajte Rimljanima 7,24. Koje važne istine se nalaze u tom stihu?

Isus ovde, takođe, nudi brzi lek za razotkrivene grehe. Rešenje nije nastaviti sa grehom, već doživeti obraćenje srca. Snažnim metaforama, Isus savetuje one koji imaju problem da učine ono što je neophodno ako žele da uđu u Carstvo. To može da podrazumeva odlazak na posao drugim putem ili okončavanje nežnog prijateljstva, ali večna dobit daleko nadmašuje trenutne želje.

Kao što smo ranije videli, Mojsije je dozvolio razvod, iako je znao da to nije deo Božjeg prvobitnog plana. Nakon obraćanja ljudima u braku koji ne upravljaju svojim požudnim pogledima i pozivima da vladaju svojim porivima, Isus podržava doživotnu bračnu vernost.

»Potčinjavanje volje prikazano je vađenjem oka ili odsecanjem ruke. Nama se često čini da pokoravanje volje Bogu, znači pristajanje da kroz život prođemo unakaženi ili osakaćeni. Ali je bolje za tebe, kaže Hristos, da budeš unakažen, ranjen, osakaćen, ako tako možeš da udeš u život. U stvari ono što smatraš propašću vodi te najvećem blagoslovu.« (Elen Vajt, Misli sa Gore blagoslova, str. 61. original)

OBEĆANJA, OBEĆANJA... (MATEJ 5,33-37)

Prva dva pojma (ubistvo i preljuba) utemeljeni su na Dekalogu. Pojam u vezi sa razvodom i oni koje slede uzeti su iz drugih delova Mojsijevog zakona, uključujući i one koji govore o krivom zaklinjanju i davanju obećanja Gospodu.

Pročitajte tekst iz 3. Mojsijeve 19,11-13. Koje bitne činjenice pronalazimo ovde? Vidi: 2. Mojsijeva 20,7.

Mojsijev zakon, čije delove Isus navodi, zapisan je u 3. Mojsijevoj u kome se osuđuju brojna prevarna dela. Ovde Isus ponovo ukazuje na namere. Svako ko da obećanje, a nema nameru da ga ispuni, doneo je svesnu odluku da učini greh.

Iako se zapovest koja kaže da ne treba krivo da se kunemo odnosi na obećanje dato drugim ljudima, sledeća zapovest tiče se obećanja datog Bogu.

Pročitajte iz 5. Mojsijeve 23,21-23. Kako su ovi stihovi povezani sa Isusovim rečima iz Jevanđelja po Mateju 5,33-37? Vidi: Dela 5,1-11.

Za razliku od osobe koja je kriva što se krivo kune, kada osoba daje zavet Bogu u vezi sa novčanim darovima, ne mora da znači da ima prevaru na umu. Međutim, Isus poznaje ljudsku prirodu i upozorava na davanje obećanja zbog kojih će kasnije zažaliti. Hrišćanin treba da bude čestita osoba, čije »da« znači »da« i čije »ne« znači »ne«, a ne da daje obećanja koja ne može da ispuni.

Da li ste ikada dali obećanje (osobi ili Bogu) koje ste želeli da održite, ali ipak niste. Kako da budemo pažljivi kada je ovaj problem u pitanju? Šta je sa obećanjima koja dajete sebi, a ne ispunite ih?

OKO ZA OKO, ZUB ZA ZUB (MATEJ 5,38-48)

Izgleda kao da je zajednička tema u ovim tekstovima (Matej 5,38-48) osveta. Ova tema odnosi se na mnoge zapovesti u Mojsijevom zakonu koje su izgrađene na načelu osvete zločina istom merom, ideji izraženoj latinski leks talionis, što znači »zakon odmazde«.

Kao što vidimo u brojnim tekstovima (2.Mojsijeva 21,22-25; 3. Mojsijeva 24,17-21; 5. Mojsijeva 19,21), Zakon nalaže da prestupnik doživi isto iskustvo kao i žrtva. Ako žrtva izgubi oko, ruku, stopalo ili život, prestupnik takođe mora. Ovaj »zakon odmazde« bio je uobičajen u mnogim starim civilizacijama. Zašto i ne bi, kada otkriva jednostavno načelo pravde?

Važno je da shvatimo da je to načelo dato da ograniči odmazdu, odnosno, da spreči ljude da učine više zla nego što je njima učinjeno i na šta imaju pravo. Takođe, ovaj zakon trebalo je da osigura da pravda ne bude iskrivljena.

Zato u Jevanđelju po Mateju 5,38-42. Isus nije napao ispravnost zakona koji zahteva da osoba bude kažnjena za zločin. Umesto toga, Isus se usredsređuje na odgovor hrišćanina ljudima koji pokušavaju da ga iskoriste. Umesto da traže priliku da se osvete, hrišćani treba da se »osvete« ljubaznošću, nečim što možemo da učinimo samo Božjom milošću koja radi kroz nas. Upućujući ovaj poziv, Isus nas vodi dubljem shvatanju onoga što znači biti Gospodnji sledbenik.

Poslednji pojam odnosi se na iskazivanje ljubavi prema prijateljima i mržnje prema neprijateljima. Zapovest o ljubavi prema bližnjem nalazi se u 3. Mojsijevoj 19,18. Nema jasnog teksta koji poziva na mržnju prema neprijateljima, uprkos tekstu u 5. Mojsijevoj 23,3-6.

U svetu u kome je Isus živio, Jevreji su bili pod vlašću rimske tlačiteljske sile i u sopstvenoj zemlji predstavljali su drugorazredne građane. Oni su verovatno smatrali da je opravdano što osećaju mržnju prema svojim neprijateljima, koji su ih u to vreme nemilosrdno tlačili. Isus im je ukazao na bolji način života, čak i u ne tako savršenim uslovima.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Mateju 5,44.45. Šta nam Isus ovde govori? Što je još važnije, kako ove pouke možete primeniti u sopstvenom životu na nekoga ko vam je učinio nešto nažao?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Beseda na Gori«, str. 298-314. original, u knjizi Elen Vajt Čežnja vekova.

»Isus pojedinačno uzima zapovesti i objašnjava dubinu i širinu njihovih zahteva. Umesto da odbaci i jednu jotu od njihove snage, On pokazuje koliko su dalekosežnija njihova načela i otkriva sudbonosnu grešku Jevreja u njihovom spoljašnjem pokazivanju poslušnosti. On izjavljuje da se Božji zakon prestupa rđavom misli ili požudnim pogledom. Čovek koji pristaje na najmanju nepravdu krši Zakon i unižava svoju moralnu prirodu. Ubistvo prvo živi u mislima. Onaj koji mržnji daje mesto u svom srcu, postavlja noge na stazu ubice i njegovi prinosi odvratni su Bogu.« (Elen Vajt, Čežnja vekova, str. 310. original)

U Božjem zakonu ljubav je načelo koje povezuje. U svakoj antitezi, Isus uzdiže načelo ljubavi: ljubav sprečava osobu da gaji mržnju prema bližnjem; ljubav drži bračne drugove zajedno; ljubav pruža izazov hrišćanima da uvek budu poštenu prema drugima i Bogu; ljubav omogućava osobi da bude ljubazna kada joj je učinjeno nešto nažao; ljubav daje silu osobi da se ophodi prema neprijatelju onako kako bi ona želela da se prema njoj ophode.

ZA RAZGOVOR:

1. U pouci za ovu sedmicu čitali smo sledeće Isusove reči: »Čuli ste kako je kazano starima«, a zatim: »A Ja vam kažem«, posle čega je upotrebio suprotne pojmove. Zapazite da su neke stvari kazane starima bili neposredni navodi iz Biblije ili uzeti iz učenja Starog zaveta. Tako da problem nije bio u navodima, već u načinu njihovog tumačenja. Koje pouke ovde možemo izvući u vezi sa, ako ne našim učenjima, onda načinom na koji ih tumačimo? Kako se možemo naći u opasnosti da stvari posmatramo površno i previdimo njihovo dublje značenje?

2. Mnogi padaju u zamku da tumače tekstove odvojeno od celovitog teksta. Jedan takav tekst nalazi se u Jevanđelju po Mateju 5,48. u kome je rečeno da budemo savršeni kao Otac na Nebesima. Kako tumačenje ovog teksta u njegovom najbližem okruženju (Matej 5,43-48) pokazuje važnost pažljivog proučavanja Biblije? Kako biste odgovorili osobi koja tvrdi da ovaj tekst govori o bezgrešnosti? Čemu nas ovaj tekst zaista uči, i kako otkriva šta zapravo znači biti Isusov sledbenik?

3. Kako tekstovi koje smo proučavali, naročito oni o ubistvu i preljudi, pokazuju koliko su u zabludi oni koji tvrde da je Zakon ukinut na krstu?

HRISTOS I SUBOTA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 2,1-3; Jevrejima 1,1-3; Dela 13,14; Marko 2,23-28; Jovan 5,1-9; Isaija 65,17.

Tekst za pamćenje: »I govoraše im: Subota je načinjena čovjeka radi, a nije čovjek Subote radi. Dakle je Gospodar Sin Čovječij i od Subote.« (Marko 2,27.28)

Većina hrišćanskih verskih zajednica svetkuje nedelju kao dan od »odmora« (iako se većina onih koji svetkuju nedelju zapravo ne odmara nedeljom). Budući da »svetkovanje« nedelje preovladava među savremenim hrišćanima, mnogi veruju da je taj dan »hrišćanska subota«.

To nije uvek bilo tako. Naprotiv, kao nastavak izrailjske vere, hrišćanstvo nije odbacilo sve simbole svoje roditeljske religije, uključujući svetkovanje sedmog dana Subote. Neko vreme jedina Biblija koju su rani hrišćani imali bio je Stari zavet. Onda nas ne iznenađuje što se pitanje svetkovanja nekog drugog dana nije pokretalo u hrišćanstvu više od jednog veka posle Hristovog vaznesenja na Nebo. Tek u četvrtom veku, Konstantinovim ediktom, svetkovanje nedelje uvedeno je u vladajuću Crkvu. Nažalost, čak i posle protestantske reformacije, skoro čitavo hrišćanstvo i dalje se držalo svetkovanja nedelje, nasuprot biblijskom učenju da je pravi sedmi dan Subota.

Ovonedeljna pouka govoriće o Hristu i Njegovom odnosu prema Suboti.

JEVREJSKA SUBOTA? (2. MOJSIJEVA 20,8-11)

Iako mnogi sedmi dan smatraju »jevrejskom subotom«, Biblija otkriva da je Subota uspostavljena mnogo vekova pre nastanka jevrejskog naroda. Njeni koreni potiču iz vremena Stvaranja.

Tekst u Prvoj knjizi Mojsijevoj 2,1-3. ističe da je Bog, nakon što je završio dela stvaranja za šest dana, počnuo u sedmi dan i »blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga«. To jasno pokazuje da je Subota zauzimala visoko mesto u Božjem stvaranju. Pored toga što je Bog blagoslovio, On je Subotu i posvetio. Drugim rečima, Bog je Svoje određene osobine dao tom spomeniku vremena.

Uporedite dve zapovesti o Suboti u 2. Mojsijevoj 20,8-11. i 5. Mojsijevoj 5,12-15. Na koji način se ovi stihovi odnose na teoriju da je Subota data samo Jevrejima?

Najupadljivija razlika između ove dve zapovesti je osnovno načelo za svetkovanje Subote. Stihovi u 2. Mojsijevoj neposredno se odnose na 1. Mojsijevu 2,3. jer naglašavaju činjenicu da je Bog »blagoslovio« i »posvetio« Subotu. Sa druge strane, tekst u 5. Mojsijevoj 5,15. ukazuje na božansko izbavljenje izrailjskog naroda iz Egipatskog ropstva kao na temelj svetkovanja Subote. Na osnovu teksta iz 5. knjige Mojsijeve, mnogi veruju da je Subota data samo Jevrejima. Međutim, ovaj zaključak u potpunosti zanemaruje činjenicu da tekst u 2. Mojsijevoj ukazuje na Stvaranje, kada je Bog uspostavio Subotu za celo čovečanstvo.

Zatim, tekst u 5. Mojsijevoj 5,15. koji govori o izbavljenju iz Egipta, na simboličan način predstavlja spasenje koje imamo u Hristu. Tako, Subota nije samo simbol Stvaranja, već i Otkupljenja, dve teme koje su međusobno povezane u Bibliji (Jevrejima 1,1-3; Kološanima 1,13-20; Jovan 1,1-14). Samo na osnovu činjenice da je Isus naš Stvoritelj, On može da bude i naš Otkupitelj, a sedmi dan Subota je simbol obe veličine.

Svako može da tvrdi da se odmara u Hristu. Kako vam sopstveno iskustvo svetkovanja Subote sedmog dana pomaže da pronađete odmor?

VREME ZA ODMOR I BOGOSLUŽENJE (LUKA 4,16)

Na osnovu teksta iz Kološanima poslanice 1,16. i Jevrejima 1,2. vidimo da je Hristos, koji je rođen pre svake stvari, neposredno bio uključen u proces stvaranja i da je sve stvoreno nastalo kroz Njega. Pavle dalje kaže da je Hristos učestvovao u stvaranju onoga »što se ne vidi« (Kološanima 1,16.17), što, naravno, obuhvata i Subotu. Iako je Hristos bio središnja ličnost u stvaralačkom procesu, kada je uzeo na Sebe ljudsko telo, On se pokorio Očevim zapovestima (Jovan 15,10). Kao što smo videli u prethodnim poukama, Isus se suprotstavljao određenim običajima i koristio je svaku priliku da ispravi versko ponašanje, koje se nije temeljilo na Božjoj volji. Da je Isus imao nameru da ukine zapovest o Suboti, imao je mnogo prilika da to i učini.

Većina tekstova o Suboti u Starom zavetu govori o Suboti kao danu od odmora. Shvatanje »odmora« u mnogim savremenim jezicima može da navede neke na misao da Subotu treba provesti u spavanju i opuštanju. Iako možemo da uživamo u takvim mogućnostima Subotom, pravo značenje odmora je »prekid«, »zaustavljanje« ili »pauza«. Subota je vreme u kome možemo da se odmorimo od svakodnevnog rada koji obavljamo prvih šest dana i provedemo posebno vreme sa Stvoriteljem.

Jevreji su do Hristovog vremena održavali bogoslužjenja Subotom (Luka 4,16). Oni koji su živeli u Jerusalimu odlazili su na posebnu molitvenu službu u Hramu, koja se razlikovala od onih koje su održavane ostalim danima. Jevreji koji su živeli u drugim delovima sveta učinili su sinagoge mestom za društveno okupljanje i bogoslužjenje. Subotom, ako je bilo prisutno najmanje deset muškaraca minjan (minyan), bogoslužjenje se moglo održati.

**Šta nam sledeći tekstovi govore o držanju Subote među ranim hrišćanima?
Šta nam to govori o onima koji tvrde da je Subota u čast vaskrsenja
promenjena u nedelju? Dela 13,14.42.44; 16,13; 17,2; 18,4; Jevrejima 4,9.**

S obzirom na jevrejske korene koje su imali, ranim hrišćanima bilo je prirodno da održavaju bogoslužjenja onog dana koji je zapisan u Starom zavetu. Skoro dvadeset godina posle Isusovog vaznesenja, Pavle je i dalje imao »običaj« da odlazi u sinagogu Subotom (Dela 17,2). U Bibliji ne postoji nijedan dokaz da su prvi hrišćani držali nedelju umesto Subote.

VREME UŽIVANJA (MARKO 2,27.28)

Mnogi koji tvrde da svetkuju Subotu ne razumeju uvek šta se pod svetkovanjem Subote podrazumeva. Kao što su fariseji u Isusovo vreme to činili, ljudi i danas zatvaraju Subotu iza strogih zidova pravila i propisa (dok drugi ne prave razliku između Subote i drugih dana). Subota bi trebalo da bude radost, ne teret, i još uvek je dan koji treba da smatramo svetim.

U vreme kada je Isus hodao Zemljom, neke verske vođe opteretile su držanje Subote sa trideset devet zapovesti. Smatrali su da ako narod bude držao trideset devet zakonskih propisa, onda će Subota biti savršeno svetkovana. Kao posledica sastavljanja dodatnih zakona iz dobrih namera, Subota – koja je trebalo da predstavlja radost – postala je mnogima jaram.

Pažljivo pročitajte Jevanđelje po Marku 2,23-28. Zašto su učenici kidali klasje? Da li tekst govori da je Isus isto činio? Da li su neki biblijski zakoni ovde bili prekršeni?

Dok su Isus i Njegovi gladni učenici jedne Subote prolazili žitnim poljem, učenici su želeli da utole glad trganjem klasja. Iako to nije bilo njihovo polje, to što su učinili bilo je dozvoljeno Mojsijevim zakonom (5. Mojsijeva 23,25). Fariseji su to tumačili kao prekršaj drugog Mojsijevog zakona koji zabranjuje oranje i žetvu Subotom (2. Mojsijeva 34,21). Isus očigledno nije kidao klasje, ali je, ipak, stao u odbranu svojih učenika. Isus je podsetio fariseje da su čak i gladni David i njegovi ljudi pojeli »izdvojeni« hleb u Svetinji.

U Jevanđelju po Marku 2,27.28. Isus je izjavio da je Subota stvorena radi čoveka, a ne obrnuto. Drugim rečima, Subota nije stvorena da bude obožavana, već da pruži prilike za održavanje bogoslužjenja. Kao Božji dar dat svim ljudima, Subota ne treba da predstavlja teret, već da pruži odmor i oslobođenje. Ona je pravi način da doživimo odmor i slobodu u Hristu.

Šta možete činiti Subotom što ne možete tako lako činiti drugim danima? Razmislite o ovom pitanju i iznesite svoje odgovore u subotnoškolskom razredu.

VREME ZA ISCELJENJE (LUKA 13,16)

Kada je Bog stvorio svet, izjavio je da je sve bilo »veoma dobro«. (1. Mojsijeva 1,31). Nema sumnje da je u svakom pogođu sve bilo savršeno. Međutim, pojavom greha dela stvaranja postala su iskvarena zlom, čiji uticaj svuda zapažamo. Ljudi, iako stvoreni po Božjem obličju, postali su podložni bolestima, slabljenju i smrti. Mi često kažemo da je smrt deo života, iako, smrt ne predstavlja deo života, već negiranje života. Nikada nije trebalo da doživimo smrt.

S obzirom da je to bio prvobitan Božji plan za čovečanstvo, ne iznenađuje nas što su se neka najdramatičnija čuda isceljenja dogodila u Subotu.

Proučite opise o isceljivanju Subotom u sledećim tekstovima: Marko 3,1-6; Luka 13,10-17; Jovan 5,1-9; 9,1-14. Kakve nam pouke daju ova čuda o pravoj svrsi Subote?

Svako čudo isceljenja izvršenog u Subotu je posebno i služi da pokaže pravo značenje Subote. Pre nego što je Isus izlečio čoveka sa suvom rukom (Marko 3,1-6), postavio je retoričko pitanje: »Valja li u Subotu dobro činiti ili zlo činiti? Dušu održati ili pogubiti?« (Marko 3,4) Ako neko ima priliku da olakša patnju u dan oslobađanja, zašto da to ne učini? Čudo učinjeno nad zgrčenom ženom moćno pokazuje oslobađajuću svrhu Subote (Luka 13,10-17). Kada je primio kritike zbog izlecenja, Isus je upitao: »A ovu kćer Avraamovu koju sveza sotona evo osamnaesta godina, ne trebaše li je odriješiti iz ove sveze u dan subotni?« (Luka 13,16)

Tema oslobađanja, takođe, je prisutna u izveštajima o isceljenju čoveka u banji Vitezdi, koji je bio bolestan trideset osam godina (Jovan 5,1-9), i izlecenju slepog čoveka (Jovan 9,1-14). Kao odgovor na optužbe potekle od fariseja da je prekršio Subotu svojim isceliteljskim čudima, Isus ih je podsetio: »Otac Moj doslije čini, i Ja činim.« (Jovan 5,17) Da Bog nije dozvolio izlecenje, ništa se ne bi dogodilo. Kada je u pitanju oslobađanje ljudi od patnje, Bog ne miruje.

Šta možemo naučiti iz grešaka ovih verskih vođa o tome kako nas predrasude mogu zaslepiti da ne uvidimo i najočiglednije istine?

NOVO STVARANJE

Subota nas ne podseća samo na Božju stvaralačku sposobnost, već ukazuje na Njegova obećanja o obnovljenju. Sa svakim izlečenjem učinjenim u Subotu, obećanje o večnom obnovljenju bilo je snažno potvrđeno. Subota, na svoj jedinstveni način, pruža uvid u najraniju ovozemaljsku istoriju i doseže do konačne sudbine čovečanstva. Možemo ponovo da zaključimo da Subota ukazuje na Stvaranje i Otkupljenje.

Bog je stvorio ovaj svet. Međutim, zbog pojave greha, Njegovo delo stvaranja postalo je iskvareno. Ali, to stanje neće zauvek trajati. Ključni činilac plana spasenja je obnovljenje – ne samo Zemlje, već što je još važnije, ljudi, bića koja su stvorena po Njegovom obličju, koja će biti obnovljena prema tom obličju i koja će živeti na novoj Zemlji. Isti Bog koji je stvorio prvu Zemlju, čije delo slavimo svaki sedmi dan, ponovo će stvoriti Zemlju. (Razmislite koliko je važno da se sećamo Stvaranja, kada nam je data zapovest da to činimo jednom sedmično i na poseban način.)

Pročitajte sledeće tekstove. Koju vest ima svaki od njih, koja može da se poveže sa značenjem Subote?

Isaija 65,17. _____

Isaija 66,22. _____

2. Petrova 3,9-13. _____

Otkrivenje 21,1. _____

2. Korinćanima 5,17. _____

Galatima 6,15. _____

Otkrivenje 21,5. _____

Subota »oglašava da je On koji je sve stvorio na Nebu i na Zemlji, i koji sve održava, Glava crkvi i da smo Njegovom silom pomireni sa Bogom... Tada je Subota znak Hristove sile da nas učini svetima. Takođe je data svima onima koje Hristos čini svetima. Kao znak Njegove sile koja posvećuje, Subota je data svima koji kroz Hrista postaju deo Božjeg Izrailja«. (Elen Vajt, Čeznja vekova, str. 288. original)

Šta možete da učinite u svakodnevnom životu da dozvolite Božjoj sili da vas posveti? Odnosno, kakve odluke svakodnevno donosite, koje pomažu ili sprečavaju taj stvaralački proces u vama?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Od samog početka velikog sukoba na Nebu, sotona je želeo da sruši Božji zakon. U nameri da postigne svoj cilj, upustio se u pobunu protiv Stvoritelja. Iako je bio prognan sa Neba, nastavio je istu bitku i na Zemlji. Cilj za kojim je istrajno težio, ogledao se u njegovoj težnji da prevari ljude i da ih navede da prekrše Božji zakon. Posledice će biti potpuno iste, bez obzira da li će ga postići tako što će ih navesti da odbace ceo Zakon, ili da uklone samo jednu od njegovih odredaba. Onaj koji pogreši 'u jednome' pokazuje prezir prema celom Zakonu; svojim uticajem i primerom staje na stranu prestupa, i zato postaje 'kriv za sve.'« (Jakov 2,10. i Elen Vajt, Velika borba, str. 582. original.

ZA RAZGOVOR:

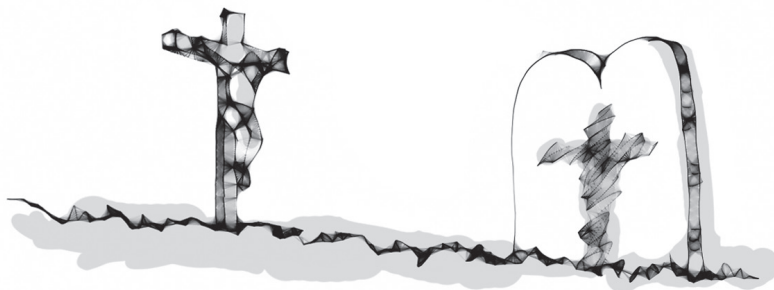
1. Pogledajte izjavu Elen Vajt u odeljku od petka, potpuniji navod od onog iz uvoda za ovo tromesečje. Kako nam Subota i ono što se dogodilo sa Subotom u hrišćanstvu, pomaže da razumemo sotonin napad na Božji zakon?

2. U sledećim tekstovima: Marko 3,2; Luka 13,14; Jovan 5,18; 9,16, Isus je optužen da krši Subotu. Proučite tekst u 2. Mojsijevoj 20,8-11. i ocenite da li su ove optužbe opravdane. Šta možete reći onima koji tvrde da ovi tekstovi dokazuju da je Isus prekršio Subotu?

3. U svom razredu razmotrite odgovore na poslednje pitanje u pouci od utorka. Odnosno, šta vam Subota omogućava da radite što drugim danima u sedmici ne možete zbog svakodnevnih obaveza?

4. Razmislite o ličnom svetkovanju Subote. Da li je Subota za vas dan oslobođenja, odmor i sloboda ili dan zabrana, stega i napetosti? Kako možete da uživate u Suboti, da je učinite milinom, kao što je rečeno u sledećem stihu: »Ako odvratiš nogu svoju od Subote da ne činiš što je tebi drago na moj sveti dan, i ako prozoveš Subotu milinom, sveti dan Gospodnji slavnijem, i budeš ga slavio ne idući svojim putovima i ne čineći što je tebi drago, ni govoreći riječi.« (Isaija 58,13)

HRISTOVA SMRT I ZAKON

6. Biblijska doktrina

Od 3. do 9. maja

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Rimljanima 7,1-6; 7,7-13; 8,5-8; 4,15; Dela 13,38.39; Galatima 3,10.

Tekst za pamćenje: »Zato, braćo moja, i vi umrijeste zakonu tijelom Hristovijem, da budete Drugoga, Onoga što usta iz mrtvih, da plod donesemo Bogu.« (Rimljanima 7,4)

Žena je u automobilu i vozi mnogo brže od dozvoljene brzine. Izenada, u retrovizoru ugledala je trepćuća crvena i plava svetla policijskog automobila i čula poznati zvuk sirene. Stala je u stranu, uzela tašnicu i izvadila vozačku dozvolu. Policajac se približio, uzeo dozvolu i vratio se u auto.

Pitala se koliku će platiti kaznu (vozila je mnogo brže nego što je dozvoljeno) i da li će biti u mogućnosti da je plati. Nekoliko minuta kasnije policajac se vrtio i rekao: »Dobro, gospođice, da ne biste morali ponovo da se suočite sa kaznom zbog prekršaja zakona, ukinućemo zakon. Više ne morate da brinete o ograničenju brzine.«

Teologija koja uči da je Zakon, Deset zapovesti, ukinut posle Isusove smrti, isto je toliko nemoguća kao i ova priča.

Ove sedmice razmišljaćemo o Isusovoj smrti i njenom odnosu prema Zakonu.

Su

Proučiti
celu
pouku

MRTVI ZAKONU (RIMLJANIMA 7,1-6)

Pažljivo proučite tekst u Rimljanima poslanici 7,1-6. i ukratko iznesite šta Pavle ovde govori, imajući na umu druge biblijske tekstove koji govore o Zakonu.

Iako je u nekim verzijama Biblije prvi stih nepravilno preveden i glasi da Zakon obavezuje do smrti, doslovno tumačenje je: »Svaka osoba dokle je živa pod vlašću je Zakona.« Naglasak nije stavljen na mrtve, već na žive.

Primer iz bračnog života pokazuje da svaka osoba koja je u braku, a ima intimne odnose sa osobom koja nije njegov ili njen bračni drug, krši Zakon i kriv je za preljubu. Samo u slučaju smrti bračnog druga osoba može da stupi u brak sa drugom osobom, a da ne prekrši Zakon.

Takođe, neki tvrde da ovaj tekst ukazuje na smrt Zakona; međutim, on zapravo pokazuje da osoba umire Zakonu kroz Hristovo telo (Rimljanima 7,4). Na osnovu stiha u Rimljanima 6,6. deo osobe koji umire je »staro ja«. Kada je ujedinjena sa starim ja, osoba je osuđena od strane Zakona i tako je uhvaćena u zamku nesrećnog odnosa (Rimljanima 7,9-11.24). Kada umre »staro ja«, osoba je slobodna da uspostavi odnos sa nekim Drugim – vaskrslim Hristom (Rimljanima 7,4).

Ono što Pavle kaže jeste da iako Zakon obavezuje svakog čoveka, Božji zakon mora takođe da vlada novim odnosom koji je uspostavljen. Međutim, činjenica da je vernik sada u zajednici sa Hristom ukazuje da Zakon više nije oruđe kojim se vrši osuda; vernik u Hristu je slobodan od zakonske osude zato što je pokriven Hristovom pravdom.

Pavle ne tvrdi da su Deset zapovesti, koje prepoznaju greh, sada ukinute; to bi bilo u suprotnosti sa mnoštvom biblijskih tekstova, uključujući i njegove spise. Naprotiv, on govori o novom odnosu koji osoba verom u Isusa, ima prema Zakonu. Zakon i dalje važi, samo što vernika u Isusu, onoga koji je umro sebi i grehu, Zakon više ne drži u vlasti osude zato što sada pripada Drugome, Isusu.

ZAKON GREHA I SMRTI (RIMLJANIMA 8,1-8)

Pavle uverava hrišćane da »nikakva, dakle, sad nema osuđenja onima koji su u Hristu Isusu i ne hode po tijelu nego po Duhu. Jer zakon Duha koji oživljava u Hristu Isusu, oprostio me je od zakona grijehovnoga i smrti«. (Rimljanima 8,1.2) Ako čitamo ove stihove odvojeno od njihovog okvira, čini se da Pavle misli na dva suprotna zakona: zakon života i zakon greha i smrti. Međutim, razlika ne postoji u Zakonu, već u pojedincu pre i posle prihvatanja Hrista.

Kako Pavlovo razmišljanje u Rimljanima 7,7-13. oslikava ulogu Zakona?

Uloga Zakona zavisi od osobe na koju se odnosi. Isti nož, na primer, može da upotrebi hirurg da izleči nekoga ili ubica da nekoga ubije. Na isti način lopov koji krši Zakon kradući nekome novčanik biće u drugačijem odnosu prema Zakonu od onoga koga Zakon treba da zaštiti (vlasnik novčanika). Zakon može ponekad da bude opisan kao »svet, i zapovest sveta i pravedna i dobra« (Rimljanima 7,12), ili kao »zakon grehovni i smrti«. (Rimljanima 8,2) Kao što Božja osveta ne sprečava Boga da bude Bog ljubavi, tako uloga Zakona kao oruđa greha i smrti ne čini ga pogrešnim.

Na osnovu teksta u Rimljanima 8,5-8, Zakon je oruđe »grijeha i smrti« za one koji »po tijelu tjelesno misle«. (Rimljanima 8,5) To opisuje osobu koja je i dalje u braku sa »starim ja« i nema vidljive želje da prekine taj odnos i pridruži se vaskrsnom Hristu. Kao posledica te grešne zajednice, osoba se nalazi u neprijateljstvu sa Bogom i Njegovim zakonom, jer su na suprotnim stranama (Rimljanima 8,7).

Pavle zatim naglašava da je nemoguće »tjelesnom mudrovanju« da se pokori Božjem zakonu, ili da Mu ugodni (Rimljanima 8,7.8). Ovo se očigledno ne odnosi na osobu čija je borba opisana u Rimljanima 7,13-25. budući da ona služi Božjem zakonu »umom svojijem«. (Rimljanima 7,25) Pavle sigurno misli na one koji svojom grešnošću »drže istinu u nepravdi«. (Rimljanima 1,18) Za te pobunjenike protiv Božje vladavine Zakon postaje oruđe greha i smrti (Rimljanima 2,12).

Kakav je vaš odnos prema Zakonu kada ga kršite?

SILA ZAKONA

Kakvu ulogu ima Zakon na osnovu sledećih tekstova: Rimljanima 4,15; 5,13. i 7,7. Šta tekst u Rimljanima 7,8-11. govori o delovanju Zakona na osobu koja ga krši?

Svako oruđe ima svoju svrhu. Kao što se ključ upotrebljava za otključavanje brave ili nož za sečenje, tako se Zakon koristi za određivanje greha. Da nema Božjeg zakona, ne bi postojao pravi način da saznamo koja su dela Bogu ugodna, a koja nisu. Iako greh ne može postojati bez Zakona, Pavle objašnjava da Zakon voljno ne saraduje sa grehom: »Dobro li, dakle, bi meni smrt? Bože sačuvaj! Nego grijeh, da se pokaže grijeh dobrom čineći mi smrt, da bude grijeh odviše grješan zapoviješću«. (Rimljanima 7,13)

Kako nam prethodni tekst pomaže da razjasnimo stihove u 1. Korinćanima 15,54-58?

Ako bismo ga čitali zasebno, izgledalo bi da tekst u 1. Korinćanima 15,54-58. zastupa negativan stav prema Božjem zakonu. Pavlova ideja je, međutim, da je »sila grijeha zakon« samo zato što Zakon određuje šta greh jeste. I, naravno, »plata za grijeh je smrt«. (Rimljanima 6,23) Da nema Zakona, ne bi bilo smrti, jer bi bilo nemoguće odrediti šta je greh. U 1. Korinćanima 15. poglavlju, Pavlova namera nije da naruži Zakon već da pokaže kako, kroz smrt i vaskrsenje Isusa Hrista, svi koji veruju mogu da dožive pobedu nad smrću, smrću koja nastupa zbog kršenja Zakona.

Kada se poslednji put dogodilo da se neko ogrešio o vas, odnosno, kada je neko prekršio Božji zakon i na taj način vas povredio? Kako nam takvo iskustvo pomaže da razumemo da je ideja da je Božji zakon ukinut na krstu pogrešna?

NEMOĆAN ZAKON

Iako je s jedne strane, kao što smo videli, »sila grijeha zakon«, s druge strane Zakon je potpuno nemoćan. Kako isti predmet istovremeno može imati silu i biti nemoćan?

Ovde ponovo razlika ne leži u Zakonu, već u čoveku. Osobu, koja uviđa svoju grešnost, Zakon poziva da prizna da ide nasuprot Božjoj volji i da se samim tim nalazi na stazi smrti. Kada otkrije svoju grešnost, grešnik može da odluči da doslovno sledi Zakon. Međutim, činjenica da je već sagrašio čini ga kandidatom za smrt.

Pročitajte Dela 13,38.39, Rimljanima 8,3. i Galatima 3,21. Šta ovi tekstovi govore o Zakonu i spasenju?

Neki ljudi veruju da strogo držanje Zakona može da omogući spasenje, ali to nije biblijsko učenje. Zakon određuje greh (Rimljanima 7,7), on ga ne prašta (Galatima 2,21). Zato Pavle opaža da isti Zakon koji daje silu grehu takođe je i »slab« (Rimljanima 8,3). On može da osvedoči grešnika o njegovim gresima, ali ne može da učini grešnika pravednim. Ogledalo može da nam pokaže nedostatke, ali ne može da ih popravi. Kao što je Elen Vajt zapisala: »Zakon ne može da spasi one koje osuđuje; ne može da spasi one koji ginu«. (Signs of the Times, 10. novembar 1890)

Kada u potpunosti shvatimo šta je svrha Zakona, biće nam lakše da razumemo zašto je Isus prineo Sebe za ljudski rod kao žrtvu za očišćenje od greha. Isusova smrt postavlja grešna ljudska bića u ispravan odnos sa Bogom i Njegovim zakonom koji je »svet, i zapovijest sveta i pravedna i dobra«. (Rimljanima 7,12) U isto vreme, Njegova smrt je pokazala ispraznost spasenja držanjem Zakona. Da nas poslušnost Zakonu može spasiti, Isus nije morao da umre umesto nas. Ono što je On učinio otkriva da poslušnost Zakonu ne može da nas spase. Nama je bilo potrebno nešto mnogo jače.

Iako stalno primamo obećanje da ćemo primiti silu da držimo Božji zakon, zašto ta poslušnost nije dovoljna da nam obezbedi spasenje? Odgovor ne bi trebalo da bude težak. Pogledajte sebe i svoje držanje Zakona. Da vaše spasenje zavisi od vaše poslušnosti, koliko nade biste imali da ćete biti spaseni?

KLETVA ZAKONA (GALATIMA 3,10-14)

Šta nam sledeći tekstovi govore o ljudskoj prirodi? Kako svakoga dana uočavamo stvarnost ove istine? Psalam 51,5; Isaija 64,6; Rimljanima 3,23.

Osim Hrista, svi ljudi imaju zajedničko iskustvo time što su obuhvaćeni Adamovim grehom. To znači da nijedna osoba ne može da tvrdi da je u potpunosti pravedna. Neki ljudi, kao što su Ilija i Enoh, živeli su u tesnoj zajednici sa Bogom, ali nijedan nije bio u potpunosti bezgrešan. Imajući tu istinu na umu Pavle izjavljuje: »Jer koji su god od djela zakona pod kletvom su, jer je pisano: Proklet svaki koji ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakonskoj da čini«. (Galatima 3,10) Istina je da Zakon zahteva potpunu poslušnost, a ko je ikada tako živio osim Hrista?

Kako nam tekst u Rimljanima 6,23. pomaže da odredimo šta znači »kletva zakonska«? Vidi: 1. Mojsijeva 2,17. i Jezekilj 18,4.

Svi su pod zakonskom kletvom. Budući da Zakon nema marginu na kojoj bismo mogli da zabeležimo pogreške, čoveku je nemoguće da ispravi prošle grehe. Iz toga sledi da je smrt sudbina svakog čoveka. Jakov stvara još mračniju sliku, podsećajući nas da je zbog prestupa jedne zapovesti osoba kriva kao za prestup svih zapovesti (Jakov 2,10). Plata za greh je smrt, a smrt je ista bilo koji greh da je u pitanju.

Kada prepoznamo bespomoćno stanje onih koji su pod kletvom, lakše nam je da cenimo veličinu Božje ljubavi: »Ali Bog pokazuje svoju ljubav k nama što Hristos još kad bijasmo grješnici umrije za nas.« (Rimljanima 5,8) Svojom smrću »Hristos nas je iskupio od kletve zakonske postavši za nas kletva«. (Galatima 3,13)

Razmislite o onome što je apostol Pavle rekao da su svi koji se oslanjaju na dela zakona pod kletvom. To je zato što Zakon ne može da nas spasi. Kako nam uviđanje ove istine pomaže da bolje cenimo šta nam je dato u Isusu? Kako pokazujemo zahvalnost u svom životu? Vidi: 1. Jovanova 5,3.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte u knjizi Elen Vajt Čežnja vekova poglavlje »Svrši se«, str. 758-764. original.

»Zakon traži pravdu – pravedan život, savršen karakter, a ovo čovek ne može da da. On ne može da ispuni zahteve Božjeg svetog zakona. Ali Hristos, došavši na Zemlju kao čovek, živeo je svetim životom i razvio savršeni karakter. On ovo kao besplatan dar nudi svima koji žele da ga prihvate. Njegov život je zamena za ljudski život. Ljudi tako Božjim trpljenjem dobijaju oprostjenje prošlih grehova. Više od toga Hristos ispunjava ljude Božjim osobinama. On izgrađuje ljudski karakter prema uzoru na božanski karakter, usklađujući duhovnu snagu i lepotu. Tako se u onome koji veruje u Hrista ispunjava pravda Zakona. Bog može biti 'pravedan i da pravda onoga koji je od vere Isusove!'" (Rimljanima 3,26; Elen Vajt, Čežnja vekova, str. 762. original)

Da ukratko izložimo, Isusova smrt snažno je ukazala na nepromenljivost Božjeg zakona. Kada su naši prvi roditelji sagrešili, Bog je mogao da ukine svoje Zakone i ukloni kazne za njihovo kršenje. Međutim, za stanovnike Zemlje to bi značilo težak život u društvu u kome vlada bezakonje. Umesto toga, Bog je odlučio da pošalje svoga Sina kao našu Zamenu. Isus je u korist svih ljudi primio pravednu kaznu za greh kako zahteva Zakon. Kroz Isusovu smrt, ceo ljudski rod može da uspostavi nov odnos sa Bogom. To znači da svako od nas, verom u Isusa, može da doživi oprostjenje greha i postane savršen u Božjim očima.

ZA RAZGOVOR:

- 1. Mnoge religije uče da na kraju čovekovog života Bog upoređuje njegova dobra i rđava dela, pre nego što odluči da li će ta osoba biti nagrađena u životu posle smrti. Šta je pogrešno u takvom načinu razmišljanja?**
- 2. Isus, Onaj koji je jednak sa Bogom, umro je za naše grehe. Ako smatramo da poslušnost Zakonu može doprineti spasenju, šta nam to govori o delotvornosti Hristove žrtve?**
- 3. Iz kojih je još razloga ideja da je Božji zakon ukinut na krstu pogrešna? Šta ljudi zaista misle da je ukinuto, odnosno, šta misle koja zapovest je ukinuta?**

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

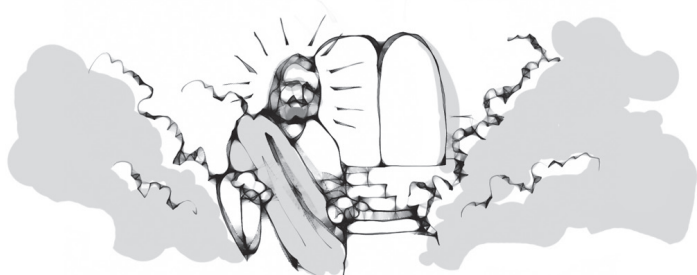
.....

.....

.....

.....

HRISTOS, SVRŠETAK ZAKONA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Rimljanima 5,12-21; 6,15-23; 7,13-25; 9,30-10,4; Galatima 3,19-24.

Tekst za pamćenje: »Jer je Hristos svršetak zakona: Koji Ga god vjeruje opravdan je.« (Rimljanima 10,4)

U jednom poznatom časopisu na celoj strani objavljen je oglas koji glasi: »Postignite besmrtnost! (nije šala u pitanju).« Na neki način, ipak, je bila šala, zato što u nastavku oglasa piše: »Da biste saznali kako možete da ostavite nasleđstvo u dobrotvorne svrhe da bi vaše ime zauvek bilo zapamćeno, pozovite nas i besplatno ćete dobiti našu brošuru.«

Pisci, učeni ljudi, filozofi i teolozi vekovima se bore sa pitanjem smrti i njenog uticaja na smisao našeg života. Oglas je bio mudar, ali predstavlja potpuno bezuspešan način pomaganja ljudima da se suoče sa smrću.

Suprotno tome, ceo Novi zavet ukazuje nam na jedini put kojim možemo postići besmrtnost, i to verom u Isusa nasuprot držanju Zakona, iako treba da ga držimo. Poslušnost Zakonu nije u suprotnosti sa milošću; naprotiv, to je ono što bi trebalo da činimo kao rezultat primanja milosti.

U pouci za ovu sedmicu nastavićemo da proučavamo temu zakona i milosti.

GDE SE GREH UMNOŽAVA (RIMLJANIMA 5,12-21)

Iako ukazuje na naše grehe, zakon nema moć da nas spasi od njih. Međutim, upravo ta slabost zakona pokazuje našu potrebu za Isusom, jedinim rešenjem za naše grehe.

Pročitajte tekst u Rimljanima 5,12-21. Kako je vest o Božjoj milosti prikazana u ovim stihovima?

Zapazite u ovom tekstu stalnu povezanost između greha i smrti. Stalno iznova greh i smrt se stalno pojavljuju u tesnom međusobnom odnosu. To je zato što greh, koji predstavlja kršenje Božjeg zakona, vodi u smrt.

Pročitajte sada tekst u Rimljanima 5,20. Kada je zakon »došao«, greh se umnožio, u smislu da je zakon jasno odredio šta je greh. Međutim, umesto da nastupi prirodan rezultat greha, koji je smrt, Pavle kaže sledeće: »Jer gdje se umnoži grijeh ondje se još većma umnoži blagodat.« Drugim rečima, bez obzira koliko je greh strašan, Božja blagodat je dovoljna da ga pokrije u onima koji se verom pozivaju na Njegova obećanja.

Pod uticajem prevoda teksta iz 1. Jovanove 3,4. u verziji Biblije King Džems (greh je prestup zakona), mnogi ograničavaju greh na prestupanje Deset zapovesti. Međutim, doslovniji prevod glasi: »Greh je bezakonje« (anomia). U prevodu Daničić – Vuk je tako. Sve što se suproti Božjim načelima je greh. Zato, iako Deset zapovesti još uvek nisu zvanično otkrivene kada je Adam uzeo zabranjeni plod, on je prekršio Božju zapovest (1. Mojsijeva 2,17), i postao kriv za greh. Preko Adamovog greha prokletstvo smrti pogodilo je sve naraštaje u istoriji čovečanstva (Rimljanima 5,12.17.21).

Nasuprot Adamovoj nevernosti, Isusova vernost Božjem zakonu donela je nadu večnog života. Iako kušan, Isus nikada nije podlegao grehu (Jevrejima 4,15). Apostol Pavle u Rimljanima poslanici uzdiže Isusovu pravednu poslušnost, koja je donela večni život (Rimljanima 5,18-21) onima koji Ga prihvate. Isus je kao drugi Adam, u potpunosti držao zakon i ukinuo prokletstvo smrti. Njegova pravda može sada da postane pravda onih koji veruju u Njega. Osoba osuđena na smrt nasleđivanjem greha prvog Adama može sada da prigrlji dar života, prihvatajući pravdu drugog Adama, Isusa.

ZAKON I BLAGODAT (RIMLJANIMA 6,15-23)

Jedna od ideja koju hrišćani najteže mogu da shvate jeste trajna uloga zakona za one koji su spašeni milošću. Ako vernik ostvaruje pravednost prihvatanjem Isusovog života i smrti, zašto je i dalje neophodno da drži zakon? Ovo pitanje još jednom pruža priliku da ponovimo ključnu misao: Zakon nikada nije trebalo da obezbedi spasenje; njegova uloga (posle pada) bila je da odredi greh. Ipak, krst ne odbacuje potrebu da osoba sledi Božji zakon, kao što ni osoba kojoj je oprošteno zato što je prekoračila brzinu, ne može da nastavi da krši ograničenje brzine.

Šta u tekstu u Rimljanima 6,12.15-23. ukazuje na život u blagodati? Vidi: Rimljanima 6,12.15.17.

Blagodat i zakon nisu u suprotnosti; oni ne opovrgavaju jedno drugo. Umesto toga, oni su snažno povezani. Zakon, budući da ne može da nas spasi, pokazuje zašto nam je potrebna milost. Milost se ne suprotstavlja zakonu, već smrti. Naš problem nije bio zakon, već večna smrt koja je proistekla iz njegovog kršenja.

Pavle upozorava hrišćane da budu pažljivi i ne upotrebljavaju obećani dar milosti kao izgovor za greh (Rimljanima 6,12.15). Pošto je greh određen kroz zakon, kada Pavle kaže hrišćanima da ne greše, On im u stvari govori: Držite zakon, poštujujte zapovesti!

»Pavle je uvek uzdizao Božji zakon. Pokazivao je da zakon nema moći da spase ljude od kazne za neposlušnost. Zločinci se moraju pokajati za svoje grehe i poniziti pred Bogom, čiji pravedni gnev su izazvali kršeći Njegov zakon; oni moraju pokazati i veru u krv Isusa Hrista kao u jedino sredstvo koje im može osigurati oprostjenje. (Elen Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 393. original)

Zašto je lako prihvatiti pogrešno učenje da više ne moramo da držimo zakon jer nas on ne spasava?

»JA NESREĆNI ČOVEK!« (RIMLJANIMA 7,21-25)

Pročitajte tekst u Rimljanima 7,13-25. Kako možemo razumeti ove stihove? Da li Pavle govori o neobraćenoj osobi, ili je ovo iskustvo obraćene osobe? Koje razloge možete dati u prilog svom odgovoru?

Ako niste sigurni na koga se odnose ovi stihovi, niste jedini. Teolozi se vekovima bore sa ovim pitanjem. Osoba opisana u tom stihu je neko ko ima radost u Božjem zakonu (teško da je u pitanju nevernik), i neko ko je u ropstvu greha (što nema smisla zato što je hrišćanima obećana sila nad grehom). Nakon razmatranja argumenata obe strane, u SDA Bible Commentary je zapisano: »Čini se da je Pavlov glavni cilj u tom tekstu da pokaže odnos koji postoji između zakona, Jevanđelja i osobe koja je stupila u ozbiljnu borbu protiv greha, pripremajući se za spasenje. Pavlova vest je da, iako zakon može da ubrza ili pojača borbu, samo Jevanđelje Isusa Hrista može da donese pobeđu i izbavljenje.« (The SDA Bible Commentary, 6. knjiga, str. 554.)

Bez obzira kako gledamo na ove stihove, uvek moramo imati na umu da je osoba koja se bori sa grehom još uvek sposobna da donosi ispravne odluke. Da nije tako, sva Pavlova obećanja o sili nad grehom bila bi beznačajna. Kao što vidimo u Jevanđelju po Mateju, petom poglavlju, greh se često javlja pre nego što je neko delo učinjeno. To znači da je osoba prekršila Zakon razmišljajući o nečem grešnom. Takva stvarnost mogla bi da bude izvor razočarenja. Međutim, u okviru Rimljanima poslanice 7. poglavlja, osoba može da bude bespomoćna, ali se, ipak, ne nalazi u beznadežnoj situaciji. Za osobu koja živi u Duhu, večni Zakon služi kao stalni podsetnik da oslobođenje od osude dolazi kroz Isusa (Rimljanima 7,24-8,2).

Pročitajte ponovo stihove određene za današnji dan. Na koji način podsećaju na vaše iskustvo sa Gospodom. Uprkos svojim borbama, kako možete da doživite nadu o kojoj Pavle ovde govori?

CILJ ZAKONA (RIMLJANIMA 9,30-10,4)

Naslov za ovonedeljnu pouku nalazimo u Rimljanima 10,4: »Jer je Hristos svršetak zakona.« Mnogi koji imaju negativan stav prema zakonu odmah tumače tekst na sledeći način: »Hristos je učinio da zakon zastari.« Međutim, ovakvo tumačenje je u suprotnosti sa mnogim stihovima u Rimljanima poslanici i drugim delovima Novog zaveta u kojima se raspravlja o nepromenljivosti zakona.

Pročitajte stihove u Rimljanima 9,30-10,4. Kako Pavle u ovom tekstu objašnjava spasenje verom , a ne zakonom?

Kao i u ostalim delovima Rimljanima poslanice, Pavlova namera u ovim stihovima je da pokaže šta je pravi izvor pravde. Zakon je taj koji ukazuje na pravdu, ali nema silu da ljude učini pravednima. Zato Pavle prikazuje neobičnu pojavu: narodi (mnogobošci) koji nisu težili pravdi, stekli su je, dok je Izrailj, koji se borio da održi pravedan zakon, nije stekao. Pavle ne isključuje Jevreje iz pravde, niti govori da je svaki nejevrejin pravedan. On jednostavno kaže da zakon ne donosi pravednost grešniku, bilo da je u pitanju Jevrejin ili neznabožac.

Mnogi Jevreji iskreno su težili pravdi, ali njihova težnja bila je uzaludna (Rimljanima 10,2). Oni su revno služili Bogu, ali su to činili na svoj način. Oni su predmet Božjeg otkrivenja (zakon) pogrešno predstavili Izvorom svog spasenja. Bez obzira koliko je zakon dobar, nije dovoljno dobar da ikoga spase. U stvari, umesto da osobu učini pravednom, zakon ističe čovekovu grešnost; i ukazuje na potrebu za pravdom. Zato Pavle opisuje Hrista kao »svršetak« zakona. On nije »kraj« u smislu prestanka važenja zakona, već u smislu da je On »cilj« zakona, Onaj na koga zakon ukazuje. Zakon vodi čoveka Hristu kada pokajani grešnik gleda u Njega radi spasenja. Zakon podseća sve hrišćane da je Hristos naša pravednost (Rimljanima 10,4).

Ljudi koji zakon shvataju ozbiljno uvek su u opasnosti od legalizma, da teže da uspostave »sopstvenu pravednost«. U težnji da budemo poslušni Božjem zakonu, kako možemo da budemo pažljivi da ne upadnemo u tu veoma tananu zamku?

ČUVAR (GALATIMA 3,19-24)

U skladu sa Rimljanima poslanicom, Pavle u Galatima pažljivo iznosi da je svrha zakona da odredi greh, a ne da ljude učini pravednima (Galatima 3,19.21).

Pročitajte tekst u Galatima 3,23.24. Koju sliku Pavle koristi da opiše svrhu zakona? Šta mislite šta ta slika označava?

U zavisnosti od prevoda, zakon je u 24. stihu između ostalog, upoređen sa »učiteljem«, »nadzornikom«, »tutorom« i »čuvarom«. Grčki izraz odnosi se na roba koga je unajmio bogati čovek da poučava njegovog sina. Tutorova odgovornost bila je da sina nauči samodisciplini. Iako rob, tutoru je data vlast da čini sve što je neophodno da bi sina doveo u red, čak i ako je to podrazumevalo fizičko kažnjavanje. Kada bi sin odrastao, tutor više nije imao vlast nad njim.

U svetlosti objašnjenja uloge tutora, šta mislite koja je svrha zakona za nekoga ko je primio spasenje u Hristu?

Iako tutor više nije imao vlast nad odraslim sinom, očekivalo se da će ga pouke koje je usvojio osposobiti da donosi zrele odluke. Slično tome, kada hrišćanin nije pod osuđujućom silom zakona, kao ličnost koja je dostigla zrelost, od nje se očekuje da živi u skladu sa zakonskim načelima.

Pored svoje uloge tutora, zakon je, takođe, delovao kao nadzornik koji čuva vernika pre dolaska vere (Galatima 3,23). Ovde ponovo vidimo da je Hristos »svršetak«, cilj zakona. Pavle to jasno naglašava kada kaže da nas je zakon doveo Hristu »da se vjerom opravdamo«. (24. Stih)

Pročitajte pažljivo tekst u Galatima 3,21. O čemu taj stih govori što bi zauvek trebalo da odbaci ideju da možemo biti spaseni poslušnošću zakonu? Zašto je to radosna vest? Iznesite svoj odgovor u subotnoškolskom razredu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Zakon nam otkriva greh, i u nama stvara potrebu za Hristom, potrebu da od Njega tražimo oprostjenje i mir, kajući se pred Bogom i pokazujući veru prema Gospodu Isusu Hristu...

Deset zapovesti ne treba toliko da posmatramo iz ugla zabrana, koliko iz ugla milosti. Zabrane pružaju siguran izvor sreće u poslušnosti. Kada je primimo u Hristu, ona u nama izaziva čistotu karaktera koja će nam doneti večnu radost. Poslušnost predstavlja zaštitini zid. U njoj vidimo Božju dobrotu. Otkrivajući ljudima nepromenljiva načela pravde, Bog želi da ih zaštiti od zala koja su posledica prestupa.« (Elen Vajt, Selected Messages, knjiga prva, str. 234.235)

ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte u razredu o divnoj nadi koju pronalazimo u Galatima 3,21. Kako je Jevanđelje blagodatito tako jasno predstavljeno u tom tekstu? Zašto bi ovaj tekst trebalo da bude pravo oružje upotrebjeno protiv legalizma?

2. Život po Božjoj volji nije neobavezan za one koji sebe nazivaju Božjom decom. Mnoge dobronamerne osobe naglašavaju da treba da postignemo »savršenstvo« ako želimo da uđemo u carstvo. Nažalost, oni koji zastupaju ovakvo mišljenje ne samo da ističu samodovoljnost kao ključ spasenja, već odbacuju stvarnost grešne ljudske prirode. Ljudi žive sa nasleđenim sklonostima prema grehu i stalno su izloženi iskušenjima. Još veći problem stvara obeshrabrenje koje obuzima one koji neprestano gledaju u sebe i svoja dobra dela kao merilo sopstvenog spasenja. Kada se uporedimo sa svetošću Boga i Njegovog zakona, ko među nama može da bude merilo spasenja? Kako, onda, dok nastojimo da živimo verno, po Božjoj volji, da pazimo da ne budemo zavedeni teologijom koja polaže nadu u naše spasenja na nečem drugom, a ne na Hristovoj pravdi koja pokriva naše grehe?

3. Šta je cilj zakona?

BOŽJI I HRISTOV ZAKON

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 19,16-22; Jovan 13,34.35; Galatima 6,1-5; Dela 17,31; Jovan 5,30.

Tekst za pamćenje: »Ako zapovijesti Moje uzdržite ostaćete u ljubavi Mojoj, kao što Ja održah zapovijesti Oca svojega i ostajem u ljubavi Njegovoj.« (Jovan 15,10)

U većini država postoji hijerarhija zakona. Na vrhu su zakoni koje donosi državna vlast, koji obuhvataju sve stanovnike jedne države. Zatim slede pokrajinski zakoni, koji se odnose na stanovnike određenih teritorija. Na dnu hijerarhije nalaze se lokalni zakoni koji važe u najmanjim okruzima. Iako je svakom okrugu unutar države dozvoljeno da donosi zakone koji se odnose na njegove stanovnike, niko ne može da donese zakon koji je u suprotnosti sa državnim zakonom. Iako okolnosti mogu da dovedu do toga da određeni zakon bude primenjen na različite načine, primena ne može da odstupi od duha zakona.

Kao suvereni Vladar svemira, Bog Stvoritelj uspostavio je zakone za sva svoja bića. Kada je Isus Hristos dobrovoljno uzeo na Sebe ljudsko telo, posvetio je svoj život poslušnosti svome Ocu (Filibljanima 2,5-11) i Njegovim zapovestima. Zato je sve što je Isus učio, gledište o zakonu koje je zastupao, čak i »nove« zapovesti koje je dao, uvek bilo u potpunom skladu sa Božjim zakonom.

ZAKON I PROROCI

Neki veruju da su Deset zapovesti, koje je Bog preko Mojsija dao na gori Sinaj, važile samo za izrailjski narod pre krsta i da ne važe u novozavetnom vremenu milosti. Drugi uče da su hrišćani slobodni od držanja starog Zakona, i da samo oni koji imaju jevrejsko poreklo, a nisu hrišćani, treba da ga drže. Kao što smo videli, iako Biblija uči da dela zakona nikoga ne mogu da spasu, nijedan stih ne daje dozvolu da se Božji zakon krši. U suprotnom, bila bi to dozvola za greh, i Biblija bi očigledno sama sebi protivrečila kada su u pitanju veoma važne teme.

Sećamo se da je Bog otkrio uslove Svog zaveta prema izrailjskom narodu na kamenim pločama na kojima je ispisan Zakon. Međutim, Biblija sadrži mnoge druge zapovesti koje se odnose na detalje zaveta koje ne pronalazimo u Dekalogu. U želji za sveobuhvatnim razumevanjem Božje volje, rabini su izbrojali 613 biblijskih zakona, koje su tesno povezali sa Deset zapovesti. Čini se da Isus ide dalje od njih kada izjavljuje da nije došao da »pokvari Zakon ili Proroke«. (Matej 5,17) Iako je ukratko sažet u Deset zapovesti, Božji zakon sadrži svaku božansku zapovest izgovorenu neposredno prorocima ili preko njih.

Uporedite sledeće tekstove u Jevandelju po Mateju: Matej 19,16-22. i 22,34-40. Šta nam ovi stihovi govore o Isusu i Deset zapovesti?

Iako postoje mnoge zapovesti koje je Bog otkrio u Svojoj reči, Deset zapovesti čuvaju čvrsta načela koja mogu da se primene na sve druge zakone. Zato je Isus spomenuo pet od deset zapovesti kada se obratio bogatom mladiću. Postoji još sažetiji pregled Božjeg zakona u zapovestima zapisanim u 5. Mojsijevoj 6,5. i 3. Mojsijevoj 19,18, i glasi: voleti Boga i voleti svoje bližnje. Isus je rekao: »O ovima dvjema zapovijestima visi sav Zakon i Proroci.« (Matej 22,40) Isus i Njegov Otac imaju zajednički cilj da nadahnu ljude da pružaju ljubav, kao što je njima pružena, a poslušnost zakonu je osnovna za izražavanje te ljubavi.

Kako u svom životu pokazujete ljubav prema Bogu i bližnjima?

»PRAVILA« LJUBAVI (JOVAN 15,10)

Sveto pismo pruža brojne primere Isusove vernosti Božjem zakonu. Na primer, iako Njegove reči zapisane u Jevanđelju po Luki 2,49. ukazuju da je još kao mlad razumeo svoju ulogu, kada je Njegova majka izrazila bol koji je osetila, pošto se udaljio od svoje porodice, smerno je pošao sa svojim roditeljima i »bijaše im poslušan«. (Luka 2,51) Isus je drugom prilikom odbio da se pokloni sotoni za vreme kušanja u pustinji, zato što se samo Bogu treba pokloniti (Luka 4,8). Postoji i nekoliko primera Njegovog svetkovanja Subote (na primer: Luka 4,16). Pavle je zapisao da je ceo Isusov život bio utemeljen na poslušnosti Božjoj volji (Filibljanima 2,5-11), i da nikada nije zgrešio, iako je bio kušan (Jevrejima 4,15). Zato je u poslednjim trenucima svog ovozemaljskog života mogao da kaže: »Ja održah zapovijesti Oca svojega i ostajem u ljubavi Njegovoj.« (Jovan 15,10)

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Jovanu 13,34.35. Šta je Isus mislio kada je rekao da je to »nova« zapovest?

Isus je razumeo da postoji povezanost između držanja zapovesti i ljubavi. Iako nismo navikli da govorimo o »pravilima« ljubavi, mogli bismo reći da su Deset zapovesti zaista ta pravila. Ona nam pokazuju kako Bog želi da izrazimo svoju ljubav prema Njemu i blišnjima.

Budući da je Bog ljubav (1. Jovanova 4,16), u predstavljanju Svoje zapovesti svojim učenicima (Jovan 13,34.35), Isus jednostavno naglašava Zakon ljubavi koja ima poreklo u Njegovom Ocu (Jovan 3,16). Pored toga što treba da volimo jedni druge kao sebe, treba da volimo Isusa kao što On voli nas.

»U vreme kada su ove reči bile izgovorene, učenici ih nisu mogli razumeti; ali pošto su bili svedoci Hristovih patnji, Njegovog raspeća i vaskresenja, Njegovog vaznesenja na Nebo, kada je Sveti Duh počnuo na njima na dan Pedesetnice, stekli su jasnije pojmove o Božjoj ljubavi i prirodi ljubavi koju treba da pokazuju jedan prema drugome.« (Elen Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 547. original)

Razmišljajući o današnjoj pouci, pročitajte tekst u 1. Jovanovoj 3,16. Kako možemo da pokažemo takvu ljubav u svom životu? Kako možemo da umremo sebi da bismo mogli da izrazimo takvu ljubav?

Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 9,19-23. Šta Pavle govori u ovim stihovima? Zašto tako snažno naglašava zakon?

Bog želi da svi ljudi prihvate Njegov dar večnog života i postanu stanovnici Njegovog večnog carstva. U 1. Korinćanima 9. poglavlju, Pavle otkriva svoj metod privlačenja ljudi Božjem carstvu. On zna da postoje kulturološke prepreke koje sprečavaju ljude da se odluče za Jevanđelje. Pavle je voljan da se prilagodi kulturi ljudi kojima svedoči samo iz jednog razloga, da budu spaseni.

Na kraju, svi koji postanu deo Božjeg carstva biće podređeni Njegovom zakonu. Znači, oni koji služe Bogu moraju takođe da budu u skladu sa Božjom voljom. Pavle izjavljuje da iako koristi nove metode da dođe do ljudi, on uvek pazi da ostane pod upravom Božjeg zakona. Njegova želja za spasenjem ljudi mu ne dozvoljava mu da ugrozi Božji zakon o kome ih poučava. On može da usvoji kulturološke zakone, ali samo ako nisu u suprotnosti sa večnim Zakonom. Načelo kojim se rukovodi u svom radu je »zakon Hristov«. (1. Korinćanima 9,21)

Pavlov izveštaj o »zakonu Hristovom« možemo, takođe, shvatiti kao metod koji je Hristos primenjivao. Bio je to metod utemeljen na ljubavi prema svim ljudima, a ne samo izabranoj nekolicini. Pavle nema nameru da Hristov zakon predstavi kao drugu mogućnost u odnosu prema Božjem zakonu. Ta dva zakona deluju skladno, jer Hristov zakon ljubavi upozna je one koji su spaseni milošću sa zakonom Božje ljubavi. U stvari, čitav tekst u kome Pavle tako otvoreno objašnjava šta je sve spreman da uradi da bi dosegao izgubljene, savršen je primer samopožrtvovane ljubavi, koja je otkrivena u »zakonu Hristovom«.

Koliko ste spremni da se odreknete sebe da biste druge upoznali sa Hristom? U kojoj meri ste se već odrekli sebe u radu za druge? Koliko u svom životu sledite »zakon Hristov«?

ISPUNJAVANJE HRISTOVOG ZAKONA (GALATIMA 6,2)

Bez obzira da li je otkriven u spisima ili prirodi, Božji zakon otkriva Njegovu volju svakome ko može da razume (Rimljanima 1,20; 2,12-16). Niko ne može da tvrdi da ne zna osnovne Božje zahteve. »Jer svi sagriješiši i izgubili su slavu Božju« (Rimljanima 3,23), i tako su osuđeni na smrtnost (Rimljanima 6,23; Jezekilj 18,4). Međutim, nije sve izgubljeno: prokletstvo je zamenjeno darom večnog života, koji je postao dostupan kroz život, smrt i vaskrsenje Isusa Hrista (Efescima 2,8).

Prema Pavlovim rečima, milost treba da pruži silu verniku da živi životom u poslušnosti (Rimljanima 6,15; Efescima 2,10; Titu 2,11-14), iako, kao što svi dobro znamo, ne živimo uvek poslušno i verno kao što bi trebalo.

Na osnovu tekstova u Galatima poslanici 6,1-5. na koji način možemo da pokažemo »zakon Hristov«?

Važno je da zapamtimo da svako ko je izložen iskušenjima može da popusti grehu u trenucima slabosti. Imajući to na umu, shvatamo da ljudi pokazuju svoju neosetljivost, kada odmah spremno osude hrišćanina koji je pao. Čak i Isus, koji nikada nije pogrešio, bio je spreman da pomogne onima koje je greh nadvladao. Elen Vajt je zapisala sledeće u knjizi Čeznja vekova, na 353. stranici originala: »On nije osuđivao ljudske slabosti.« Pavle savetuje hrišćane da pomognu jedni drugima u međusobnom ispravljanju (Galatima 6,1). Drugim rečima, osoba koja je zgrešila treba da bude ohrabrena da istraje i ostane verna odredbama Božjeg zakona.

Hristovim zakonom upravlja milost. Da nije Sebe prineo na žrtvu, ne bi bilo razloga da držimo Božji zakon. Međutim, budući da je Hristos učinio večni život mogućim, dao je podstrek vernima da se vrate držanju Božjeg zakona posle trenutaka slabosti. Vernici treba da koriste Hristov zakon kao prevozno sredstvo, da prevezu i vrate grešnika koji se kaje Božjem zakonu ljubavi.

Setite se vremena kada ste pogrešili i primili milost, iako je niste zaslužili (da ste je zaslužili, to onda ne bi bila milost). Šta možete da učinite da se setite milosti koju ste primili, kada sledeći put bude bilo potrebno da je vi nekome pružite?

ZAKON I SUD (JOVAN 5,30)

Iako je Božji zakon, zakon milosti, Bog će ga na kraju upotrebiti kao merilo na sudu. Bog i dalje pruža prilike grešnicima da se pokaju i obećaju Mu vernost, ali bliži se čas kada će se čuti reči: »Ko čini nepravdu, neka čini još nepravdu; i ko je pogan, neka se još pogani; i ko je pravedan, neka još čini pravdu; i ko je svet, neka se još sveti.« (Otkrivenje 22,11) Ova izjava služi kao uvod u konačni sud.

U Otkrivenju 14,7. prvi anđeo objavljuje Božji sud, iako mnoštvo drugih tekstova govori o Hristovom sudu (na primer: Dela 17,31; 2. Timotiju 4,1; 2. Korinćanima 5,10). Kako nam tekst iz Jovanovog Jevanđelja 5,30. pomaže da razumemo Isusovu ulogu na sudu?

Iako je Hristos odložio u stranu Svoju božansku prirodu, kada je postao čovek (Filipljanima 2,5-11), On je i dalje imao poseban odnos sa Svojim Ocem. Kada su Ga verske vođe optužile za bogohuljenje, On je svojim tužiteljima izjavio da Mu je Bog dao vlast da ispuni posebne božanske zadatke (Jovan 5,19-30), među kojima je i sud. Činjenica da je Hristu data sudska odgovornost otkriva Božju milost. Budući da je Hristos postao jedno sa ljudskim rodnom, On je u položaju da nepristrasno sudi. Pošto je imao priliku da doživi ljudsko iskustvo, Hristos neće nepravedno osuditi čoveka. U stvari, Hristos govori da osuda ne dolazi od Njega, već nepokajani grešnik osuđuje sam sebe, kada se ne obazire na Božji zakon (Jovan 12,48).

Mnogi su upoznati sa sadržajem Božjeg zakona, ali ne znaju kako da ga drže. Zakon nije kontrolni popis koji koristimo da bismo videli koliko smo blizu Carstvu; on je oruđe kojim izražavamo različita načela ljubavi. Ispunjavanje zakona ne znači da ga poštujemo da bismo stekli Božju naklonost, već podstiče sve hrišćane da dele Božju ljubav sa onima kojima je potrebna. Kao merilo suda, zakon služi da se njime izmeri stepen ljubavi koju pojedinac pokazuje prema Bogu i bližnjima. Kada Hristos bude predsedavao konačnim sudom, On će upotrebiti Božji nepromenljivi zakon ljubavi kao merilo po kome će suditi (Jakov 2,12).

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Nosite terete jedni drugih, i tako ispunite Hristov zakon. Naša dužnost je ponovo jasno stavljena pred nas. Kako Hristovi sledbenici mogu tako malo da obraćaju pažnju na ovaj nadahnut i izričit nalog?

Mi malo poznajemo sopstveno srce, i nismo svesni potrebe za Božjom milošću. Zato slabo cenimo to nežno saosećanje, koje Isus iskazuje prema nama, i koje treba međusobno da pokazujemo. Ne treba da zaboravimo da su naša braća slaba, grešna, smrtna bića kao i mi. Pretpostavimo da je neki brat zbog nepažnje podlegao iskušenju, i suprotno svom uobičajenom ponašanju počinio neku grešku: šta bi bilo preduzeto protiv njega? Iz biblijske istorije znamo da su ljudi koje je Bog upotrebio za velika i dobra dela počinili ozbiljne grehe. Bog nije prešao preko toga bez ukora, ali nije ni odbacio svoje slugе. Kada su se pokajali, milostivo im je oprostio, otkrio im svoje prisustvo i delovao preko njih. Neka nesrećna, slaba, smrtna ljudska bića razmisle koliko je velika njihova potreba za Božjim saosećanjem i strpljenjem, kao i njihove braće. Neka razmisle o tome kako sude drugima i osuđuju ih.« (Elen Vajt, *The Signs of the Times*, 25. januar 1883.)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Razmislite o prethodnom tekstu. Zašto je važno da pokažemo milost onima koji padnu u greh?**
- 2. Setite se nekih poznatih biblijskih ličnosti koje su pale u greh, kojima je Bog oprostio i nastavio da radi preko njih. Koje važne pouke možemo da izvučemo iz ovih primera?**
- 3. Na koji način možemo da sprovodimo crkvenu disciplinu, dok u isto vreme pokazujemo milost i saosećanje prema onima koji padaju u greh? Zašto treba da uvidimo da ta dva pojma, disciplina i milost, nisu u suprotnosti?**

HRISTOS, ZAKON I JEVANĐELJE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Rimljanima 7,7-12; 5. Mojsijeva 30,15-20; Matej 7,24-27; Dela 10,34.35; Jovan 15,10; Efescima 2,1.

Tekst za pamćenje: »Jer se Zakon dade preko Mojsija, a blagodat i istina postade od Isusa Hrista.« (Jovan 1,17)

Jedan vek pre Hrista, rimski pesnik Lukrecije napisao je poznatu pesmu »O prirodi stvari« koja je bila izgubljena sve do srednjeg veka. Iako često optuživan da je nevernik, Lukrecije u svojoj pesmi nije poricao postojanje bogova, samo je govorio o tome da bogovi uopšte nisu zainteresovani za ono što je ljudsko.

Suprotno tome Biblija tvrdi da postoji samo jedan Bog, i da je On živo zainteresovan za ono što se ovde dešava. Dva izraza Njegovog žarkog zanimanja za ljudski rod pronalazimo u Njegovom zakonu (koji nam daje životne smernice) i Njegovoj milosti (spasao nas je, iako smo prekršili Zakon). Iako se često čini da su u suprotnosti, zakon i milost su neraskidivo povezani. Njihov metod delovanja može da bude drugačiji, ali zajedno otkrivaju da pravda mora pobediti greh. Ispoljavanje Božjeg zakona i Njegove milosti pruža moćan dokaz u prilog Njegovoj ljubavi prema ljudima i Njegove želje da nas odvede u Svoje večno carstvo.

GREH I ZAKON

Pročitajte tekst u Rimljanima 7,7-12. Šta Pavle ovde govori o odnosu između greha i zakona? Zašto uopšte i postavlja sledeće pitanje: »Je li zakon grijeh?«

Pavle tako tesno povezuje zakon i greh da postavlja retoričko pitanje: »Je li zakon grijeh?« Odgovor je, naravno, da nije. Naprotiv, na kraju on ovako kaže: »Tako je, dakle, zakon svet i zapovijest sveta i pravedna i dobra.« Reč »dakle« ukazuje na zaključak proistekao iz njegovog razmišljanja: da zakon nikako ne može da bude greh, da je u stvari svet i dobar.

Ono o čemu Pavle ovde govori podseća na odnos između kriminalnog zakona i zločina. Nešto se smatra zločinom samo ako ga zakon opisuje kao takvog. U jednoj zemlji možete ići u zatvor zbog nečeg što je u drugoj zemlji legalno. Razlog je u tome što jedna država ima zakon koji to zabranjuje, a druga nema. Isto delo je u pitanju, ali sa različitim posledicama. U čemu je razlika? U zakonu.

Ono što je takođe bitno da zapamtimo jeste da nešto ne mora da bude dobro samo zato što je po zakonu. U ranoj istoriji Amerike zakon je zahtevao od ljudi da vrate odbegle robove njihovim gospodarima. Takav je bio zakon, iako ga, teško možemo smatrati pravednim. U slučaju Božjeg zakona, međutim, znamo da on izražava Njegov karakter pun ljubavi. Šta je Pavle drugo mogao da kaže osim da je Zakon svet i dobar, kada uzmemo u obzir Onoga ko je uspostavio taj Zakon?

Koje značenje leži u zapovesti koju Pavle spominje u Rimljanima 7,7. da dokaže svoje gledište u vezi sa Zakonom? Zašto koristi baš tu zapovest, a ne neku drugu, na primer: »Ne kradi«?

Možda Pavle koristi ovu posebnu zapovest umesto neke druge, zato što nije toliko očigledno da je pogrešno činiti tako nešto. Mnogi ljudi ne veruju da je želeti pogrešno. Ubistvo, krađa jesu; u suštini nikome nije potrebno Deset zapovesti da bi to znao. Ali želeti? To je savršen primer kojim apostol Pavle naglašava ono što želi, Zakon je taj koji pokazuje šta je greh. Inače, ne bismo znali da je želeti pogrešno.

ZAKON I IZRAILJ (5. MOJSIJEVA 30,15-18)

Davanje Zakona izrailjskom narodu bio je poseban čin. Pre nego što je Mojsiju dao Zakon, Bog je podsetio Svoj narod da su oni »carstvo sveštениčko i narod svet«. (2. Mojsijeva 19,6) Među svim narodima na licu zemaljskom, upravo je Izrailju Bog posebno otkrio Svoj Zakon (Rimljanima 9,4). Zakon nije trebalo da bude teret narodu, već oruđe kojim će izabrani narod otkriti drugima moralna načela koja su bila temelj Božje vladavine. Izrailj je trebalo da bude Božji saradnik u misiji univerzalnog evangelizma, a Božji zakon trebalo je bude znak raspoznavanja Božjih predstavnika.

Na osnovu teksta iz 5. Mojsijeve 30,15-20. koji je odnos između Zakona i obećanja datih Avramu, Isaku i Jakovu? Takođe, što je još važnije, kako se ta načela odnose na nas danas, koji živimo u Novom zavetu? Vidi: Matej 7,24-27.

Bog je izabrao izrailjski narod za Svog predstavnika. Preko njega su drugi narodi trebalo da prime blagoslove obećane Avramu, Isaku i Jakovu. Međutim, blagoslovi nisu olako davani. Budući da su bili izabrani narod, od Izrailjaca je očekivano da hode u skladu sa Božjom voljom. Mojsije je jasno rekao da će narod primiti život i napredak samo ako poštuje Božje »zapovijesti, uredbe i zakone«. (5. Mojsijeva 30,15.16)

S obzirom na brojne priče o pobuni koje su ostavile mrlju na istoriji izrailjskog naroda, Izrailj kao narod nije uspeo da živi u skladu sa uslovima zaveta. Ipak, ne smemo da zaboravimo da »svi sagriješite i izgubili su slavu Božju«. (Rimljanima 3,23) Nijedan narod na Zemlji nije ispunio Božju volju. Čak i u skorijoj istoriji, narodi koji se izjašnjavaju kao hrišćanski, pogrešno su predstavili Božje namere ratnim huškanjima, predrasudama i tlačenjem.

Iz sopstvenog iskustva recite kako su povezani poslušnost i vera? Odnosno, šta se dešava sa vašom verom kada ste poslušni, a šta kada niste? Kako poslušnost jača veru?

ZAKON I NARODI (DELA 10,34.35)

**Pročitajte tekstove u Delima 10,34.35; 17,26.27; Rimljanima 1,20. i 2,14.
Šta je središnje učenje u ovim tekstovima?**

Uprkos greškama izrailjskog naroda, Bog nije ostavio ljude u drugim narodima bez osvedočenja. Oni koji nisu imali prednost da prime Božje pisano otkrivenje, primili su božanske poruke kroz stranice otkrivenja iz prirode (Rimljanima 1,20). Božja knjiga prirode sadrži dovoljno podataka koji će usmeriti ljude ka Njemu. Bog je takođe usadio duhovnu želju u svako ljudsko biće. Pavle kaže da će oni koji osete delovanje Božjeg Duha krenuti da Ga traže (Dela 17,27). Toliko mnogo ljudi je osetilo prazninu u svom životu koju ništa što ovaj svet nudi – slava, sila, novac, bliski odnosi – ne mogu da ispunje. U suštini, to je bila poruka Knjige propovednikove. Ta praznina, nezadovoljstvo često vodi ljude u potragu za nečim višim, nečim što prevazilazi svakodnevno iskustvo. Oni su dovedeni istini u želji da obuzdaju čežnje i prazninu svoje duše.

Bilo da je Božja volja otkrivena putem pisane reči ili prirode, osoba koja je upozna ima odgovornost da živi u skladu sa njom. Istina je istina, bez obzira na način na koji je otkrivena, a oni koji potiskuju istinu iskusiće Božji gnev (Rimljanima 1,18). Znači, iako mnogi ljudi još ne poznaju Bibliju i Deset zapovesti, Bog ih, ipak, smatra odgovornima za onu istinu koju znaju. Na kraju će svima biti suđeno, a merilo suda biće zakon i ili Božji zakon jasno otkriven preko proroka Mojsija, ili, za one koji ne znaju za pisani Zakon – zakon savesti, koja se razvija slušanjem Božjeg glasa u prirodi.

Koja velika razočarenja ste doživeli, a koja su vam pomogla da uvidite da stvari ovoga sveta ne mogu da pruže poverenje i zadovoljstvo? Šta ste iz tih razočarenja naučili?

BLAGODAT I ISTINA (JOVAN 1,17)

Jovan je istoriju spasenja sažeo u jedan stih: »Jer se Zakon dade preko Mojsija, a blagodat i istina postade od Isusa Hrista.« (Jovan 1,17) Kao posledica Adamovog greha, ceo ljudski rod bio je obuhvaćen prokletstvom smrti. Snaga prokletstva je pojačana činjenicom da niko rođen od strane ovozemaljskih roditelja, osim Isusa, nije slobodan od grešnih sklonosti. Zato je Bog izabrao narod kome je otkrio Svoj zakon, imajući plan da oni kao izabrani narod budu Njegovo videlo drugim narodima. Bog nije dao Zakon Izrailjcima kao sredstvo spasenja, već kao stalni podsetnik na njihovu potrebu za pravdom.

Šta tekstovi u Filibljanima 2,8; Jevanđelju po Jovanu 15,10. i Mateju 26,39. govore o načinu života kojim je Isus živio?

Kada je prekršio izričitu Božju zapovest, prvi Adam je uveo čitav svet u nered i ropstvo. Sa druge strane, svojom poslušnošću, Drugi Adam, Isus, izbavio je svet iz ropstva koje je prvi Adam doneo. Kada je Isus hodao ovom Zemljom, On je dobrovoljno pokorio svoju volju volji Svoga Oca i izabrao da ne greši. Za razliku od prvog Adama, koji je doneo osudu i laž na ovaj svet, Isus je doneo »blagodat i istinu«. Blagodat i istina nisu istisnule Zakon, već je Isus pokazao zašto Zakon nije bio dovoljan da obezbedi spasenje. Istina koju je izneo bila je potpunije razumevanje blagodat.

Na osnovu tekstova u Rimljanima 6,23. i Efescima poslanici 2,8. Kakva je priroda blagodat i koja se nalazi u Isusu?

Grčka reč prevedena kao »blagodat« (charis) može, takođe, da znači i »dar« i povezana je sa rečju radost (chara). Dar koji Isus daje ljudima je večni život. Blagodat se pokazuje u Hristovom prisustvu u našem srcu, i osposobljava nas da učestvujemo u pravdi koju unapređuje zakon. Pavle izjavljuje da je osuđujući greh u telu, Isus učinio mogućim da se »pravda zakona ispuni u nama«. (Rimljanima 8,4) Blagodat ne samo što nas oslobađa od zakonske osude, već nas osposobljava da držimo zakon na način na koji smo pozvani.

ZAKON I JEVANĐELJE (RIMLJANIMA 1,16.17)

Bez obzira koliko je naš život »dobar«, niko ne može da pobegne od stalnih podsetnika na greh. Neizbežno, sreća se prekida bolešću, smrću ili nesrećom. Na ličnom planu, osećanja duhovne sigurnosti često se suočavaju sa sećanjima na prošle grehe, ili čak i gore, novim iskušenjima.

Na koji način tekstovi u Rimljanima 6,23; 7,24. i Efescima 2,1. opisuju uticaj greha?

Čovek koji živi u grehu, u nepravdi, samo je leš koji hoda i čeka dan kada će i poslednji dah napustiti njegovo telo. Kada Pavle govori o ljudskom stanju, on vapi u očajanju: »Ko će me izbaviti od tijela smrti ove?« (Rimljanima 7,24) To je vapaj za oslobođenjem od nepravde. Pavle brzo shvata da oslobođenje potiče od Isusa (Rimljanima 7,25).

To je Jevanđelje. Radosna vest je da mi koji smo zarobljeni u telu nepravde, možemo biti pokriveni Hristovom pravdom. Jevanđelje je potvrda da možemo da izbegnemo zakonsku osudu, zato što sada posedujemo pravdu koju unapređuje zakon (Rimljanima 8,1).

Kada je Pavle pisao hrišćanima u Rimu, pripovedanje o Isusovoj smrti još uvek je kružilo Carstvom. Oni koji su ga čuli bili su u potpunosti svesni da je umro sramnom smrću. Ljudi čiji su dragi bili pogubljeni na krstu često su nastavljali život u sramoti. Međutim, apostol Pavle i mnoštvo drugih hrišćana shvatili su da je Hristova »sramna« smrt bio najvažniji događaj u ljudskoj istoriji. Zato Pavle izjavljuje: »Jer se ne stidim Jevanđelja Hristova, jer je sila Božja na spasenije svakome koji vjeruje...« (Rimljanima 1,16) U srcu tog Jevanđelja nalazi se veliko obećanje da smrt na kraju neće imati poslednju reč i da će spaseni u Isusu zauvek živeti na novoj Zemlji.

Mnogi ljudi veruju da život nema smisla zato što se završava smrću. Ništa oko čega se zalažemo nema vrednosti na duge staze. Teško je boriti se sa takvim mislima, zar ne? Ako će sve što smo ikada učinili i svaka osoba na koju smo ikada izvršili uticaj, biti zauvek izgubljeni i zaboravljeni, koja je onda svrha života?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Svima treba da bude jasno da svojim zaslugama nijedan čovek ne može da utiče na svoj položaj pred Bogom ili na dar koji prima od Njega. Da verom i delima možemo da kupimo dar spasenja, onda bi Stvoritelj bio dužan svojim Stvorenjima. Ovde postoji mogućnost da se laž prihvati kao istina. Ako bilo ko može da zasluži spasenje svojim delima, onda se nalazi u istom položaju kao i katolik kome je određena pokora za njegove grehe. Spasenje je onda delimično dug, koji se može zaraditi kao i plata. Budući da čovek ne može svojim dobrim delima da zasluži spasenje, onda je ono u potpunosti dar blagodati, koje grešnik prima zato što prihvata i veruje u Isusa. To je u potpunosti besplatan dar. Sve rasprave u vezi sa opravdanjem verom prestaju čim postane jasno da zasluge palog čoveka u vidu njegovih dobrih dela nikada ne mogu da mu pruže večni život.« (Elen Vajt, Faith and Works, str. 19.20.)

ZA RAZGOVOR:

1. Razmislite o tekstu Elen Vajt iz odeljka od petka. Razmislite o divnim rečima, punim nade, koje se odnose i na najgore grešnike. Kako možemo da se pozovemo na ta obećanja i živimo tako da zaista verujemo u njih?

2. Iako je Bog dao Svoj zakon Izrailju preko Mojsija, Biblija otkriva da Bog koristi i druge načine da otkrije Svoju volju ljudima, koji nemaju pristup pisanom otkrivenju (na primer: Rimljanima 1,20; 2,14; Dela 17,26.27). Ako Bog zaista govori svim ljudima, koja je svrha misionara i jevanđelista?

3. Tekst u Jevanđelju po Jovanu tvrdi da se »blagodat i istina« nalaze u Isusu Hristu. Mnogi ljudi koriste ovaj tekst da stave zakon u suprotnost sa »blagodaću i istinom«. Zašto je to lažno razdvajanje? Na koji način zakon i »blagodat i istina«, deluju zajedno u otkrivanju Božjeg karaktera kako je prikazan u planu spasenja?

4. Ruski pisac Fjodor Dostojevski stvorio je lik, koji se bavio proučavanjem zašto veći broj ljudi ne izvršava samoubistvo. Kao ateista, nije mogao da razume zašto ljudi žele da žive besmislenim životom koji je često ispunjen bolom. Razgovarajte o tome da li ovakvo razmišljanje ima smisla.

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

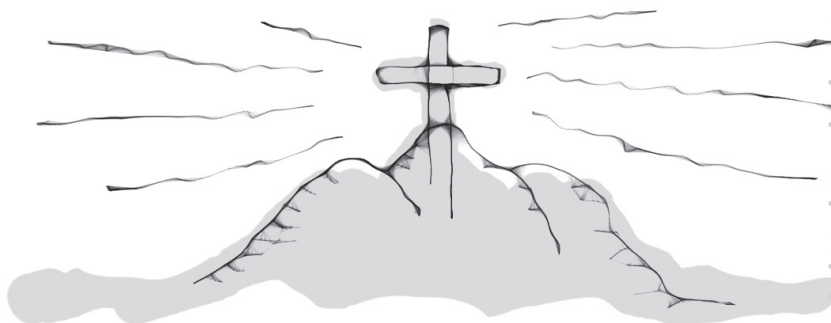
.....

.....

.....

.....

HRISTOS, ZAKON I ZAVETI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 9,12-17; 17,2-12; Galatima 3,15-28; 5. Mojsijeva 9,9; Jevrejima 10,11-18; 9,15-28.

Tekst za pamćenje: »I zato je Novome zavjetu Posrednik, da kroz smrt, koja bi za otkup od prestupa u prvome zavjetu, obećanje vječnoga nasljedstva prime zvani. Jer gdje je zavjet valja da bude i smrt onoga koji čini zavjet.« (Jevrejima 9,15.16)

Božja odluka da spase čoveka, vekovima nam se otkriva kroz zavete. Iako se u Bibliji upotrebljava oblik množine, kada se govori o zavetu (Rimljanima 9,4; Galatima 4,24; Efescima 2,12), zapravo postoji samo zavet blagodati, u kome je spasenje dato grešnicima ne na osnovu njihovih zasluga, već Isusovih, i koje je ponudeno svima koji se verom pozivaju na te zasluge. Oblik množine, zaveti, jednostavno znači da Bog u cilju spasavanja ponovo uspostavlja zavet na drugačiji način, da bi odgovorio na potrebe Svog naroda u različito vreme i u različitim okolnostima. U suštini, u pitanju je uvek jedan zavet – večni zavet Božje blagodati koja spasava.

Srž ovog zaveta je Božja nepokolebljiva, istrajna ljubav, ljubav koju Biblija ponekad izjednačava sa samim zavetima (5. Mojsijeva 7,9; 1. O carevima 8,23; Danilo 9,4).

Kao deo tog zaveta, Bog poziva Svoj narod da drži Njegov zakon, ne kao sredstvo spasenja, već kao rezultat spasenja. Zakon i blagodat uvek su bili u središtu Božjeg večnog zaveta.

Su

Proučiti
celu
pouku

ZNACI ZAVETA (1. MOJSIJEVA 9,12-17)

Zavet može jednostavno biti određen kao sporazum između dve strane, koji se temelji na obećanjima koja daje jedna ili obe strane. Postoje dva osnovna načina na osnovu kojih zavet deluje. U prvom slučaju, obe strane dogovaraju se o uslovima odnosa u zavetu i daju zajednička obećanja, na primer prilikom sklapanja braka, poslovnog ujedinjenja ili kupovine imovine. U drugom slučaju, jedna strana pokreće zavet određivanjem obećanja i uslova bez mogućnosti pregovora, a drugoj strani je upućen poziv da se priključi. Takvi primeri su plaćanje poreza ili upisivanje u neku obrazovnu ustanovu. U oba slučaja, obe strane imaju mogućnost da se povuku iz zaveta, ali to obično nosi određene posledice. (Na primer, osoba koja ne uspe da plati hipoteku, izgubiće dom, ili građanin koji odbije da plati porez, biće sudski gonjen.)

Zavet je obično zapečaćen najmanje jednim znakom. Na primer, osoba koja kupuje neku nekretninu stavlja svoj potpis na nekoliko mesta na ugovor o hipoteci, koji sklapa sa onima koji mu daju zajam za hipoteku. Oni zadržavaju dokument o vlasništvu koji se deponuje, dok ne bude isplaćen ceo iznos. Zatim, bračnim parovima se izdaje zakonski dokument o sklopljenom braku od strane države. Sam simbol nije zavet već pokazatelj da osoba ima obavezu prema zavetu.

Pročitajte tekstove u 1.Mojsijevoj 9,12-17. i 17,2-12. Koja je razlika između simbola i zaveta u ovim primerima? Koje razlike postoje između ova dva zaveta?

U 1.Mojsijevoj 9,9. 13. Bog sklapa zavet sa stvorenim bićima da nikada više neće uništiti Zemlju potopom. Kad god se duga pojavi na Nebu, ljudi treba da se sete Božjeg obećanja. Isto je i sa znakom obrezanja, koji treba da podseća sve muškarce u jevrejskom narodu o ulozi Božjeg naroda u blagosiljanju ostalih naroda. Prvi zavet je sklopljen sa celim čovečanstvom, drugi samo sa izrailjskim narodom. Takođe, u zavetu sklopljenom sa ljudima posle Potopa, ljudi ne treba ništa da čine; obećanje je dato, bez obzira na njihova dela. To nije slučaj sa drugim zavetom, onim učinjenim sa Izrailjcima; narod je morao da ispuni svoj deo dogovora.

ZAVETNA OBEĆANJA

Zaveti se temelje na obećanjima. U stvari, ova dva izraza mogu se naizмениčno koristiti. Kada se sklopi zavet, očekuje se od osobe koja daje obećanje (zavet) da ima mogućnost da ispuni ono što je obećala (što je ugovoreno zavetom).

U Starom zavetu, neki zaveti bili su lokalnog i ograničenog karaktera (vidi na primer: 1. Mojsijeva 31,43-54). Slučaj sa Jakovom i Lavanom pokazuje da zavet može biti nagodba načinjena unutar i među društvenim zajednicama. Spomenik u Mispi trebalo je da služi kao znak ugovora između samo dve porodice. Kada su oni na koje se ovaj ugovor odnosio umrli, uslovi ugovora su postali nevažeći. Za razliku od ovih zaveta sklopljenih među ljudima, zavete koje je Bog uspostavio sa Nojem i Avramom imaju večni smisao.

Kako nam tekst u Galatima 3,15-28. pomaže da objasnimo širi smisao zaveta sklopljenog sa Avramom?

Bog je u Bibliji učinio nekoliko opštih zaveta u kojima daje obećanja, koja se odnose na celo čovečanstvo. Nakon što je cela Zemlja bila uništena potopom, Bog je dao obećanje da nikada više neće dozvoliti da ono što je On stvorio bude opet uništeno vodom. U Avramovom slučaju Bog je uvideo ljudsku potrebu za pravdom i tada je dao obećanje da će blagosloviti sve narode kroz Avramovo potomstvo (1. Mojsijeva 22,18).

Iako je Bog na Sinaju učinio zavet sa određenim narodom, on ima sveopšti značaj. Bog je bio veoma jasan kada je rekao da svaki stranac može postati deo Božjeg naroda (na primer: 2. Mojsijeva 12,48.49), a misija izrailjskog naroda je bila da bude evanđeosko videlo svetlu (2. Mojsijeva 19,5.6).

Kako shvatate svoj zavetni odnos sa Bogom? Odnosno, šta vam je Bog obećao, a šta je tražio od vas zauzvrat?

PLOČE ZAVETA

Iako se zavet temelji na obećanjima, obično postoje određeni uslovi koje treba ispuniti pre nego što se obećanja ostvare. Zavet sa Avramom obuhvatao je obrezanje svih muškaraca, kako Avramovih sinova, tako i sinova njegovih potomaka. Kada je Gospod učinio zavet sa Izrailjem, lično je urezao zahteve za uspostavljanje odnosa na kamenoj ploči (5. Mojsijeva 9,8-11). Ovi zahtevi, spomenuti u Deset zapovesti, trebalo je da stvore osnovu Božjeg večnog zaveta sa svim ljudima.

Pošto detaljno prikazuju određene uslove zaveta, Deset zapovesti se često nazivaju »pločama zaveta«. (5. Mojsijeva 9,9) Deset zapovesti nisu trebalo da budu prepreka osmišljena da život onih koji su ušli u zavet sa Bogom učini težim; već su kao izraz Božje ljubavi zapovesti date za dobro onih koji su ušli u zavetni odnos sa svojim Gospodom.

Na koji način tekstovi u Knjizi proroka Jeremije 31,31-34. i Jevrejima 10,11-18. podržavaju večnu prirodu Božjeg zakona u Novom zavetu?

U okviru Starog zaveta uspostavljenog na planini Sinaj, Izrailjci i oni koji su im se pridružili, imali su obavezu da držeći Deset zapovesti budu verni zavetu. Kada su prekršili neku zapovest, od njih se tražilo da prinesu životinju na žrtvu ako su želeli da dobiju oprostjenje greha.

U okviru Novog zaveta uspostavljenog na Golgoti, Božji narod i dalje ima obavezu da drži Deset zapovesti. Međutim, kada zgreše, ne moraju da prinose žrtve, zato što je Isus njihova potpuna žrtva (Jevrejima 9,11-14). Novi zavet je bolji od Starog zato što se sada verom pozivamo na obećanja o oprostjenju koja su nam ponuđena žrtvom Isusa Hrista. »Za nas postoji nada samo kad prihvatimo zavet sklopljen sa Avramom, koji je zavet blagodatni verom u Isusa Hrista.« Elen Vajt, SDA Bible Commentary, 6. tom, str. 1077.

Šta znači imati Božji zakon zapisan u srcu? Kako se to razlikuje od razumevanja Božjeg zakona kao pravila ponašanja?

ZAVET I JEVANĐELJE (JEVREJIMA 9,15-22)

Kršenje određenih biblijskih zaveta dovodilo je do ozbiljnih posledica. Bog je upozorio Avrama da će svaka muška osoba koja se ne obreže biti odbačena iz zajednice izabranih (1. Mojsijeva 17,14), i niz prokletstava bio je upućen onima koji su odbili da poštuju zavet sa Sinaja (3. Mojsijeva 26,4-33). Oni koji su prekršili uslove zaveta bili bi kažnjeni smrću (Jezekilj 18,4). Isto je i u slučaju Novog zaveta: oni koji odbiju da drže Božji zakon ne mogu ući u večni život (Rimljanima 6,23).

Pročitajte tekst u Jevrejima poslanici 9,15-28. Kako je Jevanđelje otkriveno u ovim stihovima?

U tekstu u Jevrejima poslanici 9,15-28. ponovljena je Radosna vest, Jevanđelje, objavljivanjem Hristove uloge u očuvanju obećanja koje treba da prime verni. Petnaesti stih ističe da Isus deluje kao »posrednik« Novog zaveta koji, kroz Svoju smrt, nudi večni život onima koji bi se u suprotnom suočili sa večnim uništenjem.

U nekim biblijskom prevodima, u šesnaestom i sedamnaestom stihu uveden je izraz »volja« umesto reči »zavet«, iako je upotrebljena ista grčka reč. Ovi stihovi iznose ideju smrti, Isusove smrti, koju je podneo radi nas. Posmatrano u tom okviru, stihovi podsećaju vernike da bez Hrista zavet zahteva smrt svakog grešnika. Međutim, grešnik može biti pokriven i očišćen Hristovom prolivenom krvlju i tako se naći među onima koji željno čekaju Njegov povratak (Jevrejima 9,28).

»Tada ćemo shvatiti da je naša pravda kao nečista haljina i da jedino Hristova krv može da nas očisti od prljavštine greha i prema Njegovom obličju obnovi naše srce.« (Elen Vajt, Put Hristu, str. 29. original)

Bog je, u ličnosti Isusa Hrista, poneo na Sebi kaznu za naše grehe da bi nas poštedeo kazne koju zaslužujemo. Šta nam to govori o Božjem karakteru i o našem poverenju u Njega bez obzira na okolnosti?

PREDNOSTI ZAVETA (EFESCIMA 2,6)

U mnogo slučajeva ljudi mogu da iskuse zavetna obećanja pre nego što se svi uslovi ispune. Na primer, osoba koja kupuje kuću ima priliku da živi u njoj pre nego što je isplati. Ili, građanin koristi usluge javnih službi koje mu država nudi, pre nego što je počeo da plaća porez. Oni koji uđu u zavet sa Bogom mogu, takođe, da dožive zavetne prednosti, pre nego što se obećanja ostvare u budućnosti.

Setite se, na primer, Deset zapovesti, koliko bi bola i patnje bilo izbegnuto da ih se ljudi drže. Ko u ličnom iskustvu nije osetio bol kao posledicu kršenja tih Zapovesti? Patnja koja je posledica kršenja Zapovesti nije uvek ograničena na onoga koji krši Zakon; često drugi, čak i oni koji su vrlo bliski grešniku, takođe pate.

Na osnovu sledećih tekstova koje još prednosti možemo pronaći, čak i danas, u tome što smo u zavetnom odnosu sa Isusom?

2. Korinćanima 4,16-18.

1. Jovanova 5,11-13.

Filibljanima 1,6.

Jovan 5,24.

Isus koristi snažne reči u Jevandelju po Jovanu kada kaže da onaj koji Ga prihvata već je »prešao iz smrti u život«. (Jovan 5,24) Vernik može biti tako siguran u svoje spasenje da, iako živi na Zemlji, može da tvrdi da ga je Bog smestio na Nebesima sa Isusom Hristom (Efescima 2,6).

Kada bi vas neko pitao: »Šta znači sedeti sada sa Isusom na Nebesima« (kao što piše u Efescima 2,6), šta biste mu odgovorili?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Ovaj isti zavet bio je ponovo dat Avramu u obećanju: 'I blagosloviće se u potomstvu tvojem svi narodi na zemlji.' (1. Mojsijeva 22,18) Ovo obećanje ukazivalo je na Hrista. Tako je Avram razumeo i verovao da mu Hristos oprašta grehe. Ta vera mu se uračunala u pravdu. Zavet sa Avramom, takođe, je podržavao autoritet Božjeg Zakona...

Zavet blagodati nije nova istina, jer je postojao u Božjem umu od večnosti. Zato se zove večni zavet...

Jedina naša nada je da budemo pod Avramovim zavetom, koji je Zavet blagodati verom u Isusa Hrista.« (Elen Vajt, *The Faith I Live By*, str. 75)

ZA RAZGOVOR:

1. Šta tekstovi u 2. Mojsijevoj 31,16. i Knjizi proroka Isaije 56,4-6. govore o važnosti Subote u Zavetu? Vidi: Jezekilj 20. poglavlje.

2. Često vlada mišljenje da je Stari zavet, uspostavljen sa Avramom, bio zavet dela, u suprotnosti sa Novim zavetom, koji je Zavet blagodati. Zašto je ta ideja pogrešna? Koji biblijski stihovi pokazuju da je uvek postojao Zavet blagodati, a ne dela?

3. Iako se u Efescima poslanici 1. poglavlju ne upotrebljava izraz »Večno jevanđelje«, na koji način nam ovaj izraz pomaže da razumemo zašto se zove upravo tako?

4. Bog je dao obećanje da više nikada neće uništiti svet potopom. To obećanje predstavljeno je simbolom duge. Ako je, kako neki smatraju, Nojev potop bio lokalnog karaktera, kakvog uticaja to ima na Božje obećanje? Zašto je mišljenje da Potop nije bio opšteg karaktera glavni napad na biblijsku istinu? (Razmislite o svim lokalnim poplavama koje su se od tada dogodile. Ako je Nojev potop bio lokalnog karaktera, kakav odnos onda postoji između ostalih lokalnih poplava i Božjeg zavetog obećanja?)

APOSTOLI I ZAKON

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Rimljanima 3,31; 6,15; Dela 10,9-14; Jovan 15,1-11; Jakov 2,1-26; Jevrejima 3,7-19; Juda 5-7.

Tekst za pamćenje: »Tako je, dakle, zakon svet i zapovjest sveta i pravedna i dobra.« (Rimljanima 7,12)

Zašto se pored toliko dokaza koji idu u prilog trajnoj važnosti Božjeg zakona, veliki broj hrišćana ne slaže sa tim? Kao prvo, neki (kao što smo videli) posmatrajući određene novozavetne tekstove koji osuđuju pogrešno razumevanje uloge zakona, zaključuju da problem leži u samom zakonu. Kao posledica toga, oni tvrde da Deset zapovesti nisu obavezne za one koji su pod Novim zavetom.

Zatim, drugi su toliko uvereni da Subota nije obavezna za hrišćane da tvrde da su sve zapovesti raspete sa Isusom na krstu, i tako pokušavaju da opravdaju svoje stanovište.

Treće, neki tvrde da ostalih devet zapovesti i dalje važe, ali da je četvrta, koja se odnosi na svetkovanje sedmog dana, Subote, promenjena i da se nedelja svetkuje u čast dana kada je Isus vaskrsao.

Brojni problemi postoje u vezi sa ovim gledištima. U ovoj sedmici razmišljaćemo kakav su stav Hristovi učenici imali prema Zakonu, jer ako je ukinut ili promenjen posle Hristove smrti, apostoli bi nešto znali o tome.

APOSTOL PAVLE I ZAKON

Neki smatraju da je apostol Pavle bio pravi osnivač hrišćanstva. To, naravno, nije tačno. Iako je Pavle dao veliki doprinos teološkom razumevanju hrišćanskog učenja, ujedno je napisao i trinaest od dvadeset sedam novozavetnih knjiga, ipak se sva učenja u njegovim spisima mogu pronaći i u drugim delovima Svetog pisma. Glavni razlog zašto neki tvrde da je Pavle osnovao »novu« religiju je pogrešno razumevanje njegovog učenja o Zakonu i blagodat.

Pročitajte sledeće tekstove: Rimljanima 3,28; 6,14; 7,4 i Galatima 3,24.25. Na prvi pogled, zašto nije teško zaključiti zbog čega neki smatraju da ovi stihovi govore o ukidanju Zakona?

Kada ove tekstove čitamo izvan njihovog okvira, svakako stičemo utisak da za hrišćane Zakon više ne važi. Međutim, svi ovi stihovi pripadaju široj sadržini na koju moramo obratiti pažnju da bismo razumeli šta Pavle želi da kaže.

Proučite poglavlja u kojima se svaki od ovih tekstova nalazi, obratite posebnu pažnju na stihove u Rimljanima poslanici 3,31; 6,15; 7,7-12. i Galatima 3,21. Kako nam ovi stihovi, kao i celokupna sadržina, pomažu da bolje razumemo šta Pavle govori o Zakonu?

Onima koji ne razumeju ideju opravdanja verom, može se učiniti da Pavle protivreči sam sebi. On tvrdi da hrišćanin nije pod Zakonom, ali istovremeno taj isti hrišćanin je u obavezi da drži Zakon. Problem nestaje kada se setimo da Bog zahteva pravednost od onih koji tvrde da su Njegovi sledbenici. Merilo pravednosti je Njegov zakon. Međutim, kada ljudi upoređuju sebe sa Njegovim zakonom, ne ispunjavaju njegova merila i zato su osuđeni od strane Zakona. Da je Zakon sredstvo kojim se postiže spasenje, onda niko ne bi imao nadu u večni život. Hrišćani ne nalaze nadu u Zakonu, već u Isusu Hristu, koji ne samo da je savršeno držao Zakon, već kroz Božju čudesnu silu omogućava vernicima da prime Njegovu pravdu (Rimljanima 8,3.4). Hrišćani sada mogu da služe Božjem zakonu sa slobodnom savešću zato što je Hristos uklonio osudu Zakona (Rimljanima 7,25-8,2). Blagodat koja dolazi kroz Hrista ne oslobađa nas držanja Zakona, već nas čini spremnim da ga držimo.

APOSTOL PETAR I ZAKON (1. PETROVA 2,9)

Petar je bio jedan od Isusovih najbližih učenika. Budući da je izabran među prvima, Petar je prisustvovao mnogim glavnim događajima u Isusovoj službi. Upravo je on u Ćesariji Filipovoj objavio da je Isus Mesija; Petar je sledio svog Učitelja do Kajafine kuće u noći Isusovog hapšenja i suđenja. I onog jutra kada se vaskrslu Isus pokazao učenicima kraj mora, Petar je bio taj koji je primio posebna uputstva u vezi sa Hristovom službom. Kada se prva grupa vernika okupila na dan Pedesetnice, Petar je bio glavni govornik. Sigurno je da bi Petar znao da je Zakon na bilo koji način promenjen.

Šta tekstovi u Delima 10,9-14. govore o Petrovom držanju jevrejskog zakona posle Isusovog vaznesenja? Ako je Petar razmišljao na ovakav način o zakonima koji se tiču hrane, možemo li da zamislimo koje je bilo njegovo gledište kada je u pitanju važenje Zakona?

Petar je primio viziju nekoliko godina posle Isusovog vaznesenja. Kao rezultat propovedanja koje su izvršili učenici, hiljade Jevreja već je prihatalo Isusa kao Mesiju. U biblijskom izveštaju ne možemo naći ništa što ukazuje da je hrišćanska vest obuhvatala pouke o odbacivanju Zakona. Događaj zapisan u Delima 10. poglavlju opisuje kako su se prvi hrišćani u potpunosti poistovećivali sa svojim jevrejskim korenima.

Uporedite tekst u 1. Petrovoj 2,9. sa 2. Mojsijevom 19,6. Šta je okvir teksta iz 2. Mojsijeve 19,6?

Kada se Petar obratio slušaocima rečima »carsko sveštenstvo, sveti narod«, odmah su se podsetili davanja Zakona na Sinaju. Kao naslednici starog Izrailja, trebalo je da poštuju uslove zaveta koji su jasno dati u Božjem zakonu. Nakon što je podsetio narod na njihov položaj, Petar ih poziva da žive pravednim životom (1. Petrova 2,11.12). On, takođe, opominje svoje slušaoce da se čuvaju lažnih učitelja koji šire jevanđelje u kome je Zakon odbačen (2. Petrova 2,21; 3,2).

Setite se Petrove velike greške; ipak, pružena mu je velika blagodat. Kako možemo da naučimo: 1) da tu istu blagodat otkrijemo drugima i 2) da prihvatimo blagodat kada pogrešimo?

APOSTOL JOVAN I ZAKON

Jovan je odmah iza Pavla po broju napisanih novozavetnih knjiga. Napisao je Jevanđelje, tri poslanice i Knjigu Otkrivenja. Kao i Petar, bio je među prvim Isusovim izabranim učenicima. I on je, takođe, imao poseban odnos sa Isusom. Zbog svoje bliskosti sa Njim, često su ga zvali »voljenim Jovanom«. Sudeći po poslednjim stihovima Jevanđelja (Jovan 21,25), Jovan je poznao mnoge detalje iz Isusovog života. Sigurno bi onaj ko je bio tako blizak sa Isusom, kao što je bio apostol Jovan, znao da je Isus stavio u stranu Božji zakon.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Jovanu 15,1-11. i 1. Jovanovoj 2,3-6. Šta ovi stihovi govore o tome kako treba da se odnosimo prema Božjim »zapovestima«?

Pri kraju Svog ovozemaljskog života, Isus je posvedočio Svojim učenicima da je bio veran Očevim zapovestima, i da je, kao rezultat toga »ostao« u Očevoj ljubavi (Jovan 15,10). Isus nije posmatrao zapovesti kao prepreke koje treba odbaciti, već kao smernice koje upućuju na odnos pun ljubavi sa Njim i Njegovim narodom. Kada Jovan, voljeni učenik, podseća hrišćane na njihove obaveze prema Bogu, on koristi isti jezik ljubavi i jedinstva koji Isus koristi u Jevanđelju. U stvari, Jovan je razumeo da je ljubav suština Zakona (na primer: 2.Jovanova 6). Osoba ne može da tvrdi da drži Zakon ako nije uključena u odnos pun ljubavi sa Bogom i drugim ljudima.

»Božji zakon zahteva da volimo svoje bližnje kao sebe. Zato svaka sila i aktivnost uma mora biti usmerena u tom pravcu – činjenju dobra u najvećoj mogućoj meri... Kako je drago Darodavcu kada čovek nebeske darove u sili daruje drugima! Oni su povezujuća karika između Boga i čoveka, i otkrivaju Hristov Duh i nebeske osobine. Sila svetosti govori rečitije od najsilnijih propovedi, govori o Bogu i otkriva ljudima njihovu dužnost moćnije od reči.« (Elen Vajt, Manuscript Releases, 20. tom, str. 138)

Kakvo je vaše iskustvo kada razmišljate o povezanosti između Zakona i ljubavi? Odnosno, na ličnom planu i svakodnevnom životu, kako se ljubav izražava poslušnošću Božjem zakonu?

APOSTOL JAKOV I ZAKON

»Ne hule li oni na dobro ime vaše kojijem ste se nazvali? Ako dakle Zakon carski izvršujete po Pismu: Ljubi bližnjega kao samoga sebe, dobro činite. Ako li gledate ko je ko, grijeh činite, i bićete pokarani od Zakona kao prestupnici.« (Jakov 2,7-9)

Smatra se da je apostol Jakov napisao samo jednu knjigu u Novome zavetu. Iako ne znamo tačno koji Jakov je u pitanju, opšte je prihvaćeno da je poslanicu napisao Isusov brat Jakov. Iako je možda u početku sumnjao u Isusovu mesijansku ulogu (Jovan 7,5), Jakov je na kraju postao istaknuti vođa u novozavetnoj Crkvi (Dela 15,13; Galatima 1,19). Još jednom da ponovimo, da je Isus imao nameru da ukine božanski Zakon, Njegov brat bi to sigurno znao.

Pročitajte tekst u Jakovljevoj poslanici 2,1-26. Šta je osnovna poruka ovog poglavlja? Zašto je Jakov od sedmog do devetog stiha ukraťko izneo Zakon, da bi odmah zatim rekao da je govorio o držanju svih zapovesti? Kako ovi stihovi pokazuju povezanost između ljubavi i držanja Božjeg zakona?

Nezumevajući Pavlovo učenje o Zakonu, neki tvrde da se Jakov i Pavle ne slažu oko uloge Zakona. Glavni razlog neslaganja je uloga dela u spasenju. Pavle izjavljuje da smo spaseni milošću kroz veru nezavisno od dela (Efescima 2,8,9), dok Jakov naglašava da je »vjera bez dobrih djela mrtva«. (Jakov 2,26) Ove izjave nisu protivrećne; Jakov samo snažno izražava ono što je Pavle rekao mnogo puta o blagodati koja ne ukida Zakon. Kao i Pavle u Rimljanima poslanici 13,9. Jakov u potpunosti shvata da je suština Božjeg zakona ljubav (Jakov 2,8). Niko ne može istinski da tvrdi da drži Božje zapovesti ako to ne potvrđuje praktičnim delima ljubavi.

APOSTOL JUDA I ZAKON

Veruje se da je Judinu poslanicu, jednu od najkraćih knjiga u Novom zavetu, napisao još jedan Isusov brat. Iako autor sebe naziva »robom« Isusa Hrista, ipak priznaje da je Jakovljevi brat. Budući da Matej navodi imena Jakova i Jude kao imena dva od četiri Isusova brata (Matej 13,55), pisac ove kratke poslanice opšte je prihvaćen kao Spasiteljev brat. Kao u slučaju ostalih biblijskih pisaca koje smo proučavali, Juda bi znao da je Isus ukinuo Zakon.

Iako Juda ne spominje ni Zakon ni zapovesti, Njegova cela poslanica govori o vernosti Bogu i posledicama prestupa Njegovog zakona.

Pročitajte tekst u Judinoj poslanici 4. stihu. Pisac ovde kaže šta je važno za temu o kojoj razmišljamo?

Samim pominjanjem blagodati podrazumeva se postojanje Zakona, zato što blagodat ne bi bila potrebna da nema greha (Rimljanima 5,18-6,15). Poučavanje ovih lažnih učitelja bilo je tako neprihvatljivo da ga je Juda izjednačio sa odbacivanjem Boga.

Kako nam tekst u Jevrejima 3,7-19. pomaže da bolje razumemo tekst u Judinoj poslanici 5-7? Kako ti stihovi pokazuju odnos između poslušnosti i vere?

U svom diplomatskom stilu, Juda podseća svoje slušaocce na iskustvo izrailjskog naroda, koji je bio oslobođen iz Egipatskog ropstva. Bog im je pokazao Svoju silu i dao im Svoj zakon, ali kada su postali neverni, suočili su se sa strašnim posledicama koje su bile rezultat odvajanja od Boga. Juda jasno kaže da ljudi mogu da otpadnu, i da se tada suočavaju sa sudom. Juda je jasan kao i ostatak Svetog pisma: svi koji tvrde da veruju moraju biti spremni da izraze svoju veru životom poslušnosti.

Pročitajte Judinu poslanicu. Pored svih važnih opomena, koja obećanja možete da primenite na sebe lično?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Zašto apostoli daju pouke o pokajanju? Zato što je grešnikov odnos prema Ocu narušen. Kada prestupi Zakon, on mora uvideti svoj greh i pokajati se. Šta je sledeći korak? Gledati na Isusa, čija krv jedino može očistiti sve grehe. Vera u Hrista je neophodna; jer Zakon nema mogućnost da spase. Zakon osuđuje, ali ne može da pruži oprostenoje prestupniku. Grešnik mora da se osloni na zasluge Hristove krvi. 'Ili neka se uhvati za silu Moju,' kaže milostivi Otkupitelj, 'da učini mir sa Mnom; učiniće mir sa Mnom.' (Isajija 27,5) Naš Gospod je izjavio da će najviše ljubavi pokazati onaj kome je najviše oprosteno, i da će samo onaj ko uvidi kakav je, uprljan grehom, prestupnik Božjeg svetog zakona, osetiti da mu je potrebno oprostenoje. Onaj ko je u potpunosti uveren u svete zahteve Zakona, vrlo jasno će uvideti veličinu svojih prestupa, i osetiće da mu je zaista mnogo oprosteno.« (Elen Vajt, Signs of the Times, 5. avgust 1886)

ZA RAZGOVOR:

1. Pažljivo pročitajte prethodni tekst Elen Vajt. Kako ovaj odlomak rasvetljava biblijska učenja obrađena u ovom tromesečju? Šta znači da grešnik mora »da se osloni na zasluge Hristove krvi«?
2. Razmislite o opomeni zapisanoj u Judinoj poslanici u 4. stihu. Ako su to ljudi koji objavljuju Božju milost, očigledno se radi o vernicima. Ipak, Juda kaže da se oni odriču Gospoda. Kako se to odnosi na one koji tvrde da je Božja blagodat ukinula Zakon? Kada ljudi tvrde da je Zakon ukinut, čega u stvari oni žele da se oslobode?
3. Kakvu ulogu ima odbacivanje Zakona, ili samo jedne zapovesti, u sotninim namerama da uništi Božji zakon?

HRISTOVA CRKVA I ZAKON

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 2,16-3,7; 1. Mojsijeva 6; 1. Mojsijeva 12; 5. Mojsijeva 7,6-12; Galatima 3,6-16; Otkrivenje 12,17; 14,6-12.

Tekst za pamćenje: »Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božje i vjeru Isusovu.« (Otkrivenje 14,12)

U štafetnoj trci, tim se obično sastoji od četiri trkača. Članovi tima su se možda ranije međusobno takmičili, ali sada, kao deo istog tima, moraju da nauče da razmišljaju kao jedan. U samoj trci, dužina trke podjednako je podeljena između učesnika. Samo jedan član tima može da trči u određeno vreme – onaj koji drži štafetnu palicu. Štafetna palica se vešto prosleđuje od jednog do drugog trkača, sve do kraja trke. Na neki način, štafetna palica je jedini simbol povezanosti i trajanja među članovima štafetnog tima.

Božja crkva podseća na štafetni tim. Počevši od Adama u vrtu, štafetna palica je prenošena kroz nekoliko razdoblja istorije spasenja: od Noja do Avrama, zatim do Sinaja, novozavetne Crkve, reformisane Crkve i sada do onih koji objavljuju Vest tri anđela.

Simbol trajanja Božje crkve je Njegov zakon, koji je, posle pada, uvek povezan sa Božjom spasonosnom blagodaću. Zajedno, oba pojma predstavljaju suštinu Jevandelja.

Pouka za ovu sedmicu prati trajanje Zakona (i blagodat) u Božjoj crkvi kroz vekove.

Su

Proučiti
celu
pouku

O »Hristovoj crkvi«, na neki način, možemo da govorimo samo u okviru novozavetnog razdoblja, u kome su vernici prvi put svedočili o životu, smrti i vaskrsenju Isusa Hrista. Međutim, »Hristovu crkvu« možemo posmatrati u širem značenju. Grčka reč za »crkvu« je ekklesia. Pozajmljena iz necrkvenog sveta, reč se odnosi na one koji su »pozvani«. U svakom naraštaju Bog je »pozivao« ljude da životom prave vernosti, poverenja, ljubavi i poslušnosti odražavaju Njegovu volju.

Pročitajte tekst iz 1. Mojsijeve 2,16-3,7. Na kakvoj probi su bili Adam i Eva? Zašto je takav ispit bio potreban savršenim bićima?

Da bi se odlikovali ljubavlju, Adam i Eva morali su da budu stvoreni kao moralno slobodna bića. Morali su da raspolazu sposobnošću i slobodom da pogreše, iako nisu imali pravi razlog da to učine. Drvo poznanja dobra i zla predstavljalo je moralni test: na koji način će upotrebiti moralnu slobodu koju im je Bog dao?

Znamo odgovor.

U središtu moralnosti nalazi se Zakon, Božji zakon, koji određuje šta je dobro, šta je zlo (zapazite da se drvo zove »Drvo znanja dobra i zla«). Kakvu svrhu ima Zakon koji zabranjuje laganje, krađu i ubijanje, ako bića ne mogu da urade ništa od toga? Zakon ne bi imao smisla u svetu automata – bića koja mogu da čine samo dobro. Međutim, Bog nije želeo da nas tako stvori. Nije mogao – ne, ako je želeo bića koja mogu iskreno da vole.

Posle pada Adam i Eva »predali su štafetu« sledećem naraštaju, ali je moralni pad ljudi bio brz i tragičan. Od njihova prva dva sina, samo je Avelj odlučio da se pridruži Božjoj crkvi, dok je Kajin postao opsednut duhom pohlepe, laži, ubistva i nepoštovanja roditelja. Prilike su se još više pogoršavale, jer je zlo sve više nadvladavalo dobro i do vremena Potopa samo su Noje i njegova porodica sebe iskreno smatrali vernicima Hristove crkve.

Koliko ste puta u poslednja dvadeset četiri časa donosili moralne odluke, koristeći slobodu koja nam je data još u Edemu? O kakvim izborima se radilo i koliko su bili u skladu sa Božjim moralnim zakonom?

OD NOJA DO AVRAMA (1. MOJSIJEVA 6,5-9)

Svet u kome je Noje bio rođen bio je gori od svih društava koja su ikada postojala, što znači da su prilike bile veoma teške. U vreme kada su ljudi živeli skoro hiljadu godina, nije bilo teško zapaziti kako se zlo do te mere uvuklo u društvo da je Bogu postalo žao što je uopšte stvorio ljude!

Pročitajte tekst u 1. Mojsijevoj 6. poglavlju i odgovorite na sledeća pitanja:

1. Kako da razumemo misao da je Bogu bilo »žao« što je stvorio ljude? Kako možemo biti sigurni da to ne znači da Bog nije znao šta će se dogoditi? (Vidi: 5. Mojsijeva 31,15-17)

2. Elen Vajt je zapisala da se opisi »sinovi Božji« i »kćeri čovečije« odnose na brakove sklopljene između vernih muškaraca i nevernih žena. Kakve pouke, onda, možemo izvući iz 1. Mojsijeve 6. poglavlja o uzajamnom delovanju Crkve i sveta?

3. Šta su ovi ljudi činili što nije bilo ugodno Bogu, i kakav su odnos imali prema Njegovom zakonu?

4. Pročitajte izveštaj o Noju zapisan u 1. Mojsijevoj 6. poglavlju. Kako nam tekst pomaže da razumemo kakav je čovek bio, naročito u tako grešnom svetu? Zašto je bilo potrebno da Noje nađe »milost« pred Gospodom? Šta nam to govori, još u ono vreme o odnosu između vere i Božjeg zakona?

OD AVRAMA DO MOJSIJA

Noje i njegovi sinovi posle Potopa imali su odgovornost i obavezu da svojim potomcima govore o Božjoj volji. Nojeva porodica je znala da je sveopšte uništenje zadesilo svet kao posledica ljudskog odbacivanja Božjeg zakona. Iskusivši Božju blagodat, oni su mogli da utiču na stvaranje vernog naraštaja. Nažalost, ubrzo posle Potopa, stanovnici Zemlje ponovo su krenuli svojim putem (1. Mojsijeva 11,1-9). »Mnogi među njima odbacivali su Božje postojanje i Potop pripisivali delovanju prirodnih sila. Drugi su verovali u vrhovno biće i da je ono uništilo pretpotopni svet, ali su se njihova srca, kao nekada Kajinovo, pobunila protiv Njega.« (Elen Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 119. original)

Kako tekstovi u 1. Mojsijevoj 12. poglavlju i 15,1-6. govore o zajedničkom delovanju Zakona i blagodati?

Bog je pozvao Avrama, Simovog potomka, i učinio sa njim zavet blagoslova (1. Mojsijeva 12,1-3). U Bibliji ne nalazimo po kojoj osnovi je Bog pozvao Avrama. Izgleda da njegovu ličnost nije krasila pravednost kao Noja. U stvari, uskoro posle poziva koji mu je Bog uputio, pokazao se kao kukavica i čovek koji uvek ne govori istinu (1. Mojsijeva 12,11-13), kao onaj koji krši Božji Zakon.

Međutim, Avram je bio čovek prave vere, i Božjom milošću ta vera mu se uzela u pravdu. Iako nije bio savršen, bio je voljan da sluša Božji glas, čak iako je to značilo verovati Bogu i onda, kada se sa ljudske tačke gledišta to činilo nemogućim.

Avram nije bio jedini koji je bio spreman da sluša Božji glas i poslušava Njegove zapovesti. Faraon, Avimeleh i Josif takođe su bili svesni da Bog nije odobravao preljubu i laganje. Avimeleh je čak prekorio Isaka što je njega i njegov narod izložio iskušenju (1. Mojsijeva 26,10). Iako je Bog izabrao Avrama za poseban zadatak, bilo je ljudi među drugim narodima koji su Ga se plašili. U stvari, pošto su Avram i njegovi ratni saveznici porazili Hodologomora i njegove saveznike, Avrama je blagoslovio car Melhisedek, koji je bio »sveštenik Boga Višnjega«.(1. Mojsijeva 14,18) To je dokaz da je u svetu u to vreme postojalo znanje o Bogu, čak i pre Mojsijevog rada i službe.

OD MOJSIJA DO ISUSA

Iako drevni zakoni pronađeni u Egiptu i Mesopotamiji takođe dokazuju da je poznavanje načela i odredaba Božjeg zakona bilo rašireno, nijedan od njih nije bio potpun. Naime, mnogi od tih zakona, takođe, su podržavali idolopoklonstvo i druge običaje koje je Bog kasnije osudio. Zato je Bog izabrao jedan narod da bude čuvar Njegovog pravog zakona. Bio je to jevrejski narod, Avramovi potomci i naslednici obećanja, koje mu je dato vekovima ranije – obećanja čije se konačno ispunjenje ostvarilo u Isusu.

Pročitajte tekst u 5. Mojsijevoj 7,6-12. Kako ovi stihovi otkrivaju blizak odnos između Zakona i blagodati?

Kada je Bog izabrao izrailjski narod za čuvara Svog zakona, znao je da su oni nesavršen narod. Ipak, poverio im je zadatak da Njegovu volju dele sa ostalim nesavršenim narodima. Sam opis »carstvo svešteničko i narod svet« (2. Mojsijeva 19,6), pokazuje da su Izrailjci trebalo da budu sveštenici celom svetu. Bili su izabrani da objave istinu Božje volje zbunjenim narodima. I uprkos greškama, padovima i, ponekad, otvorene pobune Izrailjaca, upravo je među njih došao Mesija, među njima je živio, služio i umro, ispunjavajući zavetno obećanje dato Avramu vekovima ranije.

Pročitajte tekst u Galatima 3,6-16. Šta nam u ovim stihovima pomaže da bolje razjasnimo pravo značenje zavetnog obećanja?

Iako su u starom Izrailju mnogi razumeli da oblik jednine imenice »potomstvo« označava izrailjski narod kao jednu celinu, Pavle ovde predstavlja Isusa Hrista kao pravo i potpuno ispunjenje zavetnog obećanja. Tako, upravo Jevanđelje, koje jasno naglašava oba pojma, i Zakon i blagodat, u potpunosti odražava i otkriva zavet.

Razmislite o dugom vremenskom razdoblju koje je proteklo od vremena kada je Avram prvi put primio zavetno obećanje do Hristovog vremena. Šta nam to govori o potrebi za strpljenjem kada je poverenje u Boga u pitanju?

OD ISUSA DO OSTATKA

Još od Edema, Božju crkvu činili su grešni ljudi. Oni koji su trebalo da budu svedoci Božje pravde i samima je bila potrebna ista pravda. Dok je štafetna palica išla iz naraštaja u naraštaj, nijedan trkač nije bio dostojan da prođe kroz cilj. Niko ko je primio Zakon nije mogao da dostigne njegov nivo pravde. Činilo se da su ljudi bili zarobljeni u vrtlogu neuspeha u potrazi za Božjim odobravanjem.

Međutim, kada je izgledalo da je sva nada nestala, Bog je poslao svog Sina »da prihvati štafetnu palicu«. Kao Drugi Adam, Isus je došao na ovaj svet bez greha, i stalnim predanjem Svom Ocu uspeo da ostane poslušan sve do krsta. Svojim vaskrsenjem Isus je prošao kroz cilj, pokidavši lanac smrti. Sada, silom Svetoga Duha, vaskrsli Hristos pripisuje svoju pravdu svakom verniku. Ova vest je, kao središte zavetnog obećanja, bila najjasnije shvaćena posle Isusove ovozemaljske službe, u vreme nastanka novozavetne Crkve.

Nažalost, Hrišćanska crkva – iako joj je data sva ta svetlost – pokazala se ponekad manje verna zavetu nego stari Izrailj, i uskoro je veliko otpadništvo svuda zavlдалo. Reformacija, koja je započela u šesnaestom veku, počela je da donosi promene, ali je i ona posustala, a mnoga lažna učenja zadržala su se u hrišćanskom svetu, uključujući (kao što smo videli) pogrešna gledišta u vezi sa ulogom i svrhom Zakona u životu novozavetnih hrišćana. Bog je pozvao narod Ostatka da obnovi mnoge zaboravljene istine.

Pročitajte stihove u Otkrivenju 12,17. i 14,6-12. Šta ovi stihovi govore o Zakonu i blagodati u Božjoj poslednjoj vesti opomene upućenoj svetu?

Kao što smo videli, držanje Božjih zapovesti je od Boga određen način da se pokaže iskrena ljubav prema Bogu. Da li možemo da držimo ove zapovesti spoljašnjim ponašanjem, a da ne iskazujemo stvarnu ljubav kako bi trebalo? Zašto ne možemo iskreno da držimo Zapovesti, ako ne pokazujemo ljubav?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Tri anđela iz Otkrivenja 14. poglavlja predstavljaju ljude koji prihvataju svetlost Božje vesti i idu napred kao Njegova oruđa da objave opomene širom Zemlje. Hristos izjavljuje svojim sledbenicima: 'Vi ste vidjelo svijetu.' (Matej 5,14) Svakome ko prihvata Isusa, krst sa Golgote poručuje: 'Idite po svemu svijetu i propovjedite Jevandjelje svakome stvorenju.' (Marko 16,15). Ne smemo dozvoliti da išta osujeti ovaj rad. To je najvažniji posao za ovo vreme; koji treba da bude dalekosežan kao i večnost. Ljubav koju je Isus pokazao prema ljudima prinoseći Sebe na žrtvu za njihovo otkupljenje, nadahnuće sve Njegove sledbenike.« (Elen Vajt, Testimonies for the Church, 5. tom, str. 455.456)

»Vest trećeg anđela je predmet od izuzetne važnosti, a obuhvata i vest prvog i drugog anđela. Svi treba da razumeju istine sadržane u ovim vestima i da ih primene u svakodnevnom životu, jer to je osnov spasenja. Moraćemo da proučavamo ozbiljno, s molitvom, kako bismo shvatili te slavne istine. Tada će naša moć učenja i shvatanja biti krajnje opterećena.« (Elen Vajt, Evangelizam, str. 196. original)

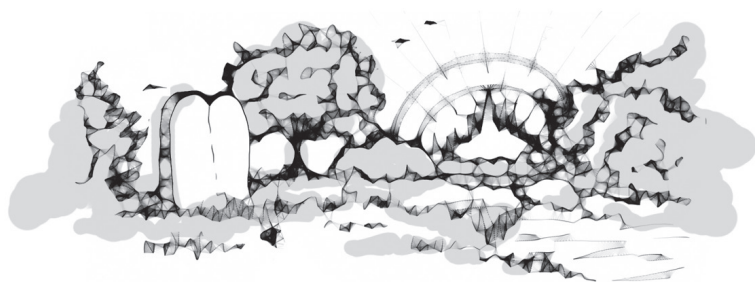
ZA RAZGOVOR:

1. U Otkrivenju 12,17. opisan je »Ostatak« kao oni koji drže zapovesti Božje i imaju svedočanstvo Isusa Hrista. Pored drugih hrišćanskih Crkava širom sveta koje svetkuju Subotu, šta je posebna uloga Hrišćanske adventističke crkve? Šta objavljujemo i učimo što druge Crkve ne čine, iako možda svetkuju Subotu kao sedmi dan?

2. Pročitajte stihove u sledećim poslanicama: Rimljanima 4,3; Galatima 3,6; Jakov 2,23, kao i njihov okvir. Kako nam ovi stihovi pomažu da razumemo spasenje verom?

3. Zapazite da u prvoj andeoskoj vesti, koja počinje sa »Većnim Jevandeljem«, takođe se spominje i »dode čas suda Njegova«. Tako se Jevandelje, Zakon i Sud zajedno pojavljuju u Vesti tri anđela. Kako razumemo ulogu Zakona i blagodati na sudu? Kako su svi međusobno povezani?

HRISTOVO CARSTVO I ZAKON

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 4,8.9; Danilo 2,44; 1. Petrova 2,11; 1. Korinćanima 6,9-11; Otkrivenje 22,14.15; 1. Korinćanima 15,26.

Tekst za pamćenje: »Nego ovo je zavjet što ću učiniti s domom Izrailjevijem poslije ovijeh dana, govori Gospod: Metnuću Zakon svoj u njih, i na srcu njihovu napisaću ga, i biću im Bog i oni će Mi biti narod.« (Jeremija 31,33)

Godine 2011. u pedeset i šestoj godini života umro je Stiv Džobs, osnivač kompanije Epl. Godinu dana ranije, posle borbe sa tumorom, Džobs je nazvao smrt »najboljim izumom u životu« zato što nas nagoni da ovde što više postignemo. Drugim rečima, budući da nam je vreme ograničeno, moramo se truditi da sada budemo što uspešniji.

Džobs je, naime, shvatio sve obrnutim redosledom. Ono što ga je podstaklo da teži većem uspehu u ovom svetu, smrt (ili bar njena neizbežnost), trebalo je u stvari da mu otkrije beskorisnost ulaganja u ono što nije trajno. Neosporno je da je Džobs mnogo postigao, ali u poređenju sa milionima godina ili večnošću, to nije toliko važno?

Nama je dato obećanje da će ovaj svet i sve što je na njemu biti uništeno, i da će Bog stvoriti nov i večni svet u kome greh i smrt (posledice kršenja Božjeg zakona) neće više postojati.

U pouci za ovu sedmicu bavićemo se pitanjem Božjeg večnog carstva i ulogom Zakona u odnosu na njega.

Su

Proučiti
celu
pouku

Kada je Bog stvorio prva ljudska bića, dao im je vlast nad svim stvorenim. Adam je trebalo da vlada svetom. Međutim, kršenjem Božjeg zakona, on je izgubio svoje pravo na zemaljsku vlast, koja je pripala neprijatelju, sotoni. Kada su se predstavnici drugih svetova okupili pred Bogom u vreme patrijaraha, sotona se pojavio kao »delegat« sa Zemlje (O Jovu 1,6).

**Pročitajte sledeće tekstove: Efescima 2,2; 2. Korinćanima 4,4; Matej 4,8.9.
Šta ovi stihovi govore o sotoninoj sili na ovom svetu?**

Ono što se dogodilo za vreme kušanja u pustinji otkriva mnoge činjenice. Sotona je ponudio Isusu da vlada nad svim zemaljskim carstvima, ako padne i pokloni mu se (Matej 4,8.9; vidi, takođe: Luka 4,5-7). Isus je došao da svet preuzme od sotone, ali to je mogao da učini samo po cenu sopstvenog života. Koliko je snažno, onda, iskušenje bilo kada je sotona stajao pred Njim i nudio Mu ceo svet! Međutim, da se poklonio sotoni, pao bi u istu zamku kao i Adam, i samim tim bi, takođe, bio kriv za kršenje Očevog zakona. Da je to učinio, plan spasenja bi propao, i mi bismo umrli u svojim grešima.

Mi znamo, naravno, da je Isus izašao kao Pobjednik, i da nam Njegova pobjeda pruža sigurnost i obećanje o sopstvenoj pobjedi, a to je život u Božjem večnom carstvu, opisanom u Knjizi proroka Danila 2. poglavlju, koje će nastati kada kamen koji će se odvaliti bez ruku uništiti sva carstva ovoga sveta. A posle »Bog će nebeski podignuti Carstvo koje se dovijeka neće rasuti, i to se Carstvo neće ostaviti drugom narodu; ono će satrti i ukinuti sva ta carstva, a samo će stajati dovijeka«. (Danilo 2,44)

Svim carstvima opisanim u Danilu 2. poglavlju dogodilo se sve što je prorečeno za njih, između ostalog i trajna razjedinjenost Evrope, koja je predstavljena prstima kipa napravljenim od gvožđa i gline. Zašto te neverovatne činjenice treba da nam pomognu da steknemo poverenje u obećanja o poslednjem carstvu, onom koje će »stajati dovijeka«?

STANOVNICI CARSTVA

U mnogim državama, oni koji se dosele iz drugih zemalja moraju da se odreknu svoje vernosti bivšoj domovini, ako žele da postanu građani nove zemlje. Međutim, neke države dozvoljavaju građanima da imaju dvojno državljanstvo; odnosno, mogu da se obavežu na vernost dvema državama.

Međutim, u velikoj borbi ne postoji mogućnost dvojnog državljanstva. Mi smo na jednoj ili drugoj strani. Carstvo zla vekovima se bori sa Carstvom pravde, i nemoguće je da čovek bude veran i jednom i drugom carstvu u isto vreme. Svi moramo da napravimo izbor kome ćemo se carstvu prikloniti.

Pročitajte tekstove u 1. Petrovoj 2,11; Jevrejima 11,13; Efescima 2,12; Kolosanima 1,13; 5. Mojsijevoj 30,19. i Mateju 6,24. Šta ovi stihovi govore o nemogućnosti postojanja »dvojnog državljanstva« u velikoj borbi između Hrista i sotone? Kako držanje Zakona pokazuje gde kao građani stvarno pripadamo? Vidi: Otkrivenje 14,12.

Kada ljudi jednom odluče da slede Hrista, oni odlučuju da okrenu leđa sotoninom carstvu. Oni su tada deo druge zajednice, koja pripada Isusu Hristu, a rezultat te odluke je poštovanje Njegovih pravila, Zakona i Zapovesti, a ne sotoninih. Takvu poslušnost, međutim, ne cene svi – sigurno ne sotona, koji želi da ih vrati k sebi, a često ni drugi ljudi, koji nemaju poverenja u »strance i došljake« koji su među njima. Uprkos tim preprekama, Bog ima narod koji je veran Njemu, a ne »knezu ovoga svijeta«. (Jovan 12,31)

Često se stranci u nekoj zemlji izdvajaju zato što su drugačiji. Kako mi, kao adventistički hrišćani, kao »stranci i došljaci na Zemlji«, treba da se izdvajamo? Ili, da li treba da se izdvajamo?

VERA I ZAKON

Tema koja preovladava u Svetom pismu je jednostavna: Bog je ljubav. Božja ljubav je najmoćnije prikazana u Njegovoj blagodati. Svojom neograničenom silom, Bog je lako mogao da ukloni čovečanstvo sa lica Zemlje, ali umesto toga, On je odlučio da pokaže strpljenje i pruži svima priliku da iskuse puninu života u Njegovom večnom Carstvu. U još većoj meri, Njegova ljubav je otkrivena u ceni koju je platio na krstu.

Božja ljubav je, takođe, neposredno povezana sa Njegovom pravdom. Pruživši ljudima nebrojeno mnogo prilika da izaberu sopstvenu sudbinu, Bog ljubavi ih neće primorati da prihvate Carstvo koje odbacuju. Kada zli budu stajali pred Božjim prestolom na sudu, biće osuđeni sopstvenim svedočanstvom. Niko ko bude stajao pred prestolom neće moći da kaže da nije znao za Božje zahteve. Bilo da je u pitanju pisano otkrivenje ili otkrivenje u prirodi, svi su izloženi osnovnim načelima Božjeg zakona (Rimljanima 1,19.20; 2,12-16).

Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 6,9-11. i Otkrivenju 22,14.15. Ko će ući u Božje carstvo, ko će ostati napolju, i zašto? Kakvu ulogu Božji zakon ovde ima? Takođe, zapazite oštru razliku između te dve grupe ljudi!

Ono što je neverovatno jeste ako spojite tekst iz 1.Korinćanima 6,11. sa Otkrivenjem 22,14, dobijate verne hrišćane koji su opravdani u ime Gospoda Isusa Hrista; odnosno, oni će se »opravdati vjerom bez djela zakona« (Rimljanima 3,28); pa ipak, oni, takođe, drže Zakon.

»Od Boga ne potiče nikakva samovoljna odluka koja isključuje zle sa Neba; oni se svojom nedostojnošću sami isključuju iz nebeskog društva. Božja slava za njih bila bi oganj koji proždire. Oni bi se obradovali uništenju, samo da budu sakriveni od lica Onoga koji je umro da ih spase.« (Elen Vajt, Put Hristu, str. 18. original) Kako ovaj izveštaj pomaže da bolje razumemo bolnu temu o sudbini izgubljenih?

VEČNO CARSTVO

Bog je stvorio savršen svet. Posle pojave greha, taj savršeni svet postao je tragično iskvaren. Priča o iskupljenju kaže nam da je Isus stupio na stazu ljudske istorije da bi, između ostalog, prvobitno savršenstvo bilo obnovljeno. Otkupljeni će živeti u savršenom svetu u kome ljubav suvereno vlada.

Kao što smo videli, ljubav može da postoji samo u moralnom svemiru, samo u svemiru u kome žive moralna bića, a da bi bila moralna moraju, takođe, da budu i slobodna. To pokreće pitanje: da li će zlo moći ponovo da se javi?

Kako tekstovi u Danilu 7,27; Jovanu 3,16. i Otkrivenju 21,4. pomažu da odgovorimo na pitanje da li će se zlo ponovo pojaviti? Kakvo značenje ima izraz večno?

Kada je Bog stvorio svemir, postojali su određeni uslovi od kojih je zavisila njegova stabilnost. To je najočiglednije u 1. Mojsijevoj 2,17, gde je Adamu data opomena da će kršenje Božjih zapovesti dovesti do smrti. Samo spominjanje smrti ukazuje da je ideja večnosti sa ljudske tačke gledišta bila uslovna. Adam bi iskusio večni život samo da je ostao veran Bogu.

Međutim, na obnovljenoj Zemlji, smrti više neće biti, što znači da ćemo večno živeti, što je ispunjenje mnogih obećanja datih u Svetom pismu. Da li ponovo može doći do pobune? Činjenica je da neće.

Pročitajte stihove u Jeremiji 31,31-34. Koje načelo uočavamo u njima koje nam pomaže da shvatimo zašto se zlo više neće pojaviti?

Mesijansko carstvo činiće ljudi koji su ostali verni Bogu tokom svog verskog iskustva. Suočeni sa progonstvima i ličnim borbama, oni su izabrali stazu poslušnosti i pokazali spremnost da žive životom božanske službe. Bog obećava da će urezati Svoj zakon u njihova srca da bi činili ono što Mu je ugodno. U Hristovom carstvu greh je u potpunosti pobeden, i pravda samostalno vlada.

ZAKON U CARSTVU

Od svih surovih posledica greha, smrt je najpostojanija. Greh se može nadvladati, sotoni se može odupreti, ali postoje samo dva poznata izuzetka (Enoh, Ilija) među milijardama ljudi, koji su izbegli neizbežnost smrti? »Kada se smrt približi«, zapisao je stari filozof, »sva ljudska bića žive u neograđenim gradovima.«

Koju poruku nalazimo u Otkrivenju 20,14. i 1. Korinćanima 15,26?

S obzirom na silu koju poseduje smrt, ne čudi što će je, pre nego što uspostavi Mesijansko carstvo na Zemlji, Isus potpuno uništiti.

Nema sumnje da je smrt povezana sa grehom, što znači da je, takođe, povezana s Božjim zakonom, zato što je greh kršenje Božjeg zakona. To znači da greh ne može da postoji bez Zakona. Iako greh zavisi od Zakona, Zakon ne zavisi od greha. Odnosno, Zakon može da postoji bez greha. Tako je bilo vekovima, dok se Lucifer nije pobunio na Nebu.

»Kada se sotona pobunio protiv Gospodnjeg zakona, misao da postoji Zakon bila je za anđele iznenadno suočavanje s činjenicom o kojoj do tog trenutka nisu razmišljali. Anđeli svoju službu ne obavljaju kao sluge, već kao sinovi. Između njih i njihovog Stvoritelja postoji savršeno jedinstvo.« (Elen Vajt, Misli sa gore blagoslova, str. 109. original)

Imajući ovo na umu, odsustvo smrti i greha u Božjem carstvu ne zahteva odsustvo Zakona. Kao što je zakon gravitacije neophodan da bi vladao sklad između fizičkih elemenata u univerzumu, Božji moralni zakon je potreban da upravlja pravednim uzajamnim delovanjem vernih. Kada Bog ureže Svoj zakon u srce otkupljenih, Njegov jedini cilj je da zapečati njihovu odluku, da hodaju putem pravednosti u večnosti. Samim tim, Njegov zakon postaje suština Njegovog carstva. Zato, imamo sve razloge da verujemo da će načela Božjeg moralnog zakona postojati u Božjem večnom carstvu. Razlika je u tome, naravno, što ta načela više nikada neće biti prekršena kao što su bila ovde.

Pokušajte da zamislite savršeno okruženje na Nebu: bez sotone da nas kuša, bez greha i smrti. Upitajte sebe: šta se u vašem životu i karakteru neće uklopiti u takvo okruženje?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Bez svadbenog ruha« u knjizi Elen Vajt Pouke velikog Učitelja, str. 307-319. original.

»Sotona je govorio da čovek ne može održati Božje zapovesti; i zaista istina je da to svojom snagom ne možemo postići. Međutim, Hristos je došao kao čovek i svojom savršenom poslušnošću dokazao da se sjedinjavanjem ljudskih i božanskih snaga može poštovati svaki Božji propis...

Hristov život na Zemlji bio je savršeni izraz Božjeg zakona, i kada oni koji tvrde da su Božja deca svojim karakterom postanu slični Hristu, biće poslušni Božjim zapovestima. Bog će tada moći da ih proglasi pripadnicima nebeske porodice. Odeveni u čistu odeću Hristove pravednosti, dobiće mesto na carevoj svadbenoj gozbi. Imaće pravo da se pridruže mnoštvu koje je oprano Spasiteljevom prolivenom krvlju.« (Elen Vajt, Pouke velikog Učitelja, str. 314.315. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte odlomak iz knjige Elen Vajt iz odeljka od petka. Kako su i Zakon i blagodat otkriveni u tom tekstu? Zašto je važno da ih nikada ne razdvajamo? Šta se dešava kada ih odvojeno poučavamo?

2. U uvodu u ovonedeljnu pouku govorili smo o Stivu Džobsu i njegovoj tvrdnji da nas slika o smrti, sopstvenoj smrti, treba nagnati da postignemo što više možemo. Iako ima istine u toj ideji, ona nije dovoljna. Ona nikada ne rešava problem same smrti i kakav uticaj smrt ima na život koji joj prethodi. U stvari, posle Džobsove smrti, na naslovnoj strani časopisa The New Yorker prikazan je Sveti Petar kako proverava Stiva Džobsa na ulazu. Iako to može izgledati zanimljivo, koju pouku možemo izvući iz činjenice da na Nebu neće biti takve provere, ili bilo čega drugog što je Stiv Džobs izumeo ovde na Zemlji?

3. Šta sada postoji na Zemlji što će zauvek trajati? Šta neće postojati posle konačnog uništenja ovoga sveta? Zašto je važno da napravimo razliku između njih?

APRIL

NAŠE UZVIŠENO ZVANJE

Uživanje u istini

1. U Psalam 32,10. Okruženi Božjom milošću
2. S Isaija 55,7.8. Nada za one koje su bez nade
3. Č Psalam 86,11. Uživanje u istini
4. P Jovan 14,6. Neka nas Isus vodi
5. S Jevrejima 7,16. U ljubavi sa Hristom

Kako da sačuvam svoje poštenje

6. N 1. Jovanova 3,19. Prednost da budemo sigurni
7. P Matej 6,24. Bog traži našu najtopliju ljubav
8. U Psalam 34,24. Iznad sumnje
9. S Rimljanima 6,11.12. Kako da sačuvam svoje poštenje
10. Č Matej 11,28. »Hodite k Meni svi!«
11. P Psalam 1,2. Vreme za razmišljanje
12. S Zaharija 9,12. Tražite Boga svim srcem svojim

Delo čuvanja srca

13. N Jakov 5,17.18. Ponizna, istrajna molitva
14. P Priče 4,23. Delo čuvanja srca
15. U 1. Petrova 2,9. Dvorovi svetog života
16. S Priče 10,22. Božji osmeh
17. Č Efescima 1,18. Očima vere
18. P 2. Petrova 3,18. Kako da rastemo u blagodat
19. S Luka 16,10. Veliki u Božjim očima

Uzdignimo merila

20. N Isaija 62,10. Uzdignimo merila
21. P Nemija 9,6. Podsetnica na naš nebeski dom
22. U 1. Korinćanima 6,19.20. Posvećeni hram tela
23. S Titu 2,10. Lepota sličnosti sa Hristom
24. Č Luka 14,27. Nebo nikad nije preskupo
25. P Matej 5,16. Neka svetli vaše videlo
26. S Agej 2,29. Dragulj ili šljunak

Ukorenjeni u Hristu

27. N Psalam 92,12. Ukorenjeni u Hristu
28. P Matej 24,13. Nikakva popravljena religija!
29. U Efescima 3,16. Nedokučivo bogatstvo Hristovo
30. S Jovan 14,3. Skoro smo stigli u dom!

MAJ

DA UPOZNAM NJEGA

Naš božanski Spasitelj

1. Č Kološanima 1,27. Površno znanje nije dovoljno
2. P Filibljanima 2,6. Naš božanski Spasitelj
3. S Psalam 86,15. Milostivi, blagi, strpljivi

Neprocenjivi biser

4. N Rimljanima 8,14. Sveti Duh - naš Pomoćnik
5. P Isaija 53,3. »Prezren i odbačen«
6. U 1. Jovanova 2,1. Zastupnik obučen u našu prirodu
7. S Matej 13,45.46. Skupoceni biser
8. Č Jevrejima 2,3. Rezerva za svaku potrebu
9. P 1. Timotiju 6,11.12. Vera koja čisti život
10. S Jevrejima 12,28. Deca nisu roblje

Dolazak Utešitelja

11. N Jovan 15,4. Biti u Hristu
12. P Jovan 9,4. Život snage
13. U 1. Korinćanima 1, 30. Isus nam je sve
14. S Jovan 14,16.17. Dolazak Utešitelja
15. Č Rimljanima 15,1. Pomoć jednih drugima
16. P Luka 24,45. Otvaranje tajne otkupljenja
17. S Jevrejima 4,12. Istine koje preobražavaju

Vera koja raste

18. N Filibljanima 4,6. Utočište koje ne izneverava
19. P Jevrejima 11,6. Vera koja raste
20. U Isaija 65,2. Moćni Izbavitelj
21. S Mihej 7,18. Kako se osloboditi krivice?
22. Č Isaija 30,21. Jedini siguran put
23. P 1. Korinćanima 15,57. Pravo do pobjede
24. S Psalam 27,14. »Dođite vi sami nasamo«

Primer vernika

25. N Psalam 62,8. Dragocenost tajne molitve
26. P 1. Jovanova 5,3. Pokretačka sila poslušnosti
27. U Efescima 3,19. Ispunjeni Njegovom puninom
28. S Titu 2,11.12. Primer vernika
29. Č 1. Korinćanima 7,7. Korišćenje darova
30. P Jovan 3,14.15. Uzdižite Čoveka sa Golgote
31. S Otkrivenje 22,4. Gledaćemo Njegovo lice

JUN

NA NEBESKIM MESTIMA

Naš sigurni temelj

1. N Psalam 145,9.10. Učenje o Bogu kroz Njegova dela
2. P Jovan 3,17. Ne da osudi, nego da spase
3. U 2. Petrova 1,10. Nebeski izbor
4. S 1. Korinćanima 3,11-13. Naš sigurni Temelj
5. Č Psalam 16,11. Najsrećniji ljudi
6. P Jakov 1,5. Neka traži od Boga
7. S Plač Jeremijin 3,25. Ništa nije premano

Delotvorna vera

8. N Rimljanima 8,34. Naš Zastupnik
9. P Psalam 91,11.12. Anđeli u domu
10. U Jevrejima 11,1. Čin vere
11. S Filibljanima 3,9. Delotvorna vera
12. Č 1. Petrova 2,21.22. Naš Primer u poslušnosti
13. P Priče 3,13. Najuzvišenija kultura
14. S Psalam 139,23.24. Hristos u mislima

Održati ljubav živom

15. N Priče 22,1. Zlato hrišćanskog karaktera
16. P Isaija 50,4. Ljubazne i učtive reči
17. U 1. Korinćanima 9,27. Provera apetita
18. S Kološanima 3,18.19. Održati ljubav živom
19. Č Propovednik 9,10. Glas dužnosti
20. P Matej 20,28. Živeti za druge
21. S 1. Petrova 1,5.6. Niko nije slobodan od iskušenja

Naš zadatak u svetu

22. N Zaharija 13,9. Snaga za danas
23. P Efescima 2,19.20. Domaći Bogu
24. U 2. Petrova 1,12. Pamтите svoj uzvišeni poziv
25. S Jovan 17,18. Naš zadatak u svetu
26. Č Isaija 43,11.12. Najmoćniji argument
27. P Matej 25,35.36. Naša obaveza prema siromašnima
28. S Filibljanima 1,6. Posao pripreme

Pored drveta života

29. N Luka 21,36. Kad bi Hristos danas došao
30. P Otkrivenje 5,9. Pored drveta života

ČITANJE BIBLIJE REDOM

April		Maj		Jun	
1. 1. O car.	4-6	1. 2. Dnev.	23-25	1. Psalam	15-17
2. «	7-9	2. «	26-30	2. «	18-20
3. «	10-12	3. «	31-33	3. «	21-23
4. «	13-16			4. «	24-26
5. «	17-19	4. «	34-36	5. «	27-29
		5. Jezdra	1-3	6. «	30-34
6. «	20-22	6. «	4-6	7. «	35-37
7. 2. O car.	1-3	7. «	7-10		
8. «	4-6	8. Nemija	1-3	8. «	38-40
9. «	7-9	9. «	4-7	9. «	41-43
10. «	10-12	10. «	8-11	10. «	44-46
11. «	13-16			11. «	47-49
12. «	17-19	11. «	12-13	12. «	50-52
		12. O Jestiri	1-3	13. «	53-57
13. «	20-22	13. «	4-6	14. «	58-60
14. «	23-25	14. «	7-10		
15. 1. Dnev.	1-3	15. O Jovu	1-3	15. «	61-63
16. «	4-6	16. «	4-8	16. «	64-66
17. «	7-9	17. «	9-11	17. «	67-69
18. «	10-14			18. «	70-72
19. «	15-17	18. «	12-14	19. «	73-75
		19. «	15-17	20. «	76-80
20. «	18-20	20. «	18-20	21. «	81-83
21. «	21-23	21. «	21-23		
22. «	24-26	22. «	24-26	22. «	84-86
23. «	27-29	23. «	27-30	23. «	87-89
24. 2. Dnev.	1-3	24. «	31-33	24. «	90-92
25. «	4-7			25. «	93-95
26. «	8-10	25. «	34-36	26. «	96-98
		26. «	37-39	27. «	99-103
27. «	11-13	27. «	40-42	28. «	104-106
28. «	14-16	28. Psalam	1-3		
29. «	17-19	29. «	4-6	29. «	107-109
30. «	20-22	30. «	7-11	30. «	110-114
		31. «	12-14		

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

April	Maj	Jun
1. Psalam 78,43-56.	1. Psalam 103.	1. Psalam 121.
2. Psalam 78,57-72.	2. Psalam 104,1-18.	2. Psalam 122.
3. Psalam 79.	3. Psalam 104,19-35.	3. Psalam 123.
4. Psalam 80.	4. Psalam 105,1-15.	4. Psalam 124.
5. Psalam 81.	5. Psalam 105,16-31.	5. Psalam 125.
6. Psalam 82.	6. Psalam 105,32-45.	6. Psalam 126.
7. Psalam 83.	7. Psalam 106,1-16.	7. Psalam 127.
8. Psalam 84.	8. Psalam 106,17-32.	8. Psalam 128.
9. Psalam 85.	9. Psalam 106,33-48.	9. Psalam 129.
10. Psalam 86.	10. Psalam 107,1-21,	10. Psalam 130.
11. Psalam 87.	11. Psalam 107,22-43.	11. Psalam 131.
12. Psalam 88	12. Psalam 108.	12. Psalam 132.
13. Psalam 89,1-13.	13. Psalam 109,1-16.	13. Psalam 133.
14. Psalam 89,14-26.	14. Psalam 109,17-31.	14. Psalam 134.
15. Psalam 89,27-39.	15. Psalam 110.	15. Psalam 135.
16. Psalam 89,40-52.	16. Psalam 111.	16. Psalam 136,1-13.
17. Psalam 90.	17. Psalam 112.	17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 91.	18. Psalam 113.	18. Psalam 137.
19. Psalam 92.	19. Psalam 114.	19. Psalam 138.
20. Psalam 93.	20. Psalam 115.	20. Psalam 139.
21. Psalam 94.	21. Psalam 116.	21. Psalam 140.
22. Psalam 95.	22. Psalam 117.	22. Psalam 141.
23. Psalam 96.	23. Psalam 118,1-14.	23. Psalam 142.
24. Psalam 97.	24. Psalam 118,15-29.	24. Psalam 143.
25. Psalam 98.	25. Psalam 119,1-34.	25. Psalam 144.
26. Psalam 99.	26. Psalam 119,35-63.	26. Psalam 145.
27. Psalam 100.	27. Psalam 119,64-90.	27. Psalam 146.
28. Psalam 101.	28. Psalam 119,91-117.	28. Psalam 147.
29. Psalam 102,1-14.	29. Psalam 119,118-143.	29. Psalam 148.
30. Psalam 102,15-28.	30. Psalam 119,144-176.	30. Psalam 149.
	31. Psalam 120.	

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U APRILU 2014. GODINE

MESTO	DATUM			
	4.	11.	18.	25.
Strumica , Đevđelija	18,59	19,07	19,16	19,24
Radoviš, Kavadarci	19,01	19,09	19,18	19,26
Piro t, Veles, Prilep, Bitolj	19,03	19,11	19,20	19,28
Kladovo, Negotin , Bor, Zaječar, Knjaževac, Niš , Leskovac, Vranje, Kumanovo, Skoplje	19,05	19,13	19,22	19,30
Paraćin, Kruševac , Priština , Tetovo, Debar, Ohrid	19,07	19,15	19,24	19,32
Jagodina , Kosovska Mitrovica, Đakovica, Prizren	19,09	19,17	19,26	19,34
Vršac, Alibunar, Kovin, Smederevo, Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Peć	19,11	19,19	19,28	19,36
Srpska Crnja, Pančevo, Beograd , Arandjelovac, Čačak , Berane	19,13	19,21	19,30	19,38
Kikinda, Zrenjanin , Valjevo, Ruma, Užice, Pljevlja, Kolašin, Podgorica , Bar, Ulcinj	19,15	19,23	19,32	19,40
Senta, Bečež, Vrbas, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Loznica, Zelenika	19,17	19,25	19,34	19,42
Subotica , Bačka Palanka, Sombor, Kula, Dalj, Vukovar, Bačka Topola, Šid, Bijeljina, Tuzla, Sarajevo , Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	19,19	19,27	19,36	19,44
Beli Manastir , Osijek , Vinkovci, Mostar, Metković, Mljet	19,21	19,29	19,38	19,46
Slavonski Brod, Derвента, Doboj, Zenica, Pelješac	19,23	19,31	19,40	19,48
Podravska Slatina , Jajce, Slavenska Požega, Banja Luka , Livno, Hvar, Korčula	19,25	19,33	19,42	19,50
Virovitica, Daruvar, Prijedor , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Split, Brač, Vis	19,27	19,35	19,44	19,52
Koprivnica , Bjelovar, Drvar, Knin , Šibenik	19,29	19,37	19,46	19,54
Ormož, Čakovec, Varaždin , Sisak, Bihać, Biograd	19,31	19,39	19,48	19,56
Murska Sobotica, Ptuj, Celje , Krapina, Zagreb , Karlovac, Slunj, Gospić, Žadar, Dugi otok	19,33	19,41	19,50	20,58
Maribor , Slovenj Gradec, Rogaska Slatina, Zidani Most, Rab, Pag	19,35	19,43	19,52	20,00
Dravograd, Mežica, Ljubljana , Rijeka , Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	19,37	19,45	19,54	20,02
Kranj, Postojna, Pula	19,39	19,47	19,56	20,04
Kranjska Gora , Jasenice , Gorica, Koper, Rovinj	19,41	19,49	19,58	20,06

POČETAK SUBOTE U MAJU 2014. GODINE

MESTO	DATUM				
	2.	9.	16.	23.	30.
Strumica , Đevdelija	19,28	19,37	19,44	19,53	19,58
Radoviš, Kavadarci	19,30	19,39	19,46	19,55	20,00
Veles, Prilep, Bitolj	19,32	19,41	19,48	19,57	20,02
Pirot , Vranje, Kumanovo, Skoplje , Ohrid	19,34	19,43	19,50	19,59	20,04
Knjaževac, Niš, Leskovac, Tetovo, Debar	19,36	19,45	19,52	20,01	20,06
Kladovo, Negotin , Bor, Zaječar, Priština , Prizren, Đakovica	19,38	19,47	19,54	20,03	20,08
Paraćin, Kruševac , Kosovska Mitrovica	19,40	19,49	19,56	20,05	20,10
Jagodina , Novi Pazar, Peć	19,42	19,51	19,58	20,07	20,12
Vršac, Kovin, Smederevo, Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Čačak, Kraljevo, Berane, Podgorica , Ulcinj	19,44	19,53	20,00	20,09	20,14
Alibunar, Pančevo, Beograd , Arandelovac, Užice, Bar	19,46	19,55	20,02	20,11	20,16
Valjevo, Pljevlja, Zelenika	19,48	19,57	20,04	20,13	20,18
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Novi Sad, Ruma, Sremska Mitrovica, Šabac , Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik, Bogatić	19,50	19,59	20,06	20,15	20,20
Senta, Bečež, Vrbas, Kula , Bačka Palanka, Šid, Bijeljina , Loznica, Sarajevo , Mljet	19,52	20,01	20,08	20,17	20,22
Subotica , Bačka Topola, Dalj, Vukovar, Tuzla, Vinkovci, Mostar, Metković, Pelješac	19,54	20,03	20,10	20,19	20,24
Osijek , Dobož, Zenica, Korčula	19,56	20,05	20,12	20,21	20,26
Beli Manastir , Derвента, Slavonski Brod, Jajce, Livno, Brač, Hvar	19,58	20,07	20,14	20,23	20,28
Podravska Slatina , Slavonska Požega, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Split, Vis	20,00	20,09	20,16	20,25	20,30
Virovitica, Daruvar, Nova Gradiška, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,02	20,11	20,18	20,27	20,32
Bjelovar , Biograd	20,04	20,13	20,20	20,29	20,34
Koprivnica , Sisak, Slunj, Bihać, Gospić , Zadar, Dugi Otok	20,06	20,15	20,22	20,31	20,36
Ormož, Čakovec, Varaždin , Krapina, Zagreb , Karlovac, Pag, Maribor , Celje	20,08	20,17	20,24	20,33	20,38
Murska Sobota, Ptuj, Zidani Most, Rijeka	20,10	20,19	20,26	20,35	20,40
Crikvenica, Krk, Lošinj, Rogaška Slatina	20,12	20,21	20,28	20,37	20,42
Dravograd, Mežica, Kranj, Ljubljana , Postojna, Rovinj, Pula	20,14	20,23	20,30	20,39	20,44
Jesenice , Koper, Gorica	20,16	20,25	20,32	20,41	20,46
Kranjska Gora	20,18	20,27	20,34	20,43	20,48

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U JUNU 2014. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Strumica , Đevđelija	20,01	20,06	20,08	20,09
Radoviš, Kavadarci	20,03	20,08	20,10	20,11
Veles, Prilep , Bitolj	20,05	20,10	20,12	20,13
Pirot , Kumanovo, Skoplje , Ohrid	20,07	20,12	20,14	20,15
Leskovac, Vranje, Tetovo, Debar	20,09	20,14	20,16	20,17
Zaječar, Knjaževac, Niš , Priština , Prizren	20,11	20,16	20,18	20,19
Kladovo, Negotin , Bor, Kosovska Mitrovica, Đakovica	20,13	20,18	20,20	20,21
Paraćin, Kruševac , Peć	20,15	20,20	20,22	20,23
Jagodina, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Berane, Ulcinj	20,17	20,22	20,24	20,25
Požarevac, Smederevska Palanka, Čačak , Kolašin, Podgorica , Bar	20,19	20,24	20,26	20,27
Vršac , Alibunar, Kovin, Smederevo, Arandelovac, Užice, Pljevlja, Zelenika	20,21	20,26	20,28	20,29
Pančevo, Beograd , Valjevo, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,23	20,28	20,30	20,31
Srpska Crnja, Zrenjanin , Ruma, Šabac , Foča	20,25	20,30	20,32	20,33
Kikinda, Bečej, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Sarajevo , Mostar, Metković, Mljet, Pelješac	20,27	20,32	20,34	20,35
Senta, Bačka Topola, Kula , Vrbas, Bačka Palanka, Šid , Tuzla, Korčula	20,29	20,34	20,36	20,37
Subotica , Sombor, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Doboje, Zenica, Hvar	20,31	20,36	20,38	20,39
Beli Manastir , Osijek , Slavonski Brod, Derвента, Jajce, Livno, Split, Brač, Vis	20,33	20,38	20,40	20,41
Slavonska Požega, Banja Luka	20,35	20,40	20,42	20,43
Podravska Slatina , Daruvar, Bosanska Gradiška, Prijedor , Nova Gradiška, Drvar, Knin, Šibenik	20,37	20,42	20,44	20,45
Virovitica, Biograd	20,39	20,44	20,46	20,47
Koprivnica , Bjelovar, Sisak, Bihać, Gospić , Zadar, Dugi otok	20,41	20,46	20,48	20,49
Zagreb , Čakovec, Varaždin , Slunj, Pag	20,43	20,48	20,50	20,51
Murska Sobota, Ormož, Krapina, Karlovac, Rab	20,45	20,50	20,52	20,53
Maribor , Ptuj, Celje , Zidani Most, Rogaška Slatina, Rijeka , Pula	20,47	20,52	20,54	20,57
Dravograd, Mežica, Kranj, Ljubljana , Postojna, Koper, Rovinj	20,49	20,54	20,56	20,59
Jesenice , Gorica	20,51	20,56	20,58	21,01
Kranjska gora	20,53	20,58	21,00	21,03